اولین روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.rouzegaremadan.ir

یکشنبه ۱۶ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۲۶ شوال ۱۴۴۵ • ۵ مه ۲۰۲۴ • سال هفتم • شماره ۱۲۹۷ • ۸صفحه • قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

اعلام آمادگی آفریقای مرکزی برای توسعه همکاری‌های معدنی با ایران

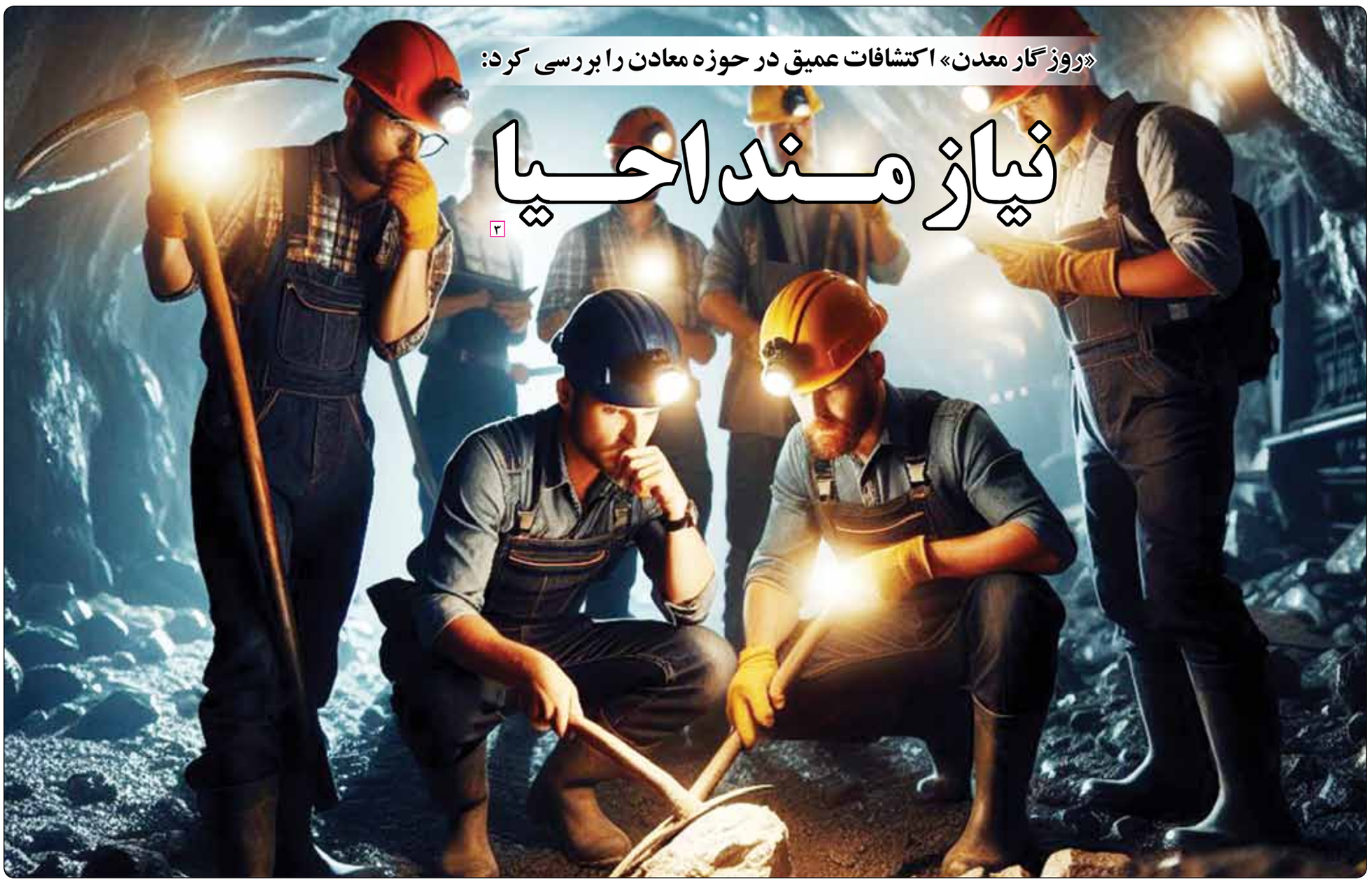
ششمین نمایشگاه توانمندی‌های صادراتی ایران (IRAN EXPO ۲۰۲۴)، به عنوان بزرگترین رویداد صادراتی کشور با حضور تاجران و بازرگانان خارجی از بیش از ۱۰۰ کشور جهان، از ابتدای هفته جاری در مرکز نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران آغاز به کار کرده و تا امروز (چهارشنبه ۱۲ اردیبهشت ماه) دایر است.

۴

با اعطای نشان ملی توسط ریاست محترم جمهور، جهان فولاد واحد نمونه ملی معرفی شد

۳

«روزگار معدن» اکتشافات عمیق در حوزه معادن را بررسی کرد:

نیازمند احیا

۳

طرح: مهدی کاوه ای AI

یادداشت‌ها

عامل رکود معدن

۲

هدررفت سرمایه‌گذاری در صنعت لوله و پروفیل

۴

عبور از چالش هوشمندسازی معادن در مناطق دوردست

۶

نگاهی ژئوپلیتیک به بازار نفت

۷

بورس نیازمند کمک

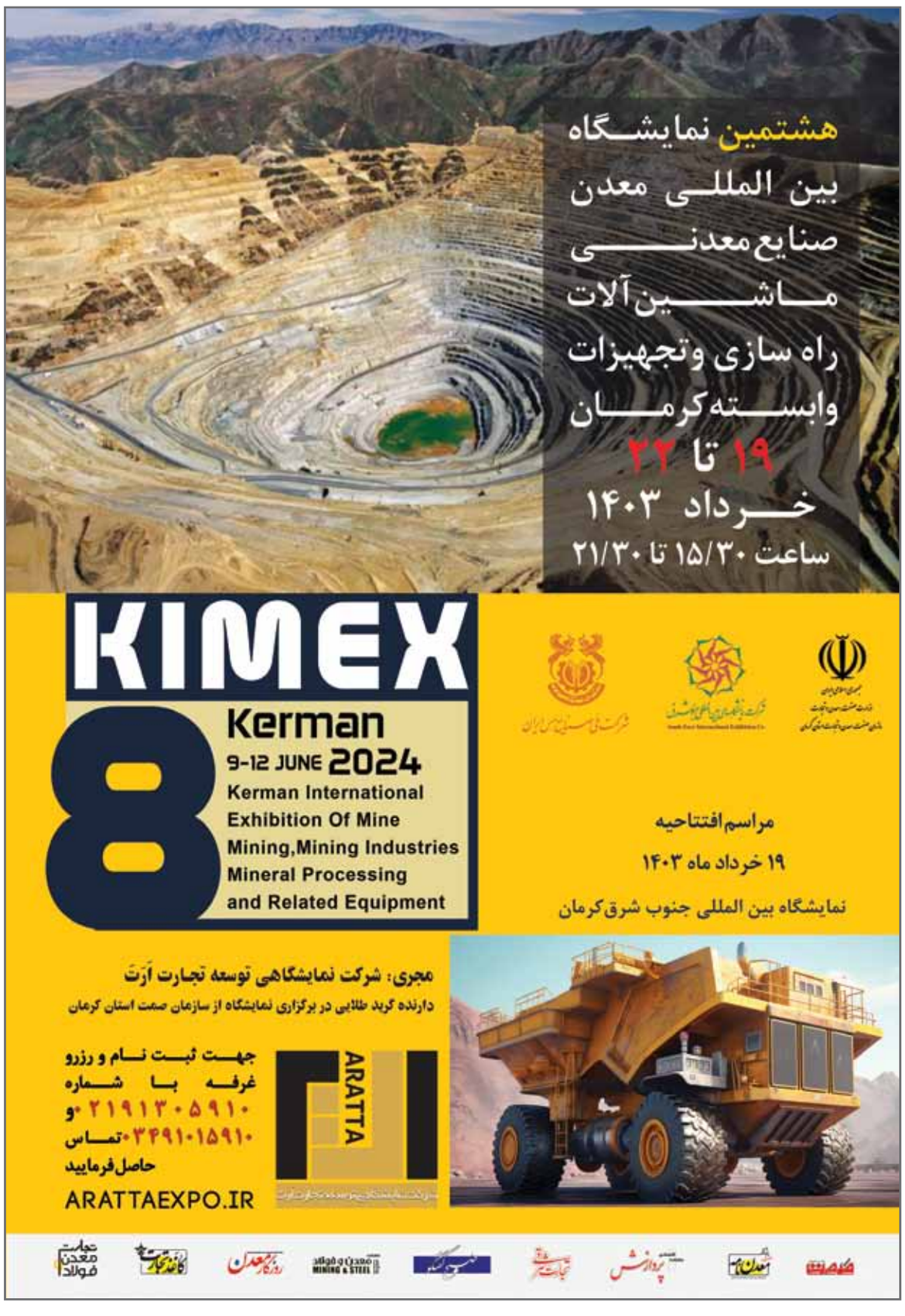
۸

تیترهای روز

دستاوردهای درخشان گهرزمین در شاخص‌های عملکردی ۲

تحریم روسیه، سیگنال‌ساز اصلی رشد ۴

فقدان سازوکار و نبود ابزارهای مشتقه ۷

روزگار معدن
یکشنبه
۱۶ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۲۶ شوال ۱۴۴۵ • ۵ مه ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۲۹۶

یادداشت

عامل رکود معدن

کیوان جعفری طهرانی
فعال حوزه معدن

تمـام بنگاه‌های دولتـی و خصوصی کـه در زنجیره ارزش بخش معدن فعال هسـتند و محصولات بالادسـتی، میانی و پایین دسـتی تولید می‌کنند یک تیـم تخصصی دارند که بر بازارهای خاصی اشـراف دارند و هر کدام از فعالان این حوزه، متناسـب با بازار هدفی که در این سـال‌ها بـا آنها همکاری داشته‌اند، از اطلاعات تخصصی مهمی برخوردارند.

به‌منظور رسیدن به توسعه در صادرات، باید همه متخصصان دور هم جمع شوند و اطلاعاتی را که دارند ارائه و تبادل کنند. متاسفانه بعضی از شرکت‌های داخلی حاضر نیستند اطلاعاتی را کـه دارند با رقبای داخلـی خود در میان بگذارند، ولی باید توجه کنند که بازارهای هدف هر کدام از این بنگاه‌ها متفاوت و کوچک است، اما اگر اطلاعات تبادل شود، خطای اطلاعاتی و انسـانی کمتر شـده و روند صادرات را بهتر می‌توان کنترل کرد؛ زیرا تبادل اطلاعات در راسـتای ایجـاد بازارهای جدید است.در سـال ۲۰۱۸ پس از آنکه ترامپ از برجام خارج شد، وزارت خزانه‌داری آمریکا بیش از ۲۰۰متخصص را اسـتخدام کـرد تا به طور ویـژه تحریم‌ها را دنبال کننـد. این تعداد که در حال حاضر به بیش از ۴۰۰متخصص رسـیده‌اند، از فضای اقتصـادی و تجاری ایران اطلاعات کافی دارند و علاوه بر این، بازارهای داخل ایران و اخبار فارسی را دنبال می‌کنند. این تیم با این بررسـی‌ها و به دسـت آوردن اسامی شرکت‌هایی که با ایران همکاری می‌کنند، شرایط تحریمی جدیدی را نیز وضع می‌کنند. طبیعتا شرکت‌های جهانی نمی‌خواهند تجارتشان با ایران فاش شود و تحریم شوند.

به‌منظور توسعه یا حفظ بازارهای کنونی در بخش صادرات، نیاز است که تمامی این اطلاعات را در کنار یکدیگر قرار دهیم. برای این کار لزوما نیاز نیست یک کنسرسیوم صادراتی رسمی زیر نظر اتاق بازرگانی شکل بگیرد. اگر این اتفاق بیفتد بسیار موثر خواهد بـود، ولی صرف همین موضـوع که متخصصان گردهم بیایند و اطلاعات را ارائه دهند بسیار مثبت است؛ زیرا اتحاد در این زمینه به نفع تمامی بنگاه‌های صادراتی است.

از دیگر سـو، نقـش سـفارتخانه‌ها را بایـد پررنگ‌تر کرد. متاسـفانه سـفارتخانه‌های جمهـوری اسـلامی و رایزن‌های بازرگانی ایران در دیگر کشـورها نتوانسته‌اند تبادلات تجاری و اقتصادی مثمرثمری انجام دهند. در واقع، ایران در بسیاری از کشـورها رایزن بازرگانی داشـته و دارد. ایـن رایزن‌ها باید در چارچوب و روند توسـعه صادرات اقـدام کنند. برای مثال رایزن‌های سـایر کشـورها در ایران، تمام اطلاعات اقتصادی و تجـاری داخل کشـور را جمـع‌آوری می‌کنند و به کشـور خودشـان ارائـه داده و اطلاعات جـاری واردات و صادرات را انتقـال می‌دهند.همچنیـن این نمایندگان، پتانسـیلی را که برای صادرات محصولات کشـور خودشان به ایران وجود دارد بازتاب می‌دهند. در این شرایط این سوال پیش می‌آید که آیا نمایندگان ما در سـایر کشورها نیز این کار را انجام می‌دهند و اگـر انجام می‌دهنـد چرا صادرات در این سـال‌ها وضعیت خوبی نداشـته است؟ در روند توسـعه صادرات به‌خصوص در حوزه فولاد بسیار ضعیف عمل کرده‌ایم. در حال حاضر، حدود ۲۰میلیون تن فولاد مازاد بر نیاز، در کشـور تولید شده است. اگر محدودیت‌های انرژی وجود نداشته باشد، این رقم می‌تواند افزایش چشـمگیری نیز بیابد. اما در این مرحله، مسـاله بازار تقاضا مطرح می‌شـود. بازار تقاضای داخل کشور اشباع است و مازاد محصول تولیدشده، باید به سمت صادرات پیش برود.

وزارت صمت و وزارت امـور خارجه باید برای برگزاری این نمایشـگاه‌های تخصصـی برنامه‌ریزی کنند؛ زیـرا زمانی که نمایشگاه در ایران برگزار می‌شود بسیاری از افرادی که دعوت شده بودند در آن شرکت نمی‌کنند. ولی در صورتی که همین نمایشگاه در کشور مقصد برگزار شود، تجار آن کشور با دیدن محصولات، بیشتر به ارتباط تجاری ترغیب می‌شوند.

نمایشگاه‌های تخصصی نیز اگر برگزار شوند، نباید اشتباهات ۲۵سـال گذشـته را تکرار کننـد. در آخرین نمایشـگاه‌های تخصصـی که ایران برگزار کرد، شـاهد تک‌فروشـی پسـته، زعفران، خرمـا و باقی محصولات خوراکـی پرطرفدار بودیم. اگـر بنا باشـد چنین نمایشـگاه‌های تخصصی برگزار شـود، باید به معنـای اصلی کلمه تخصصی باشـد.برای مثال حوزه معدن و فولاد می‌تواند در یک نمایشـگاه تخصصی مشخص، محصولات خود را ارائه دهد. اگر در نمایشـگاه تخصصی مواد غذایـی، این اقلام خوراکی ارائه شـود ایرادی نـدارد، اما باید این نگاه اساسـی شـکل بگیرد کـه هدف ایـران از برگزاری نمایشـگاه‌های بین‌المللی خرده‌فروشی نیست، بلکه صادرات اسـت.در خصوص تولید محصولات معدنی نیز در حال حاضر تولیـد مازاد محصول داریم؛ برای مثال سـنگ‌های تزئینی تا حدود ۱۵سـال قبل، شـرایط صادراتی مطلوبی داشت، اما از اواخر دهه ۸۰، موضوع عـوارض صادراتی ۳۰درصدی در این بخش مطرح شـد و همین قانون، باعث شـد بازار سنگ‌های تزئینی در جهـان را از دسـت بدهیم.بنابراین می‌توان گفت تجربه اثر مهلک عوارض صادراتی بر تجارت را داریم. مشخص نیسـت به چه دلیل مجددا بحث عوارض صادرات مطرح شده اسـت؛ تنها واضح اسـت که ایـن قوانین بـه بی‌اعتمادی در خریداران منجر می‌شـود و آنها را به سمت سایر فروشندگان سـوق خواهـد داد. قانون‌گذار باید به فعـالان بخش صادرات تسـهیلات اعطا کند، نه اینکه با سنگ‌اندازی‌های بی‌مورد در مسـیر توسعه، سـبب رکود صادرات و در نتیجه آن آسیب به بنگاه‌ها شـود.برای پیش‌بینی شـرایط معدن و صنایع معدنی در سـال ۱۴۰۳ نمی‌توان آینده مشـخصی را تصور کرد، ولی اگر عـوارض صادراتی که در پایان سـال ۱۴۰۲ کاهش پیدا کرد مجددا بررسی شود و بازگشت ارز نیمایی صادرکنندگان زنجیره فولاد حل شـود، می‌توان به توسعه فکر کرد. موضوع مهم بعدی در امر صادرات، ارزش پول ملی است.باقی کشورها سـعی می‌کنند برای تقویت صادرات، ارزش پول ملی خود را ضعیف کنند. برای مثال در سـال ۲۰۰۲ میـلادی، آلمان از نظر رتبه‌بندی اقتصادی جلوتر از ژاپن بود، ژاپن برای پیشـی گرفتن از آلمان از سـال ۲۰۰۲ تا قبل از بحران جهانی سـال ۲۰۰۸ به مدت شش‌سـال ارزش پول ملی خود را کاهش داد و توانسـت از آلمان سبقت بگیرد. بعدها چین نیز این ایده را عملی کرد و اقتصاد دوم جهان شـد.مدیریت ارزش پول ملی کشـور، یکی از عوامل توسعه صادرات است. زمانی که قیمت دلار در بازار آزاد حدود ۳۰درصد بیشـتر از ارز نیمایی اسـت و صادرکننـده را وادار می‌کننـد ارز خود را بـا تعرفه نیمایی دریافت کند، به معنای حمایت از واردات اسـت، نه صادرات. در مسـیر توسعه صادرات معدن و مواد معدنی باید به تمامی این موارد توجه کرد.

سرنوشت قیمت جهانی مس تا سه ماه آینده

قیمـت جهانی مس در حالی این روزها در تقلا برای فتح قله ۱۰ هزار دلاری اسـت که برخی تحلیلگران می گویند مسـیر دو تا سـه ماه آینده این فلز برای تداوم رشـد قیمت، سخت است. با در نظر گرفتن معاملات بورس فلزات لندن، قیمت جهانی مس در اوایل این هفته به ۹ هزار و ۹۳۵ دلار رسـید که نشـان از روند افزایشی آن نسبت به روزهای قبل داشت.

مس طی ماه اوریل امسال روند قیمتی رو به رشدی را پشت سر گذاشته که به گفته تحلیلگران، طی سه سال گذشته بی سابقه بوده است. آن طور که علی رضاپور تحلیلگر بازارهای مالی در گفت و گو با اکوایران عنوان کرده، آوریل امسـال یکی از بهترین ماه ها برای مس طی سـه سال گذشته بوده است.وی با بیان اینکه قیمت مس در ۲۰ روز نخسـت آوریل امسـال بیش از هزار دلار بالا رفته، می گوید: این جهش قیمتی یکی از بهترین ماه ها را برای مس از سـال ۲۰۲۱ (زمانی که اغلب اقتصادها پول چاپ می کردند و نرخ بهره ها صفر بود) به بعد رقم زده است.

ایـن تحلیلگر بازار مالی به نقل از کارشناسـان جهانی می گوید که خرید زیاد بانک های مرکزی در سال گذشته میلادی، رشد قیمت طلا را رقم زده است. در واقع قیمت طـلا به دلیل عدم نگرانی از رکود اقتصـادی به همراه مس و دیگر کامودیتی ها مانند نقره و آلومینیوم رشد قیمت داشته است.

وی اما در پاسخ به این پرسش که سرنوشت قیمت مس در روزها و هفته های پیش رو چه می شـود، تاکید می کند: هرچند مس طی ماه آوریل با رشـد قیمت {بالایی} مواجه شـده، اما به نظر می رسد مسیر دو تا سـه ماه آینده این فلز و دیگر کامودیتی ها مانند طلا {برای رشـد قیمت با همین سـرعت} سخت اسـت. رضا پور تاکید می کند:این بدان معنا نیست که {رشد قیمت مس در دو تا سه ماه آینده} نشدنی باشد، اما سخت است.

به گفته این تحلیلگر بازارهای مالی، {اگر قیمت مس بالا هم برود} سرعت آن مثل {ماه آوریل} نخواهد بود و حتی در دو تا سـه ماه آینده احتمال نزول بیشـتر آن از صعود است. رضاپور معتقد است اگر فدرال رزرو (بانک مرکزی ایالات متحده آمریکا) تمایل به کاهش نرخ بهره داشـته باشد و بازدهی اوراق قرضه کاهش پیدا کند، ممکن است اتفاق دیگری در مسیر رشد قیمت مس رخ بدهد.

دستاوردهای درخشان گهرزمین در شاخص‌های عملکردی

گروه خبر

نگاهـی بـه آمارهـا و شـاخص‌های عملکردی شـرکت معدنی و صنعتی گهرزمیـن در حوزه‌های مختلـف مالی، تولیـد و فروش، حاکـی از به ثبت رسـیدن دسـتاوردها و نتایج درخشـان علی‌رغم مواجهـه گهرزمین بـا چالش‌هـای بیرونی مهمی ماننـد محدودیت‌هـای مصـرف برق و گاز اسـت؛ دسـتاوردهایی که زمینه و چشـم‌انداز پیشرفت و توسعه این شرکت را ترسیم می‌کنند.

شـرکت معدنی و صنعتی گهرزمین با در اختیار داشـتن تجهیزات بـه‌روز، نیروی انسـانی جوان و متخصـص و همچنیـن برخـورداری از موقعیـت جغرافیایی مناسـب و معـدن منحصربه‌فرد، دارای ظرفیت قابل‌توجهی برای ایفای نقشی پررنگ‌تر در توسعه بخش معدن و صنایع معدنی کشور است.

شـرکت معدنی و صنعتی گهرزمیـن که یکی از بزرگ‌تریـن فعالان زنجیـره فولاد کشـور قلمداد می‌شـود و یکی از بزرگ‌ترین معـادن حال حاضر کشور را با ذخیره حداقل ۶۴۰ میلیون تن در اختیار دارد، در مسـیر تامین مـواد اولیه و تکمیل زنجیره فولاد کشور گام بر می‌دارد.

ایـن شـرکت در ابتدای مسـیر فعالیت خود به عنـوان شـرکتی معدنی، صرفـا به تولیـد کلوخه می‌پرداخت؛ در حالی که اکنون با تولید کنسانتره و گندله، ارزش افزوده مضاعفی را برای اقتصاد استان و کشـور و همچنین سـهام‌داران خود خلق کرده و از این طریق، در مسـیر صنعتی شـدن، تکمیل زنجیره و دسـتیابی به حاشـیه سود بیشتر حرکت می‌کند. بخش عمـده‌ای از مواد اولیه صنعت فولاد در شهرسـتان سـیرجان تولید می‌شـود و شرکت معدنی و صنعتی گهرزمیـن نیز جایگاه ویژه‌ای در تامین کنسانتره و گندله مورد نیاز فولادسازان دارد. گفتنی است که رشـد و پیشرفت شرکت معدنی و صنعتی گهرزمین در این زمینه تا حدی اسـت که امروز این شرکت رتبه دوم را در فروش کنسانتره و گندله به خود اختصاص داده و سهم قابل‌توجهی از این بازارها را در اختیار دارد.

▣ عملکـرد مطلوب «کگهر» در سـال مالی گذشته

بررسـی عملکـرد شـرکت معدنـی و صنعتـی گهرزمیـن در بخـش معدن، روند رو به رشـد این شرکت در استخراج سـنگ‌آهن و نیز باطله‌برداری را در سال مالی منتهی به آذر ماه ۱۴۰۲ در مقایسه با سـال مالی پیشـین این شرکت نشـان می‌دهد. میزان اسـتخراج سـنگ‌آهن در شـرکت معدنی و صنعتی گهرزمین در سـال مالی منتهی به آذر ماه ۱۴۰۲، بیش از ۱۵ میلیون و ۶۳۱ هزار تن و میزان باطله‌بـرداری بیش از ۶۶ میلیـون و ۱۲۸ هزار تن بوده است.

ایـن عملکرد به معنای رشـد ۱۴/۴ درصدی در بخش استخراج سنگ‌آهن و ۱/۴ درصدی در بخش باطله‌برداری در مقایسه با سال مالی گذشته در این شرکت است.

شـرکت معدنـی و صنعتی گهرزمیـن همچنین برای برداشـت پایـدار حداقل ۱۸ تـا ۲۰ میلیون تن سـنگ‌آهن نیز برنامه‌ریزی کرده اسـت. بدیهی اسـت که یکی از عوامل موثر بر عملکرد فرایندهای معدنکاری، اسـتفاده از ماشـین‌آلات معدنی به‌روز اسـت. در همیـن راسـتا و علی‌رغـم تحریم‌هـا و مشـکلات متعـدد در زمینه واردات ماشـین‌آلات معدنـی، شـرکت معدنـی و صنعتـی گهرزمین از سـال ۱۴۰۰ تعدادی ماشین‌آلات جدید خریداری کرده و به کار گرفته اسـت که این مسئله بی‌تردید نقش بسزایی در عملکرد رو به رشد این شرکت در حوزه معدن ایفـا می‌کند. در این خصوص می‌توان به خرید ۱۰ دستگاه دامپ‌تراک ۱۰۰ تنی کوماتسو «HD785-۷» و پنج دسـتگاه بلدوزر کوماتسـو ۳۷۵ اشاره کرد.

شـرکت معدنـی و صنعتی گهرزمیـن همچنین با برنامه‌ریـزی دقیق در بخش تولیـد، نگهداری و تعمیرات به علاوه تامین به موقع خوراک از سـوی واحد معدن و همچنین افزایش نرخ تولید سـاعتی از طریـق اصلاحات انجام شـده در خط خردایش، عملکرد درخشانی در بخش خردایش در سال مالی منتهـی به آذر ماه ۱۴۰۲ داشـته و موفق به ثبت هفت رکورد شده اسـت. این شرکت در سال مالی مذکور با تولید بیـش از ۱۱ میلیون و ۶۲ هزار تن سنگ‌آهن دانه‌بندی، عملکردی ۱۱/۲ درصد بالاتر از برنامه تولید خود را ارائه کرده است. میزان تولید سـنگ‌آهن دانه‌بندی ایـن شـرکت همچنین در مقایسـه با سـال مالی پیش از آن نیز رشـد ۱۴/۵ درصدی داشته اسـت. روند مثبت عملکرد شرکت معدنـی و صنعتی گهرزمین در حوزه معدن، زمینه را برای درخشـش این شرکت در حوزه فرآوری نیز فراهم کرده اسـت؛ به طوری که این شرکت نه تنها رشد تولید را در خصوص تمامی محصولات خود در مقایسـه با سال مالی گذشته رقم زده بلکه مجموعا ۲۲ رکـورد را نیز در بخش تولید به ثبت رسـانده است.

شرکت معدنی و صنعتی گهرزمین در سال مالی منتهی به آذر ماه ۱۴۰۲، روندی صعودی در زمینه تولید کنسانتره داشته؛ به طوری که با تولید بیش از هفت میلیون و ۲۷۲ هزار تن کنسانتره، رشد ۱۳/۴ درصدی را در مقایسه با سال مالی گذشته خود رقم زده اسـت. گفتنی اسـت که این عملکرد تولید در حالی به دسـت آمده که ظرفیت سه کارخانه تولید کنسانتره این شرکت مجموعا ۶ میلیون تن در سال اسـت. همچنین برنامه تولید برای خطوط سه‌گانه کنسـانتره در سـال مالی منتهی به آذر ماه ۱۴۰۲ نیـز مجموعا ۶ میلیون و ۵۰۰ هزار تن بوده که این به معنای افزایش ۱۱/۸۹ درصدی تولید نسـبت به برنامه بوده است.

به عـلاوه این شـرکت ۱۰ رکورد تولیـد ماهانه کنسـانتره را نیز در سـال مالی منتهـی به آذر ماه ۱۴۰۲ ثبت کرده و همچنین تولید کنسـانتره این شرکت برای نخسـتین بار از مرز هفت میلیون تن عبور کرده اسـت. از جمله عوامل موثر بر دستیابی به چنین عملکردی می‌توان بـه برنامه‌ریزی دقیق و منظـم در بخش تولید، نگهـداری و تعمیرات (از طریق افزایش ضریب دسترسی تجهیزات و با شعار صیانـت از تجهیـزات)، تامین به موقـع خوراک و مواد مصرفی در کنـار تامین آب مورد نیاز خطوط تولیدی و همچنین تـوان فنی بالای واحد فرآوری در بخش نظارت و پیمانکاری اشـاره کرد. علاوه بر آن‌هـا، برنامه‌ریزی‌هـای مدون واحد فـرآوری این شـرکت برای کاهش توقفات و افزایش بهره‌وری کارخانجـات، اجرای کامـل برنامه‌هـای اورهال و شات‌دان‌های برنامه‌ریزی شـده نیز از دیگر عوامل موثر بر رشد تولید کنسانتره در این شرکت بوده‌اند.

کارخانـه گندله‌سـازی شـرکت گهرزمیـن نیز در راسـتای تکمیـل زنجیـره فـولاد، بـا ظرفیت تولید سـالانه پنـج میلیون تن در سـال ۱۴۰۰ به بهره‌بـرداری رسـید. اگرچه عملکرد ایـن کارخانه تحت تاثیر ریسـک‌های بیرونی نظیـر قطعی برق و افت فشـار گاز قـرار می‌گیرد اما این شـرکت با انجام برخـی اقدامات و اصلاحـات در کنار تامین منابع بـرق مصرفی کارخانه و کاهش زمان توقفات پیش‌بینی‌نشـده، توانست در سـال مالی منتهی به آذر ماه ۱۴۰۲، میزان تولید گندله خود را از ظرفیت اسـمی کارخانه فراتر ببـرد و همچنین پنج رکورد تولید را نیز به ثبت برساند. شرکت معدنی و صنعتی گهرزمین در سـال مالی منتهی به آذر ماه ۱۴۰۲، بیـش از پنج میلیـون و ۱۷۷ هزار تن گندله تولید کرده که این میزان در مقایسه با سال مالی پیشین این شرکت ۴۵ درصد رشد داشته است. این شرکت همچنین برای دستیابی به تولید ۶ میلیون و ۲۰۰ هـزار تن در کارخانه گندله‌سـازی (بدون توسـعه زیرسـقف) و هفت میلیون و ۵۰۰ هزار تن از طریق طرح توسعه زیرسقف برنامه‌ریزی کرده است.

▣ شـرکت معدنـی و صنعتـی گهرزمین بر مدار سوددهی

شرکت معدنی و صنعتی گهرزمین در سال مالی منتهـی به آذر مـاه ۱۴۰۲، در مجموع بیش از ۱۲ میلیـون و ۳۱۰ هزار تن از محصـولات خود را در بازارهای داخلی و خارجی به فروش رسـانده است. در این میان، سهم فروش سنگ‌آهن دانه‌بندی‌شده بیـش از یک میلیون و ۲۹۸ هزار تن و کنسـانتره (داخلـی) نیز بیش از یـک میلیون و ۶۸۴ هزار تن بوده است. این شرکت همچنین بیش از پنج میلیون و ۲۸۰ هزار تن گندله را به فروش رسانده است که از این مقدار، بیـش از چهار میلیون و ۵۲ هزار تن سـهم بازارهای داخلی بوده و مابقی آن یعنی یک میلیـون و ۲۲۸ هزار تن نیـز در بازارهای خارجی به فروش رفته است. گفتنی است که فروش گندله داخلی و صادراتی گهرزمین در سال مالی منتهی به آذر ماه ۱۴۰۲ در مقایسـه با سال مالی پیش از آن، به ترتیب رشد بیش از ۲ و ۹ درصدی داشته است. بازار اصلی صادرات این شرکت در سال مالی منتهی به آذر ماه ۱۴۰۲ کشـور عمان بوده اسـت. فروش سـنگ‌آهن دانه‌بندی شـرکت معدنـی و صنعتی گهرزمین نیز با رشد ۶۸ درصدی در مقایسه با سال مالی گذشـته این شرکت همراه بوده است. گفتنی اسـت که این شرکت سـهم ۱۸ درصدی از فروش کنسـانتره در بازار داخلی را در اختیار دارد و از این لحاظ جایگاه دوم را در کشـور بـه خود اختصاص می‌دهد. این شرکت همچنین در جایگاه دوم فروش گندله در کشور نیز قرار دارد.

عملکرد مثبت تولید و فروش در شـرکت معدنی و صنعتی گهرزمین در نهایت در رشـد درآمدهای عملیاتـی این شـرکت نمود پیدا کرده اسـت. این شـرکت در سـال مالی منتهی بـه آذر ماه ۱۴۰۲، بیش از ۳۷۷/۷ هـزار میلیارد ریال درآمد عملیاتی داشته است که در مقایسـه با درآمدهای عملیاتی سال مالی گذشته (۳۰۱/۵ هزار میلیارد ریال)، رشد ۲۵/۳ درصدی را نشان می‌دهد. از آنجایی که قیمت محصولات شـرکت معدنی و صنعتی گهرزمین در بازه زمانی مورد بررسـی رشد چندانی نداشته، این افزایش درآمدهای عملیاتی عمدتا ناشی از افزایش میـزان تولید و فروش در این شـرکت بوده اسـت. سود خالص این شرکت در سال مالی منتهی به آذر ماه ۱۴۰۲ نیز با بیش از ۱۲۵/۷ هزار میلیارد ریال، رشد ۱۲/۸ درصدی در مقایسه با مدت مشابه قبل از آن را نشـان می‌دهد. سـود عملیاتی این شرکت نیـز رشـد ۱۶ درصدی در مقایسـه با سـال مالی پیشـین این شرکت داشته اسـت. گفتنی است که این عملکرد سـودآوری در حالی به دست آمده که این شرکت با افزایش میزان بهره مالکانه در مقایسه با سـال قبل، رشد قیمت حامل‌های انرژی، افزایش نرخ عوارض صادراتی و... روبه‌رو بوده است.

شـرکت معدنی و صنعتی گهرزمیـن طرح‌های توسـعه متعددی را در حال اجرا و یا در برنامه دارد کـه از مهم‌ترین آن‌ها می‌توان بـه احداث کارخانه احیای آهن اسـفنجی (دو واحد احیای مسـتقیم، هـر یک به ظرفیت یـک میلیون و ۷۲۰ هزار تن با پیشـرفت ۴۱ درصدی تا پایان سال مالی)، احداث سـاختمان‌های نیمه‌صنعتـی و اداری سـیرجان، احـداث کارخانـه بازیابـی آب و مدیریـت باطله خطوط کنسـانتره (به ظرفیت ۴۶۸ تن در سـاعت باطله خشک سـنگ‌آهن و پیشرفت ۷۵ درصدی)، مطالعات اکتشافی در پهنه جبال‌بارز، شانتینگ یارد ریلی سـیرجان، پروژه انتقال گاز باغین تا دوراهی نگار (با پیشـرفت ۴۲ درصـدی) و همچنین نصب غبارگیرهـای ناحیـه خردایش و گندله‌سـازی (با پیشـرفت ۱۷ درصدی) اشـاره کـرد. علاوه‌براین، پروژه فولادسـازی یک میلیـون و ۵۰۰ هزار تنی، حمل پیوسـته مـواد معدنی (IPCC) بـا قابلیت کاهش حداقل ۲۵ درصد از هزینه‌های برداشـت و معدنکاری، افزایش زیرسقفی کارخانه گندله‌سازی، افزایش زیرسقفی کارخانه‌های کنسانتره، بارگیری ریلی و کامیونی سـیرجان و اکتشـاف تفصیلی در پهنه جبال بارز نیز از دیگر طرح‌های توسعه‌ای مهم این شرکت به شمار می‌آیند.گفتنی است که مجمع عمومی عادی سالانه صاحبان سهام شرکت معدنی و صنعتی گهرزمین برای سـال مالی منتهی به آذر مـاه ۱۴۰۲ با حضور ۹۲/۷۱ درصدی سـهامداران این شـرکت در اسـفند ماه ۱۴۰۲ برگزار شـد. در ایـن مجمع علاوه بر ارائه عملکرد و دسـتاوردهای شـرکت معدنی و صنعتی گهرزمین، تقسـیم سود ۳۲۰ تومانی به ازای هر سهم به تصویب سهامداران و حاضران در مجمع رسید.

رشد ۳,۵ درصدی درآمد شرکت ملی مس

بیرونیت نوشت: شـرکت ملی مس با اعلام گزارش عملکرد خود در فروردین ۱۴۰۳، خبر از تولید حدودا ۲۱۵ هزار تنی در نخسـتین ماه امسال داد. شرکت ملی مس که با نماد "فملی" در بورس حضور دارد، در گزارش ارسـالی اش به سامانه کدال اعداد و ارقام مربوط به تولید، فروش، درآمد و صادرات خود را در فروردین ماه به اطلاع سـهامداران رسانده است.طبق آنچه در گزارش ارسـالی آمده، شرکت مس در تولید کنسانتره طلا و نقره، کاتد، مفتول، اسـید سـولفوریک و کنسانتره مولیبدن رشـد کرده، اما تولید کنسانتره مس، اکسید مولیبدن و سنگ سولفور این شرکت پایین آمده است.

بیشـترین محصول تولیدی شـرکت ملی مس در فروردین امسـال کنسـانتره مس بوده که رقم ۱۰۶ هزار و ۱۷۰ تن را به ثبت رسانده اسـت. نسبت به ماه مشابه پارسال، تولید این محصول حدودا ۱۲ تن افت کرده است. رده دوم تولید شرکت ملـی مس به کاتد اختصاص دارد کـه رقم ۱۹ هزار و ۳۰ تن را به ثبت رسـانده است. نسبت به فروردین ۱۴۰۲، تولید این محصول حدود چهار هزار تن بالا رفته است.اسـید سولفوریک نیز به عنوان دیگر محصول شـرکت ملی مس، تولیدی حدودا ۸۱ هزار تنی داشـته که در مقایسـه با فروردین سال گذشته تقریبا ۱۴ هزار تن رشد را نشان می دهد. در بخش کنسانتره طلا و نقره نیز شـرکت ملی مس با رشـد تولید مواجه بوده، چه آنکه توانسـته تولید این محصـول را از ۷۸ تن به ۸۸ تن برساند. مسی ها همچنین توانسته اند تولید ۷۲۵ تنی مفتول در فروردیـن پارسـال را به دو هزار و ۸۲۴ تن در ماه مشـابه امسال برسـانند. این شرکت اما هیچ تولیدی در بخش سنگ اکسید طی فروردین امسـال نداشته است.آمار فروش شرکت ملی مس نشـان می دهد مسی ها در فروردین امسال با افت فروش مواجه شـده اند، اما درآمدشان بالاتر بوده است. مسی ها در ماه نخست امسال ۳۶ هزار و ۲۹۲ تن فروش داشته اند، حـال آنکه فـروش آنها در فروردین پارسـال ۵۴ هزار و ۹۰۶ تن بود. بنابراین فروش شـرکت ملی مس در بازه زمانی تحت بررسـی ۳۴ درصد پایین آمده اسـت. طبق آنچه در گزارش فملـی آمده، درآمد مس از ناحیه فروش داخلی این شـرکت طی فروردین امسـال، حدود چهار هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان بوده است. در مقایسه با فروردین سال گذشته با فروش کمتر از چهار هزار و ۱۵۴ میلیارد تومان، درآمد این شرکت از محل فروش داخلی نزدیک به ۳,۵ درصد بالا رفته اسـت.پر فروش ترین محصول مس در فروردین اسید سولفوریک بوده که بالغ بـر ۲۸ هزار تن از آن با قیمت هر تن حدودا ۴۰۰ هزار تومان به فروش رفته اسـت. از محل فروش این محصول، بالغ بر ۱۱ هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان درآمد نصیب شرکت ملی مس شده اسـت. بیشترین درآمد مس نیز از محل فروش کاتد به دست آمده اسـت. مسی ها درآمدی بالغ بر سه هزار و ۲۰۰ میلیارد تومـان از محل فروش این محصول طی فروردین امسـال به دسـت آورده اند.درآمدهای فملی اما به فروش داخلی محدود نیسـت و این شرکت با توجه به صادراتی که دارد، درآمد قابل توجهـی را نیـز از محل فروش خارجی کسـب می کند. کل فروش صادراتی این شـرکت در فروردین امسال دو هزار و ۴۲ تن بوده که نسبت به ماه مشابه سال گذشته افت ۵۸ درصدی را نشـان می دهد. با توجه به افت صادرات، درآمد مس نیز از محل فروش خارجی افت کرده، به نحوی که از بالای دو هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان به حدود ۷۶۵ میلیارد تومان رسیده است.

فولاد مبارکه، بزرگ‌ترین صادرکننده غیرنفتی در سال ۱۴۰۲

مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه گفت: این شرکت با صادرات یـک میلیون و ۴۰۰ هزار تن محصولات فولادی به ارزش بیش از ۷۰۰ میلیـون دلار، عنوان بزرگ‌ترین صادرکننده غیرنفتی و پتروشیمی کشـور را به خود تخصیص داد؛ این در حالی است که در صـورت تجمیع میزان صادرات صـورت گرفته در گروه فولاد مبارکه، این گروه در میان صادرکنندگان نفتی و غیرنفتی کشـور، رتبه دوم را کسب خواهد کرد.محمدیاسر طیب‌نیا بیان کرد: گمرک ایران آمار عملکرد ۱۰۰ صادرکننده اول کشـور در حـوزه تجارت خارجی را در سـال ۱۴۰۲ اعلام کرد. در سـال گذشـته، بالغ بر ۱۳۶ میلیون تن به ارزش بیش از ۴۹ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی انجام شـده اسـت که از این میزان، ۶۹ میلیـون و ۷۳۹ هزار تن بـه ارزش ۲۸ میلیارد و ۹۵۵ میلیون دلار توسـط ۱۰۰ صادرکننده برتر انجام گرفته است.وی ادامه داد: این میزان صادرات بیانگر افت ۱.۴۷ درصدی از نظر وزن و افت ۱۸.۹ درصدی از نظر ارزش دلاری نسـبت به سال ۱۴۰۱ است؛ با این حال، شرکت فولاد مبارکه توانست در سال ۱۴۰۲ هـم از نظر وزنی و هم از نظر ارزش دلاری، رشـد قابل‌توجهی نسـبت به سال ۱۴۰۱ داشـته باشـد.مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه عنوان کرد: این شرکت با تغییر رویکرد در حوزه فروش و بازاریابـی و حضور موثـر در بازارهای جدید توانسـت ضمن تامین نیاز مصرف‌کنندگان داخلی در سـال ۱۴۰۲، بالغ بر یک میلیـون و ۴۰۹ هزار تن محصولات فـولادی به ارزش بیش از ۷۰۷ میلیـون دلار صـادر کند که از نظر وزنـی ۱۶.۶۱ درصد و از نظر دلاری ۱۴.۶۸ درصد نسـبت به مدت مشـابه در سال ۱۴۰۱ رشد داشته است. باید توجه داشت که این رشد صادرات در شـرایطی رقم خورد که در سـال ۱۴۰۲ بـا محدودیت‌های شـدیدی در حوزه برق و گاز مواجه بودیم.طیب‌نیا تصریح کرد: نکته حائز اهمیت در رشـد صادرات محصولات شـرکت فولاد مبارکـه، افزایش هم‌زمان وزن و ارزش دلاری صادرات اسـت. این مسـئله بیانگر نگاه ویژه شـرکت فولاد مبارکه برای گذر از خام‌فروشـی و صادرات محصولاتی با ارزش افزوده بالاتر است. وی خاطرنشـان کرد: شرکت فولاد مبارکه با کسب سهم ۱.۴۳ درصـدی ارزش دلاری صـادرات، در بیـن کل صادرکنندگان در جایگاه پنجم قرار گرفت و این در شـرایطی اسـت که رتبه اول به شـرکت ملی گاز و سـه رتبه دیگر به شرکت‌های حوزه پتروشـیمی اختصاص یافت و این مهم، اهمیت رتبه شـرکت فولاد مبارکـه را به عنوان بزرگ‌تریـن صادرکننده غیرنفتی و پتروشـیمی دو چندان می‌کند.مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه اظهار داشـت: شـرکت فولاد مبارکه بزرگ‌تریـن تولیدکننده محصولات تخت در منطقه منا به شـمار مـی‌رود و ۸۴ درصد تولیدات ما در سـال ۲۰۲۳ راهی بازارهای داخلی و ۱۶ درصد راهی بازارهای صادراتی شـده اسـت. البتـه در بخش صادرات چالش‌هایـی وجود دارد کـه امیدواریم در سـال‌های آتی رفع شود؛ نخست آنکه برای فروش و ارائه محصولات متنوع به بازار جهانـی محدودیت داریم.طیب‌نیا در پایان یادآور شـد: چالش اصلی صادرات در شـرایط کنونی کشور عدم امکان برنامه‌ریزی بلندمدت با توجه به باثبات نبودن پیش‌بینی‌ها بر شرایط ارزی و تغییرات احتمالی قوانین، تعرفه‌ها، معافیت‌های صادراتی و... اسـت. به عنوان مثال، حذف معافیت‌هـای مالیاتی صادرات به واسـطه اعمال محدودیت بر سـقف معافیت‌ها در قانون بودجه سـال جاری از مواردی اسـت که با توجه به الزام به عرضه ارز با قیمت نیما، توجیه صادرات را برای بسـیاری از شـرکت‌ها از بین خواهد برد. همچنین زیرسـاخت‌های کشور برای صادرات باید تقویت شود؛ در بخش لجستیک و حمل‌ونقل نیاز به بهبود داشته و اسکله‌ها در بنادر باید تقویت شود تا بتوانیم محصولات را با تناژهای بیشتر صادر کنیم.

روزگار معدن
یکشنبه
• ۱۶ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۲۶ شوال ۱۴۴۵ • ۵ مه ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۲۹۶

«روزگار معدن» اکتشافات عمیق در حوزه معادن را بررسی کرد:

نیاز مـــند احـــیا

شهریار خادمی

معـدن موتور محرکـه اقتصاد اسـت و می‌تواند چرخ اقتصاد را به چرخش در بیاورد ولی متأسـفانه توجه مورد نیـاز به آن نشـده و ضعف‌های زیادی چـه در زمینه اشـکالات اجتماعـی و بومی و چه سـرمایه‌گذاری و قوانین در آن وجود دارد که باید رفع شـود. برای رشد و شـکوفایی معادن مقوله‌ای کـه در این زمینـه اهمیت پیدا می‌کند اکتشـاف می‌باشد که مانند خون تازه‌ای در معادن به جریان می‌افتد. اکتشـاف در عمق یکی از زمینه‌هایی است که باید به آن بها داده شـود، چون اکتشاف نیاز به سرمایه‌گذاری و ریسک دارد و هر کسی به آن ورود نمی‌کند. این در حالی اسـت که ضریب اکتشافات در ایران به خصوص در حوزه معادن فلزی به نسبت کشورهای توسعه یافته، پایین و محدود است.

ایـران با دارا بـودن حدود ۶۸ نوع مـاده معدنی (غیرنفتـی)، ۳۷ بیلیـون تن ذخایر کشف‌شـده و ۵۷ بیلیـون تن ذخایر بالقـوه، در میان ۱۵ قدرت معدنـی جهان، موقعیـت منحصربه‌فـردی دارد و یکی از کشـورهای غنی از حیث دارایی‌های معدنی به‌حساب می‌آید. طی ادوار گذشته، مسئولان وقت به‌منظور ساماندهی و بهره‌برداری هر چه‌بهتر از این ذخایر ملی، تدریس رشته معدن و زمین‌شناسی را از ۸۰ سـال پیـش آغاز کردند و تاکنـون نیز ده‌ها هزار نفر مهندس و تکنسـین در رشته‌های معدن، متالورژی و کارشناس زمین‌شناسی در دانشگاه‌های داخل و خارج بـه تحصیل پرداخته و در این حوزه مشغول به فعالیت شده‌اند.

در همیـن راسـتا و به‌منظـور اجرایـی شـدن سیاسـت‌های کلی ابلاغی نظام در اسـفندماه سال ۱۳۷۹ نیز سیاسـت‌گذاری و اطلاع‌رسـانی جامع و هماهنگ در علوم و فنـون زمین، تقویت خلاقیت و ابتکار و دسـتیابی بـه فناوری‌های نوین و ارتقای سـطح آمـوزش، تربیت نیـروی انسـانی و تعمیق پژوهش، ارتقای سـهم معـدن و صنایع معدنی در تولید ناخالص ملی و همچنین اسـتفاده از موقعیت ویـژه زمین‌شناسـی و گسـترش همکاری‌هـای بین‌المللی مجدد در دسـتور کار قرار گرفت و طی آن، سـازمانی دولتی با عنوان توسـعه و نوسـازی معـادن و صنایع معدنی ایـران (ایمیدرو)، به‌عنوان بازوی اجرایی وزارت صنایع و معادن تأسـیس شد که اکنـون سـاماندهی وضعیت نابسـامان معادن کشور را بر عهده دارد.درحال‌حاضر این سازمان که مدیریت بیش از ۹۱ پهنه معدنی به مسـاحت ۵۳۵ هزار کیلومترمربع را در اختیار دارد، به‌تازگی اعلام داشـته که با توجه به کاهش ذخایر سطحی معادن ایران مانند چادرملو، گل گهر، چغارت و... ضرورت دارد تا اکتشـافات عمیق در دستور کار قرار گیرد. هرچنـد هم‌اکنون حفاری عمیق معادن کشـور به یکی از اولویت‌های اصلی معدن کاران تبدیل‌شـده، اما متأسفانه وجود مشکلات بی‌شمار ازجمله کمبود یا فرسودگی ماشین‌آلات در بخش اکتشافات به‌ویژه دستگاه‌های حفاری، فعالان این حوزه را با معضلات جدی روبه‌رو کرده اسـت. انجام اکتشـافات عمقی بـا توجه به نوع ذخایر و کانسـارهای موجود در آن معـدن صورت می‌گیـرد. به‌عنوان‌مثـال در برخی نقاط که رخنمـون دارد می‌توانیم ذخایر معدنی را در سـطح زمین مشـاهده کنیم امـا در محل‌هایی رخنمون وجود نداشـته و بعضی از کانسارها پنهان است بعد از شناسـایی ذخایر سطحی لازم است تا عملیات ژئوفیزیک نیز انجام شـود چراکه به‌دست آوردن داده‌ها و مشخص کردن نقاط برای حفریات از عمـق می‌تواند اطلاعات دقیقـی از آن محدوده معدنـی به مـا بدهد.ازجمله مسـائلی که در بحث اکتشافات بررسی می‌شود اکتشافات در سطح عمق است. ورود به این بخش نیازمند مطالعات و تدوین برنامه‌های بلندمدت اسـت ضمـن اینکه به‌منظور انجام آن می‌بایسـت نوع ذخایر معدنی و اقتصادی بـودن آن را نیـز در نظر گرفـت. در همین ارتباط گفت‌وگویی با ذبیح‌الله اعظمی سـاردویی، نماینده مجلـس یازدهم و بهرام شـاه ویسـی کارشـناس اکتشاف ترتیب داده‌ایم که در ادامه خواهید خواند.

■ دولـت موظـف به شناسـایی و اکتشـاف است

ذبیـح‌الله اعظمی سـاردویی نماینـده جیرفت و عنبرآباد در مجلس شـورای اسـلامی در گفت‌وگو با «روزگار معدن» در مورد موضوع یادشـده اظهار کـرد: از ۱۱ هزار پروانه بهره‌برداری معادن حدود ۷ درصد از مسـاحت کشور اکتشافات انجام‌شده است و در سطح بسـیار کمی از مساحت کشور اکتشاف عمیق شـده که نشان‌دهنده نبود موفقیت در حوزه اکتشافات اسـت. عمق اکتشـافی در کشور حدود ۱۰ متر اسـت و اکتشـاف به‌طور کل سطحی بوده و اکتشافات عمقی انجام‌نشـده است. درصورتی‌که در کشـورهای پیشـرفته و توسـعه‌یافته صنعتـی حدود ۸۰ تا ۱۰۰ متر عمق اکتشـافی است. طبق قانون، دولت موظف به شناسـایی و اکتشاف است تا ریسـک سـرمایه‌گذاری کاهش یابد و در اختیار بخش خصوصی قـرار دهد.نماینده مجلس یازدهم اظهار کرد: بر اساس توافقنامه سه‌جانبه میان وزارت صمت، سازمان ایمیدرو و سازمان زمین‌شناسی که در سال ۱۴۰۰ به امضاء رسید، مسئولیت اکتشافات بر عهده سـازمان زمین‌شناسـی و سازمان ایمیدرو قـرار گرفت کـه این اطلاعـات در اختیـار بخش خصوصی برای سـرمایه‌گذاری قرار می‌گیرد. یکی از راهکارهای توسعه فعالیت‌های اکتشافی استفاده از فنّاوری جدید و اسـتانداردهای بین‌المللی است کـه در بخـش خصوصـی کار اکتشـافی علمی و اصولـی انجام نمی‌گیرد. کشـورهای اروپایی مجهز به فنّاوری جدید و علم نوین اکتشـافی هستند که یکی از کاربردی‌ترین وسـیله اکتشـافی ژئوفیزیک هوابرد است.اعظمی سـاردویی در ادامه بیان کرد: در جهان اکتشـافات قابل‌توجهی از سال ۲۰۰۸ به بعد به ثبت رسـیده اسـت که حدود ۸۴۶ ذخیره شناسایی‌شـده و پیش‌بینی می‌شـود حدود ۲۱۳ ذخیره در مراحل اکتشـاف باشـد که هنوز گزارش نشده اسـت بر اسـاس این داده‌ها که در یک دهه اخیر ارائه‌شده، نشـان می‌دهد این ذخایر در سطح دنیا کشف‌شده است. البته قابل‌توجه است که هیچ ذخیره قابل‌توجهی در خاورمیانه در یک دهه اخیر در رتبه‌های حتی ۲ و ۳ کشـف نیز گزارش نشـده اسـت.وی در مورد جایگاه ایران در حوزه اکتشـاف افزود: در مقایسـه با کشورهای پیشرفته و وسعت و ظرفیتی که کشور دارد تعداد شرکت‌های اکتشافی و خدمات اکتشـافی بسـیار کم بوده و ماشین‌آلات و تجهیزات ما در بخش اکتشـاف فرسـوده است و نیازمند تجهیز و به‌روزرسـانی ماشین‌آلات هستیم. نماینـده جیرفت و عنبرآبـاد در مجلس یازدهم در پایان اظهار کرد: برای توسـعه اکتشافات با تقویت سیستم آموزشی و تهیه دستورالعملی شرکت‌هایی کـه ازنظر امکانات و ماشـین‌آلات بـه‌روز، ضعیف هستند با ارائه تسـهیلات به شرکت‌های اکتشافی، تقویت و تأمین مالی خارجی پروژه‌های اکتشـافی، بایـد از آن‌ها حمایـت کرد.رخنمون بودن سـطح زمین در عملیات اکتشـافیبهرام شاه‌ویسـی درباره اکتشـافات معدنی در کشـور بـه «روزگار معدن» گفت: با توجه به اینکه بیشـتر قسـمت‌های ایران رخنمون اسـت و مـا بخش‌های پوشـیده‌ی کمی داریم (غیـر از کویرها) ازاین‌رو عملیات اکتشـافی ما با کشـورهایی که رخنمون‌های زیادی نداشته و عمده سرزمینشـان پوشیده هستند، متفاوت است. بنابر آخرین آمار منتشـره از سـوی وزارت صمت، میزان اکتشـافات ۷ درصد سطح کشور و به عقیده بخش خصوصی بین ۳ تا ۵ درصد متغیر اسـت.وی درباره اکتشافات عمقی معادن افزود: در اجرای یک طرح اکتشـافی پس از انجام مطالعات سـطحی و تلفیق اطلاعات و تفسیر نتایج مطالعات سطحی به گام بعدی یعنی مطالعات اکتشاف عمقی می‌رسیم کـه در این بخش نیز مسـائلی همچون جانمایی و استفاده از کلیه داده‌های مطالعات سطحی بررسی می‌شـود که در صورت نهایی شـدن انجام عملیات اکتشافی و تعیین ذخیره و بلوک‌بندی ماده معدنی، استخراج از آن معدن صورت می‌گیرد.

■ اکتشـافات عمقی با توجه بـه نوع ذخایر معدنی

کارشناس پیشین اکتشـاف وزارت صمت درباره انجام اکتشافات عمقی گفت: انجام اکتشافات عمقی بـا توجه به نوع ذخایر و کانسـارهای موجود در آن معـدن صورت می‌گیـرد. به‌عنوان‌مثـال در برخی نقاط که رخنمـون دارد می‌توانیم ذخایر معدنی را در سـطح زمین مشـاهده کنیم امـا در محل‌هایی رخنمون وجود نداشـته و بعضی از کانسارها پنهان است بعد از شناسـایی ذخایر سطحی لازم است تا عملیات ژئوفیزیک نیز انجام شـود چراکه به‌دست آوردن داده‌ها و مشخص کردن نقاط برای حفریات از عمـق می‌تواند اطلاعات دقیقـی از آن محدوده معدنـی به مـا بدهد.شـاه ویسـی دربـاره تفاوت در اکتشـافات عمقی ما و دیگر کشـورها تصریح کرد: دلیل عمده‌ای که کشورهایی مانند استرالیا و کانادا به عملیات اکتشـافات عمقی وسیع دست می‌زنند و آمـار بالایی نیز در این خصوص دارند به طبیعت زمین‌شناسـی و رخنمـون آن‌ها برمی‌گـردد. این کشـورها با توجه به این‌که قسـمت‌هایی از سطح سـرزمین رخنمون نداشـته نیازمند آن هستند تا برای رسـیدن به منابع معدنی عملیات اکتشـافی عمقـی فراوانی انجام دهند اما در کشـور ما منابع معدنی در سـطح معقولی از سطح زمین قرار دارد. وی خاطرنشان کرد: اینکه برخی از رسیدن به عمق هزار متری برای اکتشـاف ذخایر معادن سنگ‌آهن صحبـت به میان می‌آورنـد هیچ‌گونه مبنایی ندارد چراکه ازجمله مهم‌ترین بحث‌هایی که در استخراج مـاده معدنـی از اهمیـت برخـوردار اسـت بحث اقتصادی بـودن آن کانسـار و باطله‌های حاصل از اسـتخراج اسـت که باید توجیه‌پذیر باشـد ضمن اینکه مسـئله‌ای چون به اتمام رسـیدن کانسار نیز موردتوجه قرار گیرد.

■ دو مسئله مهم در اکتشافات عمقی

این کارشـناس معدن اظهار کرد: در اکتشـافات عمقی دو مسئله موردتوجه قرار می‌گیرد یک اینکه به دلیل اتمام ذخایر سـطحی در معادن به سـمت اکتشـافات و اسـتخراج عمقی بایـد حرکت کرد و دوم اینکـه ذخیره معدنی بـاارزش بالاتر در اعماق وجود داشـته باشـد که به آن سمت حرکت کنیم به‌عنوان‌مثـال هم‌اکنون در معدن مس قلعه‌زری از عمق ۴۰۰ متری عملیات استخراج صورت می‌گیرد یـا در معدن منگنز ونارش در عمق بالای ۴۰۰ متر منگنز استخراج می‌شود و این عناصر به دلیل اینکه از ارزش‌افزوده بالاتری برخوردارند و صرفه اقتصادی دارند از اعماق استخراج می‌شوند.

■ استفاده از فناوری‌های روز دنیا

شاه‌ویسی درباره اسـتفاده از فناوری‌های روز در اسـتخراج عمقی عنوان کرد: به‌منظور برداشـت از منابـع معدنی نیاز اسـت تا از علم و دسـتگاه‌های به‌روز اسـتفاده شـود که در این زمینـه ما خیلی پیشـرفته نیستیم و عمده دسـتگاه‌های حفاری ما وارداتی است. اخیراً نیز عنوان‌شده که دستگاه‌های حفاری در کشـور ساخته می‌شـود. هرچند که ما در تأمین دسـتگاه‌های حفاری نیز مشکلی نداریم و کمیته‌هـای حفاری غیرنفتی مـا در صورت نیاز دستگاه‌های موردنیاز را تأمین کرده و محدودیتی از این بابت نداریم.وی درباره آینده‌نگری در اکتشافات عمیق تصریح کرد: این موضوع همواره باید از طرف مسئولان و مجریان بخش معدن مورد پرسش قرار بگیرد که آیا اکتشـافات ما در سـطح تکمیل‌شده اسـت که ما بخواهیم به سـمت اکتشـافات بسیار عمیـق حرکت کنیم؟ آیـا به‌صرف اینکـه دنیا به اکتشـافات عمیق رسیده و ما در این زمینه کاستی داریـم باید به این‌سـو حرکت کنیم؟ مسـئله که امروز با آن مواجه هسـتیم نداشـتن برنامه مدون و چشـم‌انداز درزمینـه پهنه‌بندی‌ها و اکتشـافات اسـت که تعریف درسـتی از آن موجود نیست که بتوانیم سال‌به‌سـال میزان اکتشافات از سطح را به عمق ببریـم و آن را پیگیری کنیـم. به‌عنوان‌مثال درحال‌حاضـر نیاز اسـت تا طرحی را که سـازمان زمین‌شناسی از ۱۵ سـال گذشته تا الآن در زمینه تهیه نقشـه‌های زمین‌شناسی بزرگ‌مقیاس داشت را با روش‌های سیسـتماتیک و عملی به طور کامل تهیه و اجرایی کنیم تا سطح اکتشافی به‌طور دقیق و کامل شناسایی شود.

■ اهمیت استراتژی در بخش اکتشافات

وی ادامه داد: یکی از بخش‌هایی که در اکتشافات باید به آن توجه داشـت داشتن اسـتراتژی و ارائه گزارش عملکرد آن اسـتراتژی است. به‌عنوان‌مثال ۱۵ سـال پیش از اسـتراتژی معدن رونمایی شد و هنوز مرجع، مدیر و یا مسـئولی در این خصوص به ارائه گزارش این اسـتراتژی و عملکرد آن نپرداخته اسـت و یا در تدوین نقشـه راه معدن که از سـال ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰ ترسیم‌شـده اسـت، مسئولان باید گـزارش و عملکـردی از پیشـرفت آن ارائه دهند ضمن اینکه به‌منظور برنامه‌ریزی و آینده‌نگری برای حرکت به سمت اکتشافات عمقی، باید مراحل اولیه و بنیادی نقشه راه انجام گیرد.

شاه‌ویسـی دربـاره ورود بخـش خصوصـی بـه اکتشـافات عمیق بیان کرد: متأسـفانه در کشور ما بخش خصوصی بنا به دلایلی کوچک نگاه داشـته شـده اسـت و با توجه به اینکـه از توانمندی‌های بالایـی در زمینه ورود به کارهـای بزرگ برخوردار اسـت آن‌چنان بهایی به آن داده نشـده اسـت و با توجه بـه عدم ثبـات، تغییرات مدیریتـی فراوان، بخش‌نامه‌های خلق‌الساعه و عدم اعتماد به بازار این بخش خیلی نمی‌تواند ورود پیدا کند.

وی در پایـان گفت: ما بـه توانمندی‌های بخش خصوصـی در اسـتفاده آن‌هـا در بالاترین سـطح علمی و فنـاوری روز در اکتشـافات عمیق اعتماد داریم و درصورتی‌که زمینه‌سـازی درست اقتصادی انجام شود می‌توان از ظرفیت‌های بخش خصوصی نیز اسـتفاده کرد چراکه درگذشـته نیز این بخش با انجام سـرمایه‌گذاری توانسـته به‌خوبی از عهده عملیات اجرایی بزرگ برآید.

■ کلام آخر

جای امیدواری اسـت که اخیـراً به همت برخی از مسـئولان، سـامانه الکترونیکی بخش معدن، با تأخیری قابل‌تأمل، فعال‌شـده کـه همین موضوع، می‌تواند سـرآغاز کاهش رانـت، افزایش خدمات و بهره‌وری و درنهایت، تحولی اساسی در حوزه معدن باشـد. به گفته برخی از کارشناسان، درحال‌حاضر حـدود ۳۰ درصـد اکتشـافات سیسـتماتیک در کشـورمان صـورت گرفته کـه بخش اعظـم این اکتشافات به منابع سطحی مربوط می‌شوند.

شاید دیگر زمان آن فرارسیده باشد که برای رفع این معضل، اقدامات لازم برای حضور سرمایه‌گذاران داخلـی و خارجی بخش خصوصی، جسـت‌وجوی بازارهای جدیـد، بهره‌مندی از شـقوق حمل‌ونقل ریلـی، تغییر سـاختارها و تقویت جدی سـازمان زمین‌شناسی برای انجام اکتشـافات جدید در کل پهنه معدنی کشور صورت پذیرد.

به‌هرحال عـدم توجه به ضروریات لازم در بخش معـادن و نبود اهتمام کافی جهـت رفع موانع آن، نه‌تنها باعث فرصت سوزی اقتصادی برای کشورمان می‌شـود، بلکه معدن کاران را به دلیل فرسـودگی ابـزارآلات، فنّاوری‌هـای قدیمی، ضعـف مدیریت بالادسـت و تلاطم نابهنگام بازار با یاس و ناامیدی مواجه خواهد سـاخت که حاصـل آن، چیزی جز افول و رکود در اکتشاف و بهره‌برداری از این نعمت خـدادادی و اثر مهـم آن در اقتصاد کلان کشـور نخواهد بود

موج معدن

ایران، بزرگ‌ترین تامین‌کننده شمش روی ترکیه

ترکیه با وجود داشـتن ذخایر روی و نیاز صنعتی به شمش روی برای گالوانیزاسـیون، تهیه آلیاژها و پوشش‌دهی فلزات، تولید معدنی خود را به صورت کنسانتره صادر کرده و شمش روی را از کشورهای دیگر وارد می‌کند. علت اصلی این مسئله، مصرف سـوخت بالا برای ذوب روی و گـران بودن انرژی در ترکیه اسـت. نیاز روزافزون شمش روی با توجه به گستردگی مصرف فولادهـای ضدزنگ و گالوانیزه و همچنین آلیاژ برنج، ترکیه را وادار به واردات این شـمش از کشـورهایی همچون ایران، اسپانیا و ازبکستان کرده است؛ به طوری که این کشور در سـال ۲۰۲۲، بیش از ۲۲۰ هزار تن شمش روی وارد کرد؛ البتـه میزان این واردات در سـال ۲۰۲۳، حدود ۳۵ هزار تن کاهش یافت. ایران به عنوان بزرگ‌ترین تامین‌کننده شـمش روی ترکیه، طی سـه سال منتهی به ۲۰۲۳، در مجموع بیش از ۲۸۰ هزار شمش روی خالص را به ترکیه صادر کرده است.

عنصر روی بـا نام انگلیسـی «Zinc» و علامت اختصاری (Zn)، فلزی به رنگ سـفید مایل به آبی است. عدد اتمی آن ۳۰ و پس از آهن، آلومینیوم و مس، چهارمین فلز پراسـتفاده در دنیاسـت. این فلـز در اثر رطوبت هوا تیره شـده و حین سـوختن رنگ سـبز براقی تولید می‌کند. بیست و چهارمین عنصر فراوان در طبیعت است و می‌توان آن را از سنگ معدن آسـفالریت استخراج کرد. این فلز خواصی چون شکل‌پذیری، الکتروشـیمیایی بودن، سختی مناسب، سیالیت و مقاومت به خوردگی دارد.

یکـی از مهم‌تریـن فرآورده‌هـای فلـز روی، شـمش روی محسـوب می‌شـود. ویژگی اصلی شـمش روی، مقاومت به خوردگی و دوام آن اسـت. این ویژگی عامل اصلی استفاده از این شمش در گالوانیزاسـیون است. برای تولید شمش روی، پس از اسـتخراج و تهیه کنسانتره، طی فرایندی کنسانتره را تبدیل به محلول می‌کننـد و با الکترولیز کردن محلول، ورق روی تولید می‌شود. در نهایت ورق‌های تولید شده را در کوره دوار ریخته و ذوب می‌کنند. سـپس مذاب را در قالب ریخته و پس از سـرد شدن شـمش روی تولید می‌شود. این شمش از شـکل‌پذیری بالایی برخوردار اسـت اما مقاومت کششی و سختی آن پایین بوده و رسانایی الکتریکی متوسطی دارد.

گالوانیزاسیون، تهیه آلیاژهایی مانند برنز و برنج، تولید مواد شـیمیایی و اکسیدها، سـاخت تجهیزات ریخته‌گری، صنایع رنگ، صنعت پزشـکی و داروسـازی، تولید لوازم آرایشـی و بهداشتی، تهیه مکمل‌ها و مواد غذایی و تولید باتری از جمله کاربردهای شمش روی به شمار می‌آیند.

ترکیه از جمله بزرگ‌ترین واردکنندگان شمش روی از ایران اسـت. تقاضا برای این فلز در ترکیه، مانند دیگر کشـورهای جهـان رشـد پیدا کرد و پیش‌بینی می‌شـود روند افزایشـی خود را در سـال‌های آینده نیز طی کند. کشـورهای اروپایی به دلیـل هزینه‌های بالای انرژی و نیاز بالا به سـوخت برای ذوب روی، از تولیـد این فلـز صرف‌نظر کرده‌اند. ترکیه نیز به همین دلیل، علی‌رغم وجود ذخایر معدنی مناسب روی، اقدام به تولید شـمش نکـرده و عمده تولید معدنـی آن به صورت کنسـانتره صادر می‌شـود؛ البته این کشـور واحد ذوب روی بزرگی را در دسـت احـداث دارد که در صـورت بهره‌برداری از آن، رونـد صادرات کنسـانتره و همچنین واردات شـمش روی آن تغییـر محسوسـی خواهـد داشـت.بیش از نیمی از مصـرف شـمش روی در ترکیه برای گالوانیزاسـیون اسـت. تولید آلیاژهای دایکسـت، برنج، اکسیدها و مواد شیمیایی نیز دیگر مصرف‌کنندگان بزرگ این شـمش در ترکیه هسـتند. شرکت‌های OZYASAR (تولیدکننده سیم‌های گالوانیزه) و ISTANBUL METAL (تولیدکننـده انـواع آلیاژها و روکش‌هـای فلزی)، از بزرگ‌ترین شـرکت‌های مصرف‌کننده شـمش روی در ترکیه محسـوب می‌شـوند. شـمش روی با درجات خلوص متفاوت در جهان تولید می‌شـود. خالص‌ترین نوع آن، شـمش روی بـا ۹۹.۹۹ درصد خلوص اسـت.میزان واردات شـمش روی ترکیه در سال ۲۰۱۴، حدود ۱۱۴ هزار تن بوده اسـت؛ پس از آن روند افزایشـی را پیش گرفته و در سـال ۲۰۱۷، به بیش از ۱۷۶ هزار تن رسـیده است. با وجود کاهش تقریبا ۱۰ هزار تنی میزان واردات این شمش در سال ۲۰۱۸، واردات این فلز به حدود ۱۸۹ هزار تن در سال ۲۰۱۹ رسید.در سـال ۲۰۲۰ به دلیل همه‌گیری ویروس کرونا، افت ناچیزی در واردات شـمش روی در ترکیه رخ داد که افزایش ناگهانی میزان واردات این محصول را در سال ۲۰۲۱ به دنبال داشـت. واردات شـمش روی در این کشـور در سال ۲۰۲۲، بیشـترین مقدار خود را طی ۱۰ سال اخیر داشت و به حدود ۲۲۸ هزار تن رسید؛ هرچند این مقدار در سال ۲۰۲۳ با افت نسبتا شدید به حدود ۱۹۰ هزار تن رسید.

پروژه‌های تجلی در مسیر پیشرفت

عملیات اجرایی احداث کارخانه ۱۳۰ هزار تنی کنسانتره مس جانجا کلید خورد

مرتضی علی‌اکبـری، مدیرعامل «تجلی»، در حاشـیه این مراسـم بیان کرد: شـرکت «تجلی» یکی از اعضای کنسرسـیوم جانجا و از سهامداران این شرکت است.

در برنامـه امـروز قـرارداد EPC احداث واحـد کنسـانتره ۱۳۰ هزارتنـی فی‌مابین شرکت توسـعه صنایع و معادن مس جانجا و شـرکت فکورصنعت امضا شـد و عملیات اجرایی احداث این واحد صنعتی رسماً آغاز شـد. تمامی اعضای کنسرسـیوم با جدیت تمـام به دنبال تامین مالی این پروژه عظیم هسـتند تا طی سـه سـال آینده این واحد صنعتی به بهره‌برداری برسد.

علی‌اکبری تاکید کـرد: این طرح یکی از پروژه‌های بزرگ و بسیار ارزشمند کشورمان اسـت که با اشتغال‌زایی و ارزآوری که برای کشـور به همراه دارد، باعـث تحول و رونق اقتصادی در استان سیسـتان و بلوچستان خواهد شد.

وی مطرح کرد: شرکت «تجلی» پروژه‌های

متعددی در دسـت اجـرا دارد و پروژه مس جانجا نیز یکی از پروژه‌هایی اسـت که این شرکت در آن مشارکت دارد. طی پنج سال آینده ۷۵ میلیون تن عملیات معدنکاری در معـدن مس جانجا صورت خواهد گرفت که ۱۶ میلیـون تن آن ماده معدنی و مابقی آن باطله است.

در همین راسـتا کارخانه فلوتاسیون برای تولید کنسانتره مس با عیار ۲۶ درصد احداث می‌شود که درآمد سالانه ۳۰۰ میلیون دلار را به دنبال خواهد داشـت که باعث تحول و رونق اقتصادی استان سیستان و بلوچستان می‌شود. سرمایه‌گذاری صورت‌گرفته جهت احـداث این واحد صنعتی حـدوداً ۱۳ هزار میلیارد بوده و مدت زمان اجرای قرارداد ۳۳ ماه پیش‌بینی شـده که با لحاظ‌کردن دوره راه‌اندازی آن حـدوداً ۴۵ ماه در نظرگرفته شده است.

یـادآور می‌شـود؛ اواخـر بهمـن ۱۴۰۰، کنسرسـیومی بـا محوریـت شـرکت سـرمایه‌گذاری توسـعه معـادن و فلـزات (ومعـادن) و همراهی شـرکت‌های بزرگ و توانمند معدنی شـامل تجلی توسعه معادن و فلـزات، گل‌گهـر، چادرملـو، گهرزمین و سـرمایه‌گذاری غدیر برنـده مزایده معدن مـس جانجا در شهرسـتان نیمروز اسـتان سیسـتان و بلوچسـتان شـد و این معدن و بهره‌بـرداری از آن به مدت ۲۵ سـال به این کنسرسـیوم سـپرده شـد. اعضای این کنسرسـیوم سـهامداران فعلـی شـرکت توسـعه معـادن و صنایـع مـس جانجـا هستند.

با اعطای نشان ملی توسط ریاست محترم جمهور جهان فولاد واحد نمونه ملی شد

شـرکت جهان‌فولاد سیرجان به سـبب کارنامه درخشان یک‌ساله خـود در تمامی شـاخص‌های کمـی و کیفی تولیـدات، مدیریتی، سرمایه انسانی، ایمنی، بهداشت و محیط‌زیست، به عنوان واحد نخبه ملی موفق به دریافت عنوان برگزیده از سـی و پنجمین جشـنواره کشوری امتنان شد.

در ایـن جشـنواره که همزمان بـا هفته کار و کارگـر و با حضور ریاست محترم جمهور، وزیر صمت و وزیر تعاون و کار برگزار گردید، لوح تقدیر و نشـان برگزیده واحد ملی از سـوی ایـن مقام عالی به علی‌پورمعصومی؛ مدیرعامل شرکت جهان‌فولاد اعطا گردید.

انتخاب جهان‌فولاد به عنوان یکی از شرکت‌های برگزیده کشور از سویی نشان بر اتخاذ صحیح سیاست‌های کلان، راهبردی و توسعه همه‌جانبه از سـوی مدیران مجموعـه در تمام حوزه‌های مرتبط از جملـه افزایش و جهش تولید، فروش، کیفیت، سیسـتم، سـرمایه انسـانی، ایمنی و... بود و از دیگر سـو گواهی بر همت والا و تلاش شـبانه‌روزی کارکنان و کارگران مجموعه که دیده شـدن زحمات یک‌ساله ایشـان در هفته کار و کارگر، توانست شیرینی این عنوان را دوچندان نماید.

روزگار معدن
یکشنبه
۱۶ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۲۶ شوال ۱۴۴۵ • ۵ مه ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۲۹۶

یادداشت

هدررفت سرمایه‌گذاری در صنعت لوله و پروفیل

مسعود محجل امامی
فعال صنعتی

با توجه به هدف‌گذاری تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در افق ۱۴۰۴، یکی از مهم‌ترین عواملی که می‌تواند زمینه تحقق چنین مهمی را فراهم کند، توسعه سرمایه‌گذاری در سراسر زنجیره فولاد اعم از صنایع بالادستی مانند گندله و کنسانتره تا صنایع پایین‌دستی همچون لوله و پروفیل فولادی است.

در حال حاضر با توجه به عدم تامین ورق مورد نیاز تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی از یک سو و ظرفیت‌سازی مازاد نیاز داخل لوله و پروفیل از سوی دیگر، بسیاری از واحدهای کوچک‌مقیاس فعال در این صنعت در مرز تعطیلی و یا ورشکستگی قرار گرفته‌اند.

همچنین تمایل شرکت‌های بزرگ فولادی به سرمایه‌گذاری در تولید گندله، کنسانتره و آهن اسفنجی، بسیار بیشتر از تولید لوله و پروفیل است و بر همین اساس شاهد هدررفت سرمایه‌گذاری‌های انجام شده در صنعت لوله و پروفیل هستیم؛ این در حالی است که دولت می‌تواند ضمن همکاری متقابل و سازنده با فعالان بخش خصوصی، زمینه سرمایه‌گذاری و تولید محصولات جدید و خاص فولادی را فراهم و از واردات نمونه مشابه خارجی آن‌ها و همچنین خروج ارز از کشور جلوگیری کند که متاسفانه آن طور که باید به این مسئله طی سالیان اخیر توجه نشده است.

واقعیت امر این است که علی‌رغم تولید محدود لوله و پروفیل فولادی در کشور، فعالان این صنعت باز هم با معضل تامین مواد اولیه مواجهند زیرا به دلیل نوسان نرخ ارز و شرایط دشوار واردات، هیچ توجیه اقتصادی‌ای برای واردات ورق گرم وجود ندارد و عملا ارز کافی نیز به واردات مواد اولیه تخصیص نمی‌یابد.

تامین ورق گرم در داخل، محدود به سه شرکت فولاد مبارکه اصفهان، فولاد گیلان و نورد و لوله اهواز شده است که ورق تولیدی فولاد مبارکه در تناژ بالا، در تالار صنعتی بورس عرضه می‌شود و ورق تولیدی شرکت‌های نورد و لوله اهواز و فولاد گیلان در تناژ کم، در بازار آزاد به فروش می‌رسد. عرضه مواد اولیه در بورس کالای ایران، همواره با مشکلاتی برای تامین‌کنندگان و تولیدکنندگان همراه بوده است که از جمله آن‌ها می‌توان به عدم مهندسی قیمت، قیمت‌گذاری غیرکارشناسانه و همچنین ایجاد رقابت بالای ۵۰ درصد که منجر به افزایش قیمت نهایی مواد اولیه می‌شود، اشاره کرد. ما مدت‌های طولانی است که پیگیر خروج عرضه ورق از بورس کالای ایران و خرید مستقیم از شرکت فولاد مبارکه مطابق سالیان قبل هستیم اما متاسفانه هنوز به نتیجه مطلوب دست پیدا نکرده‌ایم و بعید است که سیاست‌گذار با این درخواست موافقت کند.

شرایط صنعت لوله و پروفیل فولادی را می‌توان به باتلاق تشبیه کرد؛ گویی که اگر از دور نگاه کنیم، همه چیز مناسب و وفق مراد به نظر می‌رسد اما زمانی که به آن نزدیک شده و خود را درگیر آن می‌کنیم، متوجه عمق فاجعه که ریشه در تصدی‌گری دولت دارد، می‌شویم.

طبق آمار تا سال ۱۴۰۰، ظرفیت تولید لوله و پروفیل در کشور دو میلیون تن برآورده شده؛ در حالی که ظرفیت‌سازی آن تا سال ۱۴۰۰ حدود پنج میلیون تن بوده است.

هم‌اکنون حدود ۴۰۰ تا ۵۰۰ شرکت در زمینه تولید لوله و پروفیل فولادی مشغول فعالیت‌اند که با توجه به میزان نیاز به این محصولات، رقم بسیار بالایی محسوب می‌شود. با توجه به تعدد و افزایش چشمگیر تولیدکنندگان لوله و پروفیل، رقابت منفی ایجاد شده شرایط را بیش از پیش دشوار کرده است؛ بر همین اساس ما از طریق سندیکای تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی ایران تلاش کرده‌ایم وزارت صمت را مجاب به عدم صدور مجوز راه‌اندازی واحدهای جدید تولید لوله و پروفیل فولادی کنیم اما متاسفانه نتیجه مدنظر حاصل نشده و از آنجایی که سیاست‌گذار اعلام کرده است نمی‌تواند مانع سرمایه‌گذاری برای راه‌اندازی واحدهای جدید شود و با سایر بخش‌های مرتبط مانند سندیکا نیز در این زمینه مشورت نمی‌کند، متاسفانه شاهد هدررفت سرمایه‌های هنگفتی در این زمینه هستیم.

در حال حاضر حدود ۹۹ درصد تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی را فعالان بخش خصوصی تشکیل می‌دهند. رانتی که دولت به اشتباه در برخی صنایع طی یک بازه زمانی کوتاه‌مدت ایجاد می‌کند، باعث ایجاد جذابیت مقطعی شده و سرمایه‌گذاران تصور می‌کنند که این جذابیت دائمی و در بلندمدت برقرار خواهد بود؛ در حالی که تجربه ثابت کرده که واقعیت چیزی غیر از این است.

برای مثال زمانی که دولت به طور مستقیم در قیمت‌گذاری مواد اولیه مورد نیاز تولید محصولات فولادی دخالت می‌کند، سرمایه‌گذار حتی اگر مواد اولیه را خریداری و بدون تولید محصول و ایجاد ارزش افزوده نسبت به فروش مستقیم آن اقدام کند، باز هم به سود هنگفتی دست پیدا خواهد کرد.

بنابراین در این میان تنها چرخه تولید مختل شده و این تولیدکننده واقعی است که از ایجاد رانت موقتی آن هم در کوتاه‌مدت بیشترین آسیب را می‌بیند.

لازم به ذکر است شرایطی در صنعت لوله و پروفیل فولادی حاکم شده که برخی محصولات از چرخه تولید خارج شده‌اند.

برای مثال با توجه به سلیقه مشتری و کاربردهای متنوع،« UPVC» و در و پنجره آلومینیومی جایگزین در و پنجره فولادی که طی سال‌های گذشته بسیار رایج بود، شده است. از طرفی، هزینه‌های مرتبط با ساخت‌وساز به قدری طی سالیان اخیر افزایش یافته است که استفاده از در و پنجره آهنی مقرون به صرف نیست؛ ضمن اینکه متاسفانه فرهنگ‌سازی لازم در زمینه مصرف انواع محصولات به ویژه لوله و پروفیل صورت نپذیرفته است.

همچنین میزان مصرف لوله و پروفیل در کشور به دلیل صنعتی نشدن برخی از ساخت‌وسازها و توقف فعالیت‌های عمرانی در کشور کاهش یافته است

اگر تغییرات بنیادین و اساسی در فرهنگ مصرف و همچنین به‌کارگیری دانش و تکنولوژی روز تولید ایجاد نشود، شرکت‌های کوچک‌مقیاس در آینده نزدیک از عرصه رقابت خارج خواهند شد و عملا تولید لوله و پروفیل فولادی محدود به چند شرکت بزرگ می‌شود.

از طرفی، این شرکت‌ها بیشتر به دنبال سرمایه‌گذاری در سایر بخش‌های زنجیره اعم از گندله، کنسانتره و نورد گرم هستند و بر همین اساس نمی‌توان آینده روشنی برای صنعت لوله و پروفیل فولادی متصور شد.

اعلام آمادگی آفریقای مرکزی برای توسعه همکاری‌های معدنی با ایران

در حاشیه نمایشگاه توانمندی‌های صادراتی ایران (اکسپو ۲۰۲۴)، وزیر شرکت‌های کوچک و متوسط جمهوری آفریقای مرکزی از آمادگی این کشور در جهت همکاری‌های همه جانبه معدنی با ایران خبر داد.

ششمین نمایشگاه توانمندی‌های صادراتی ایران (IRAN EXPO ۲۰۲۴)، به عنوان بزرگترین رویداد صادراتی کشور با حضور تاجران و بازرگانان خارجی از بیش از ۱۰۰ کشور جهان، از ابتدای هفته جاری در مرکز نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران آغاز به کار کرده و تا امروز (چهارشنبه ۱۲ اردیبهشت ماه) دایر است.

در حاشیه این نمایشگاه، اسکات روباد-وزیر شرکت‌های کوچک و متوسط آفریقای مرکزی- در گفت‌وگویی تصویری، نسبت به همکاری‌های همه جانبه معدنی با ایران در زمینه‌های مختلف نظیر ساخت کارخانه‌های فرآوری مواد معدنی، انتقال دانش فنی و مهندسی و آموزش اعلام آمادگی کرده و گفت: در آفریقای مرکزی ۴۰۰ معدن از آهک تا فلزات مختلف (همچون الماس، کبالت و طلا) و مواد معدنی گوناگون شناسایی شده است که نیاز به انجام کار و فعالیت دارد.

وی افزود: ما برای بهره‌مندی از این معادن، نیاز به شرکای تجاری داریم که هم دانش فنی و تجهیزات داشته باشد تا بتوانیم در همکاری باهم به لحاظ صنعتی از این معادن بهره‌برداری کنیم.

توانمندی علمی که ایران دارد، نیازمندی ماست.

وزیر شرکت‌های کوچک و متوسط جمهوری آفریقای مرکزی، خاطرنشان کرد: شاید شرکت‌های ایرانی، از کشور ما اطلاعات کاملی نداشته باشند اما با توجه به توانمندی‌های وسیعی که ایران دارد و از تجهیزات، دانش فنی و تجربه‌ای که ایران دارد، می‌توان در بهره‌برداری از مواد معدنی که موجود ندارد اما در کشور ما قابل استخراج است، استفاده کرد.

ایران به لحاظ وسعت، دو برابر کشور ماست.

روباد تاکید کرد: حضور شرکت‌های ایرانی و همکاری مشترک در حوزه‌های معدنی، می‌تواند تامین‌کننده بخش عمده‌ی نیاز ما به لحاظ علمی و فنی است. ما آمادگی داریم که دانشجویان خود را برای کسب دانش نیز به ایران بفرستیم تا آموزش دریافت کنند.

گفتنی است که اخیراً دومین اجلاس ایران و آفریقا با بررسی روابط صنعتی و تجاری بصورت برد-برد با آفریقا برگزار شد؛ ضمن اینکه آفریقا در نمایشگاه توانمندی‌های صادراتی ایران حضوری پررنگ داشت و در بسیاری حوزه‌ها، زمینه همکاری‌های مشترک فراهم شده است.

صعود ادامه‌دار فلزات در بازارهای جهانی

تحریم روسیه، سیگنال‌ساز اصلی رشد

مرضیه احقاقی

وضع تحریم‌های جدید علیه فلزات تولیدشده توسط روسیه از سوی غرب، عقب‌نشینی شاخص دلار امریکا و افزایش تنش در خاورمیانه، از مهم‌ترین عوامل تقویت بهای فلزات اساسی در بازار جهانی ظرف ساعات ابتدایی بازگشایی بازار فلزات در روزهای گذشته بوده است. داده‌های تورمی و اقتصادی امریکا، پیش‌بینی سرمایه‌گذاران از رشد نرخ بهره را کاهش داد و درعین‌حال زمان آن را به‌تعویق انداخت.

در همین حال اعمال تحریم‌های جدید علیه روسیه از سوی جامعه غرب به رشد بهای فلزات در بازارهای جهانی و در همین حال، شدت گرفتن تنش در خاورمیانه نیز به صعود بهای فلزات منتهی شده است، بنابراین بازار فلزات در هفته‌های اخیر همچنان پررونق بوده است. البته باید خاطرنشان کرد دوباره شاهد ورشکستگی برخی بانک‌های امریکایی هستیم و شاید تجدیدنظر در سیاست‌های فدرال‌رزرو دور از ذهن نباشد.

تحریم‌های جدید غرب علیه فلزات روسیه به رشد بازارهای کالایی منتهی شد و در نتیجه نرخ فلزات در بازارهای بین‌المللی رو به رشد گزارش شد. ایالات‌متحده امریکا و بریتانیا واردات هرگونه فلز از روسیه را که بعد از نیمه‌شب جمعه تولید می‌شود، ممنوع کردند و بورس‌های فلزات را از پذیرش آلومینیوم، مس و نیکل جدید تولیدشده توسط روسیه منع کردند. واردات این فلزات به امریکا و انگلیس نیز ممنوع شد. تحریم‌های اخیر غرب علیه فلزات تولیدی روسیه با هدف تضعیف مالی این کشور و اثرگذاری بر جنگ روسیه و اوکراین انجام می‌شود.

صعود در سایه تحریم

مس: تحریم فروش فلزات روسیه به بازارهای غربی از محرک‌های اصلی صعود بهای فلز سرخ‌رنگ در بازارهای جهانی بود. در همین‌حال رشد تقاضا برای فلز سرخ از سوی چینی‌ها نیز از افزایش بهای این فلز حمایت کرد. چندی پیش داده‌های واردات مس خام به چین برای ماه مارس منتشر شد. مطابق داده‌های رسمی گمرک چین، میزان واردات مس خام این کشور در ماه مارس با رشد ۱۶ درصدی همراه بود و بیش از ۴۷۰ هزار تن، گزارش شده است. افزایش تقاضا برای فلز سرخ از افزایش بهای مس در بازارهای جهانی حمایت کرد.

پیشنهاد خرید سهام آنگلوامریکا از طرف رقیب خود BHP به‌عنوان یکی از غول‌های بزرگ معدنی دنیا، یکی از دیگر دلایل رشد بهای مس در هفته‌های اخیر بوده است. BHP مبلغی معادل ۳۰ میلیارد پوند را برای خرید شرکت انگلیسی آنگلوامریکا ارائه کرد و این خبر بار دیگر اخبار مرتبط با مس را به صدر اخبار فلزات رنگین رساند. کارشناسان معتقد هستند شرکت‌های معدنی برای صرفه‌جویی در مقیاس و... تمایل دارند به‌جای هزینه‌های اکتشاف و استخراج و... به تصاحب سایر شرکت‌ها بپردازند و برای پاسخگویی به تقاضای آتی، نرخ مس باید به نرخ ۱۲ هزار دلار به‌ازای هر تن افزایش یابد تا هزینه‌های معادن جدید را توجیه کند. گفتنی است، در حال حاضر تقاضا در بخش انرژی‌های تجدیدپذیر، خودروهای الکترونیک و تنش‌های ژئوپلتیک؛ مهم‌ترین عامل تقویت‌کننده نرخ مس است.

آلومینیوم: روند قیمتی آلومینیوم نیز از تحریم فلزات روسیه منتفع شد. روسیه یکی از تولیدکنندگان بزرگ آلومینیوم در دنیا است، بنابراین پس از حمله روسیه به اوکراین در فوریه ۲۰۲۲، شاهد جهش قیمتی این فلز در بازارهای جهانی و رکوردشکنی قیمتی این فلز در کانال ۳۸۰۰ دلاری بودیم، اما این روند رو به رشد قیمتی ادامه‌دار نبود و طی ماه‌های اخیر آلومینیوم در کف کانال قیمتی ۲ هزار دلار معامله شد. در ماه آوریل و پس از اعمال تحریم‌های جدید علیه فلزات روسیه توسط غرب دوباره شاهد رشد بهای این فلز در بازارهای جهانی بودیم.

گفتنی است، بورس فلزات لندن دستورالعمل‌های خود را در زمینه فروش آلومینیوم روسیه، به‌روز کرده است. راه‌حل بورس فلزات لندن درباره اعمال تحریم علیه فلزات روسیه این بود که تنها فلزات روسی تولیدشده قبل از ۱۳ آوریل می‌توانند در بورس معامله شوند. هرگونه فلز روسی تولیدشده قبل از آن تاریخ، به‌عنوان یک وثیقه روسی نوع یک دسته‌بندی می‌شود و می‌تواند توسط افراد و سازمان‌های مستقر در انگلیس به‌طور آزاد و بدون نقض تحریم‌های جدید معامله شود و فلزاتی که بعد از ۱۳ آوریل وثیقه شده بودند، به‌عنوان وثیقه روسی نوع ۲ دسته‌بندی می‌شوند و نمی‌توانند توسط شهروندان یا شرکت‌های انگلیسی معامله شوند.

تنش، محرک فلزات

در سال‌های گذشته، شاهد تنش‌های متعدد در منطقه خاورمیانه بوده‌ایم. اما این‌بار تشدید تنش در خاورمیانه به‌دلیل پاسخ ایران به حمله اسرائیل به کنسولگری این کشور در دمشق باعث رشد تقاضای فیزیکی برای انواع فلزات در بازار جهانی شد. این تنش‌ها برای چند روز ادامه یافت و بخشی از رشد بازار فلزات در هفته‌های اخیر را می‌توان به آن نسبت داد.

طلا به‌عنوان یک دارایی امن در زمان جنگ، بیشترین تاثیر مثبت را از تنش‌های خاورمیانه گرفت و بر جذابیت خرید طلا افزود. در همین‌حال، افزایش خرید طلا از سوی بانک‌های مرکزی چین، هند، لهستان و سنگاپور نیز مزید بر علت شده است تا طلای جهانی در اوج قیمتی باقی بماند. با گذشت زمان و کاسته شدن از شدت تنش‌ها در منطقه، از ارزش طلا در بازار جهانی کاسته شد، اما همچنان این دارایی در سقف نرخ بلندمدت معامله می‌شود.

کاهش GDP امریکا، سیگنال‌ساز منفی بازار

چشم‌انداز در حال تحول اقتصاد کلان از مهم‌ترین عوامل موثر بر عملکرد بازارها است. دفتر تحلیل اقتصادی ایالات‌متحده در روز ۲۵ آوریل نخستین برآورد تولید ناخالص داخلی ایالات‌متحده (GDP) را برای دوره ژانویه تا ماه مارس منتشر کرد. تولید ناخالص داخلی ایالات‌متحده در این دوره برابر ۱.۶ درصد اعلام شد. این در حالی است که تولید ناخالص داخلی امریکا در سه‌ماهه نخست امسال رشد ۳.۴ درصدی را از آن خود کرد. در همین حال، انتظار می‌رفت رشد اقتصادی این کشور در بازه زمانی موردبحث، برابر ۲.۵ درصد باشد، اما در نهایت به‌مراتب کمتر از برآوردهای اولیه بود. این افت به‌منزله افزایش فشارهای تورمی است که می‌تواند کاتالیزوری برای عملکرد منفی دارایی‌های پرریسک باشد.

از ابتدای امسال میلادی پیش‌بینی می‌شد که فدرال‌رزرو از ماه‌های نخستین ۲۰۲۴ اقدام به تعدیل سیاست‌های انقباضی کند، اما با انتشار داده‌های اقتصادی، هر بار تعدیل این سیاست‌ها به‌تعویق افتاد. در حال حاضر نیز براساس داده‌های اخیر و سیگنال‌های فدرال‌رزرو، نظر فعالان بازار درباره تعدیل سیاست‌های فدرال‌رزرو به‌طورقابل‌توجهی تغییر کرده است. به‌بیان دیگر، داده‌های تورمی و اقتصادی امریکا، پیش‌بینی سرمایه‌گذاران از رشد نرخ بهره را کاهش داده و در عین حال زمان آن را به‌تعویق انداخته است.

ورشکستگی بانک‌ها ادامه دارد

به‌دنبال تداوم سیاست‌های انقباضی فدرال‌رزرو، بسیاری از بانک‌های امریکا با چالش‌های جدی در روند فعالیت خود روبه‌رو شدند. تا جایی‌که سال گذشته خبر ورشکستگی چند بانک امریکایی منتشر شد و عملکرد بسیاری از بازارهای مالی و حتی کالایی دنیا را تحت‌تاثیر قرار داد. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که امریکا بزرگ‌ترین اقتصاد دنیا است و شرایط آن اثرگذاری ویژه‌ای بر بازارهای مختلف دارد. در حال حاضر نیز پس از یک دوره پرتلاطم در سیستم بانکداری امریکا، بانک ریپابلیک فرست فیلادلفیا که با نام بانک ریپابلیک نیز شناخته می‌شود، توسط دپارتمان بانکداری و اوراق بهادار پنسیلوانیا توقیف شد و رسما اعلام ورشکستگی کرد. از سال گذشته تاکنون، این پنجمین بانک بزرگ امریکایی است که اعلام ورشکستگی می‌کند و فعالیت آن متوقف می‌شود. این اتفاق باعث شده است تا دوباره زمزمه بازگشت بحران به بانک‌های امریکایی مطرح شود. سال گذشته در ماه مارس، ۳ بانک امریکایی سیگنیچر، سیلیکون ولی و سیلورگیت اعلام ورشکستگی کردند. در ماه مه نیز، بانک فرست‌ریپابلیک ورشکسته شد.

رشد GDP چین حامی بازگشت قیمتی

داده‌های رسمی رشد اقتصادی چین برای ۳ ماه ابتدایی سال ۲۰۲۴ منتشر شد و نشان داد که چین در این بازه زمانی سریع‌تر از پیش‌بینی‌ها رشد کرده است. این بهبود نشان داد که تلاش مقامات چینی برای مواجهه با تضعیف بازار املاک این کشور و افزایش بدهی دولت‌های محلی نسبتا موفق بوده است. بااین‌وجود برخی تحلیلگران بر این باورند که اظهارنظر درباره اقتصاد چین با استناد به داده رشد اقتصادی در سه‌ماهه ابتدایی امسال کافی نیست و معامله‌گران بازارها، برای واکنشی منطقی باید مجموعه‌ای از داده‌ها شامل میزان تولید ناخالص داخلی، سرمایه‌گذاری، داده فروش، خرده‌فروشی و تولید صنعتی را مدنظر قرار دهند.

داده‌های رسمی نشان می‌دهد که چین در مقام دومین اقتصاد بزرگ دنیا در بازه سه‌ماهه از ژانویه تا مارس ۲۰۲۴ رشدی برابر ۵.۳ درصد نسبت به دوره مشابه در سال قبل را به‌ثبت رسانده ؛ این در حالی است که اقتصاد چین در سه‌ماهه پایانی سال ۲۰۲۳ رشدی ۵.۲ درصدی داشت و تحلیلگران شرکت‌کننده در نظرسنجی رویترز نیز رشد اقتصادی ۴.۶ درصدی را برای سه‌ماهه ابتدایی امسال میلادی پیش‌بینی کرده بودند، اما رشد فراتر از حد انتظار اقتصاد چین ظرف سه‌ماهه اول امسال باعث شد تا بازارهای کالایی با سیگنال تقویتی مواجه و افزایشی شوند.

هری مورفی کروز، اقتصاددان در مودیز آنالیتیکس معتقد است: رشد قوی اقتصاد چین در سه‌ماهه اول به دستیابی به هدف ۵درصدی سالانه این کشور کمک زیادی می‌کند. بااین‌وجود بسیاری از تحلیلگران بر این باورند که هدف‌گذاری رشد ۵درصدی برای امسال چین بلندپروازانه است. تحقق رشد ۵.۲ درصدی برای سال ۲۰۲۳ با تکیه بر رشد اقتصادی پایین در ۲۰۲۲ محقق شد؛ موضوعی که در سال ۲۰۲۴ وجود ندارد و تحقق رشد ۵ درصدی را برای چینی‌ها دشوار می‌کند.

رشته معدن در هنرستان‌ها ایجاد می‌شود

مدیر آموزش و پرورش سوادکوه گفت: رشته معدن برای نخستین بار در سوادکوه به شکل استانی ایجاد می‌شود.

هم‌زمان با آغاز هفته معلم علی خلیل‌نژاد، مدیر آموزش و پرورش شهرستان سوادکوه در گفتگو با خبرنگاران این شهرستان با بیان اینکه با توجه به آسیب‌های تربیتی رویکرد پیوست فرهنگی را در برنامه‌های مختلف آموزش و پرورش در نظر گرفته‌ایم، اظهار داشت: پیگیری برای تخصیص بودجه جهت نوسازی و خرید تجهیزات، لازم است انجام شود.وی عنوان کرد: اگر چه در کمیته برنامه‌ریزی شهرستان بودجه نوسازی و تجهیزات ۲ و نیم میلیارد تومان پیش‌بینی شد، اما علاوه بر آن یک و نیم میلیارد تومان نیز پیگیری کردیم که برای دو مدرسه‌ای که در سیل سال ۹۸ آسیب دیده بودند تخصیص پیدا کرد.خلیل‌نژاد از فعالیت اردوگاه "سی پی" بعد از ۳۰ سال، خبر داد و خاطرنشان کرد: برای اولین بار در اردوگاه سی‌پی که یکی از املاک آموزش و پرورش که فضایی بلاتکلیف بود، اکنون اردوهای یک روزه دانش‌آموزی برگزار می‌شود. وی با توضیح اینکه ۵۰ مدرسه سوادکوه با کمک خیرین مورد رسیدگی قرار گرفت، یادآور شد: سال گذشته مجمع خیرین «مدرسه یار» تشکیل شد.مدیر آموزش و پروش سوادکوه از دایر شدن مدرسه روستای "شیرکلا" بعد از ۲۰ سال خبر داد و گفت: سال گذشته مدرسه ابتدایی چند پایه بعد ۲۰ سال دوباره دایر شد که از مطالبات خانواده‌های سه روستا بود و اکنون با ۱۰ دانش‌آموز و یک مدیر آموزگار فعال است.وی با اشاره به برنامه‌های فرهنگی و آموزشی آموزش و پرورش سوادکوه، عنوان کرد: تخصیص یک اتاق ورزش در مدرسه شهید دانشمند نوری بالازیرآب، همایش ۸۰۰ نفری دختران حاج قاسم در محوطه مدرسه شهید مطهری پل‌سفید، یادواره شهدای معلم و دانش‌آموز، طرح لاله‌های روشن، جشن تکلیف، انس با قرآن، افتتاح دفتر خبرگزاری پانا، تشکیل انجمن ورزش، اعتکاف دانش‌آموزی، المپیاد دانش‌آموزی، برگزاری بازی‌های بومی و محلی، پویش نذر حسینی دنبال شده است.خلیل‌نژاد با بیان اینکه امروز وظیفه و رسالت آموزش و پرورش سوق دادن به سمت آگاهی از خدمات نظام در طول انقلاب است طرح راویان پیشرفت را اقدامی در این راستا برشمرد و اظهار داشت: در این طرح دانش‌آموزان و معلمان پیشرفت‌های ۴۵ ساله نظام را از نزدیک می‌بینند و ۶۰۰ نفر در راویان پیشرفت شرکت کردند. مدیر آموزش و پرورش سوادکوه از ایجاد رشته معدن در سوادکوه خبر داد و گفت: در بحث توسعه رشته‌ای برای نخستین بار در هنرستان شهید بهشتی بعد ۲۰ سال بنا داریم، رشته معدن را ایجاد کنیم و قرار است مکان‌های کارگاهی در قالب هنرستان‌های جوار ایجاد شود. خلیل‌نژاد، گفت: رشته معدن برای اولین بار در سطح استان در سوادکوه به شکل استانی ایجاد می‌شود و با شرکت‌های معدنی شهرستان نشست‌هایی جهت همکاری داریم.محمد اسدی بشلی، معاون توسعه، مدیریت و پشتیبانی آموزش و پرورش سوادکوه نیز در این گفتگو با مطرح کردن برخی مسائل در بحث منابع انسانی و مالی، گفت: با توجه به محرومیت منطقه نیروهای جدیدی که وارد شهرستان می‌شوند بعد مدت کوتاهی انتقالی می‌گیرند و این یکی از مشکلاتی است که با آن مواجه هستیم. وی بحث درآمد پایدار برای آموزش و پرورش سوادکوه را یکی از موارد مهم برشمرد و گفت: در برخی فضاهای آموزشی ما، قابلیت تجاری‌سازی وجود دارد که با فرماندار شهرستان، شوراها و شهرداران زیراب و پلسفید این موضوع را مطرح کردیم تا انجام شود.قربانعلی راستا، معاونت پرورشی، مشاوره، تربیت بدنی و سلامت آموزش و پرورش سوادکوه نیز با بیان اینکه اعتقاد ما بر این است که به گفتمان تربیت در شهرستان بها داده نشده و به دنبال گفتمان‌سازی در تربیت هستیم، گفت: اگر به گفتمان تربیت توجه شود خیلی از مشکلات حل می‌شود و همه معلمان نگاه تربیتی باید داشته باشند. وی توجه به مقوله سرودهای انقلابی در مدارس را با اهمیت برشمرد و بیان کرد: سرود انقلابی گفتمان‌ساز باشد، زبان انقلاب زبان هنر است.راستا از راه‌اندازی دبیرخانه قرارگاه جهادی در آموزش و پرورش سوادکوه خبر داد و افزود: ۱۹ گروه جهادی دانش‌آموزی داریم و برنامه‌های شهرستان باید پیوست فرهنگی داشته باشد. معاونت پرورشی، مشاوره، تربیت‌بدنی و سلامت آموزش و پرورش سوادکوه در مورد ایجاد نشاط در مدارس، گفت: ایجاد نشاط در مدارس از مهم‌ترین برنامه‌ها است.

معادن را به شرط اشتغالزایی واگذار می‌کنیم

استاندار کرمان با بیان اینکه معادن را به شرط راه‌اندازی کارخانه فرآوری، تکمیل زنجیره ارزش افزوده و از بین رفتن دلالی به سرمایه‌گذاران واگذار می‌کنیم گفت: در این راستا باید حداقل ظرفیت اشتغال برای استان فراهم شود. محمدمهدی فداکار عصر شنبه در نخستین نشست شورای معادن استان کرمان در سال ۱۴۰۳ افزود: واگذاری معادن به واحدهای تولیدی در سایر استان ها پذیرفته نیست، زیرا این موضوع اشتغال زیادی در استان ایجاد نمی‌کند و تبعات اجتماعی نیز به همراه دارد.وی با اشاره به ابطال برخی پرونده های بهره برداری غیرفعال در استان کرمان اظهار داشت: معادن سیلیس فاریاب نیز به شرط ایجاد کارخانه فرآوری در همان منطقه به سرمایه گذار واگذار شود تا حداقل این معادن برای استان باقی بماند.نماینده عالی دولت در استان کرمان در ادامه با بیان اینکه بزودی اتفاقات خوبی در بخش معدن استان کرمان رخ خواهد داد گفت: اعتبارات را به حوزه تامین زیرساخت ها و رفع مشکلات مردم هدایت می‌کنیم؛ این استان در بخش راه‌ها مشکلات زیادی دارد که بایستی جبران شود.وی ادامه داد: ضمن آنکه تعهد تامین یک سوم از زیرساخت‌های نهضت ملی مسکن برعهده استان است که هدایت اعتبارات بخشی از بار این حوزه را از دوش مردم برمی دارد.فداکار ابراز داشت: ما باید زیرساخت توسعه را در استان کرمان فراهم کنیم و در این زمینه نیاز به ساخت پست برق و راه داریم که بایستی از ظرفیت معادن با ۵۰ درصد ظرفیت این حوزه کشور برای ارتقای زیرساخت ها بهره برداری شود.وی عنوان کرد: آنچه در قانون مصوب می شود نیاز به مراقبت در تخصیص و جذب اعتبار و همچنین ساختارسازی برای استفاده از ظرفیت‌های قانونی دارد. استاندار کرمان در ادامه با بیان اینکه مشکل پارک علم و فناوری به زودی رفع می شود افزود: شرکت های دانش بنیان ظرفیت قانونی خوبی برای جذب اعتبارات دارند.وی در ادامه با بیان اینکه بارندگی ها را تا ۱۰ روز آینده در استان کرمان داریم گفت: دستگاه های اجرایی متولی زیرساخت‌ها کمک خوبی به جلوگیری از خسارت بارندگی و سیل اخیر کردند. فداکار افزود: حجم بارش‌ها در بارندگی اخیر زیاد بود و در خیلی نقاط همچون شهرستان رودبارجنوب بیش از ۲ برابر سال ۱۴۰۰ بارندگی داشتیم و در آن سال ۷۰۰ خانه دچار آبگرفتگی شدند اما امسال با وجود افزایش میزان بارندگی اتفاقی نیفتاد.مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان کرمان هم در این نشست گفت: با پیگیری استان کرمان، سال گذشته ۳۶۰ هزار میلیارد ریال وصول مالیات داشتیم که ۷۵ درصد آن را واحدهای صنعتی و معدنی بزرگ پرداخت کردند. مهدی حسینی نژاد افزود: استان کرمان ۱۸۰ هزار میلیارد ریال حقوق دولتی و ۱۳۰ هزار میلیارد ریال عوارض گمرکی به خزانه پرداخت کرده و همچنین حدود ۹۰۰ هزار میلیارد ریال سود تقسیمی معادن را داشتیم، حق انتفاع معادن گل گهر و جلال آباد ۱۱۰ هزار میلیارد ریال بود. وی تاکید کرد: استان کرمان طی تمامی سال ۱۴۰۲ در مجموع ۱۶۸ همت به خزانه کشور پرداخت کرده و بایستی سهم استان از این اعتبارات در نظر گرفته شود.دبیر شورای معادن استان کرمان عنوان کرد: براساس قانون بایستی گردش حساب شرکت های بزرگ به استان های معدنی بازگردد و این موضوع به شورای معادن استان تنفیض شده لذا تمامی صنایع بایستی این مصوبه را اجرا کنند.وی با اشاره به رشد مناسب گردش حساب شرکت مس از سال ۹۹ تا ۱۴۰۲ گفت: سود حاصل از فروش این شرکت از ۴۲۰ هزار میلیارد ریال در سال ۹۹ به ۱۲۲ همت در سال گذشته رسیده است. حسینی نژاد با اشاره به مشکل رصد حساب ها یادآور شد: ضرورت مکاتبه دادگستری با شورای هماهنگی بانک ها برای اعلام حساب شرکت ها وجود دارد. وی با اشاره به ضرورت جذب یک درصد عوارض آلایندگی تصریح کرد: ارتباط بین صنایع بزرگ و کوچک به استان تفویض اختیار شود زیرا این بخش بر تولید استان تاثیرگذار است. مدیرکل صمت کرمان گفت: صنایع کوچک و متوسط باعث رشد پایدار استان کرمان می شود و باید این حوزه را پیگیری کنیم، همچنین صنایع مادر به عنوان موتور محرکه در استان ایجاد کردیم.وی با تاکید بر توجه به صنایع کوچک و متوسط افزود: یکی از موضوعات تامین نیازهای شرکت های بزرگ بود که با مصوبه شورای تامین سایتی ایجاد شده و واحدهای کوچک و بزرگ را در این سایت پیوند می دهیم و در نخستین گام ۵۸ واحد تولیدی ثبت نام کردند.همچنین رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت جنوب کرمان در این نشست گفت: بزرگترین ذخیره مس جنوب کرمان در اختیار شرکت ملی مس بود که پس از بی توجهی این شرکت برای بهره برداری، بحث ابطال پروانه را جلو بردیم. مروجی با اشاره به مزایده واگذاری معادن سیاسی فاریاب نیز عنوان کرد: سالانه چهار هزار تن سیلیس خام در گذشته به برخی استان ها بارگیری میشد در حالی که باید کارخانه فرآوری سیاسی در جنوب کرمان احداث شود.

روزگار معدن
یکشنبه
۱۶ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۲۶ شوال ۱۴۴۵ • ۵ مه ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۲۹۶

فولاد ستون فقرات توسعه اقتصاد

صنعت فولاد نقشی محوری در اقتصاد جهانی ایفا می کند و به عنوان ستون فقرات توسعه زیرساخت‌ها، تولید و ساخت و ساز عمل می کند. از آسمان‌خراش‌های بلند گرفته تا خودروهای پیچیده، فولاد ماده‌ای ضروری است که جامعه مدرن را زیربنا می‌دهد.بسیاری از سخنرانان و میزگردهای برجسته در طول اجلاس جهانی فولاد که در نوامبر ۲۰۲۳ در دبی برگزار شد، درباره موضوعات کلیدی بحث کردند.

Anil Taurani، معاون کمیته تولیدکنندگان فولاد امارات متحده عربی گفت: «دولت امارات متحده عربی مجموعه‌ای از اهداف اصلی بلندپروازانه را برای افزایش رقابت‌پذیری صنعت فولاد و جایگاه آن به عنوان یک رهبر جهانی ترسیم کرده است. این اهداف شامل ساده‌سازی فرآیند راه‌اندازی سرمایه‌گذاری‌های جدید فولاد، تقویت مشارکت‌های قوی با نهادهای دولتی، تقویت روابط بین‌المللی از طریق توافق‌نامه‌های تجاری، رسیدگی به چالش‌های خارجی و داخلی و یکپارچه‌سازی و تقویت زنجیره ارزش این بخش است. ظرفیت فعلی برای نورد سرد، PPGI و GI ۱,۷ میلیون تن است، در حالی که ظرفیت لوله ۱,۵۴ میلیون تن است.

دولت در حال برداشتن گام‌هایی برای رفع شکاف‌های تولید در محصولات نورد تخت و میله‌های سیم و مقاطع، تقویت یکپارچگی سیستم برای ایجاد یک اکوسیستم فولادی خودپایدار و آینده‌ای با فرصت‌های شغلی فراوان، صنایع پایین‌دستی پررونق، استفاده بهینه از زیرساخت‌ها است و جریان های درآمدی جدید برای دولت است.

به گفته جیسون جیانگ، مدیر کل Mysteel Global در چین، سهم چین از تولید جهانی فولاد خام در سال‌های اخیر تثبیت شده است، تولید جهانی فولاد خام در ژانویه ۲۰۲۳ به ۱,۴۱ میلیارد تن رسید که در مقایسه با سال گذشته ثابت است. حجم چین نسبت به سال قبل ۱,۸۱ درصد افزایش یافت.

وی پیش بینی کرد که مصرف ظاهری فولاد خام چین در سال ۲۰۲۳ نسبت به ۹۶۰ میلیون تن در سال گذشته تا حد زیادی بدون تغییر باقی خواهد ماند زیرا بخش های زیرساختی و تولیدی و صادرات تا حد زیادی تقاضای فولاد را تقویت کرده و شکاف ناشی از ضعیف بودن بازار دارایی را پر می کند.

به گفته نیکونج توراخیا، رئیس فدراسیون کاربران فولاد هند: «صنعت فولاد هند یک محرک اصلی در رشد اقتصادی این کشور است. ابتکارات دولتی مانند Digital India، Skill India و Make in India نقش مهمی در تقویت این بخش ایفا کرده اند. این ابتکارات منجر به افزایش تولید فولاد، آموزش نیروی کار ماهرتر، بهبود زیرساخت ها و پیشرفت های تکنولوژیکی شده است.

آلومینیوم، فلزی محبوب و پر کاربرد

صنعت آلومینیوم ۱۰ سال اخیر را چگونه سپری کرد؟

مهدی نجفی

چین و آمریکا به ترتیب بزرگ‌ترین تولیدکننده و واردکننده آلومینیوم در دنیا محسوب می‌شوند. واردات آلومینیوم خام آمریکا در سال ۲۰۲۳، بیش از چهار میلیون تن یعنی حدود ۱۵ درصد از کل تجارت آلومینیوم دنیا بوده است. همچنین چین با تولید ۴۱ میلیون تن، معادل ۵۸ درصد از کل تولید دنیا در این سال را به خود اختصاص داده است. در بازه زمانی ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۳، قیمت آلومینیوم به طور کلی افزایشی بوده و اقتصادهای بزرگ دنیا در این امر تاثیرگذار هستند. از دلایل افزایش قیمت آلومینیوم طی سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۳ می‌توان به عواملی همچون رشد صنعت خودروسازی چین و جنگ اوکراین اشاره کرد؛ همچنین عواملی مانند کاهش رشد تولید ناخالص داخلی چین، افت رشد اقتصاد جهانی، افزایش عرضه و رشد بهای نفت منجر به کاهش قیمت آلومینیوم شدند.

آلومینیوم به دلیل دارا بودن ویژگی‌هایی مانند سبکی و دوام بالا، یک فلز منحصر به فرد و کلیدی در صنعت به شمار می‌رود. آلومینیوم فراوان‌ترین فلز روی زمین است که بیش از ۸ درصد از جرم هسته زمین را تشکیل می‌دهد. از طرفی، سومین عنصر شیمیایی رایج در کره زمین پس از اکسیژن و سیلیکون محسوب می‌شود. ترکیبی از خواص مذکور در کنار قابلیت بازیافت چندباره آلومینیوم، آن را به عنوان بهترین گزینه برای استفاده در بسیاری از صنایع تبدیل کرده است.

آلومینیوم و آلیاژهای آن را می‌توان ذوب و دوباره استفاده کرد؛ بدون این‌که به خواص آن آسیبی برسد. دانشمندان تخمین زده‌اند که یک کیلوگرم قوطی آلومینیومی بازیافتی می‌تواند در مصرف تا هشت کیلوگرم بوکسیت، چهار کیلوگرم فلوراید و ۱۵ کیلووات ساعت برق صرفه‌جویی کند. اگرچه آلومینیوم محکم‌ترین فلز دنیا نیست اما آلیاژ آن با سایر فلزات به افزایش استحکام این فلز کمک می‌کند. آلیاژهای این عنصر از قابلیت جوشکاری، پرس‌کاری، ماشین‌کاری، لحیم‌کاری سخت و لحیم‌کاری نرم برخوردارند. همچنین به صورت پروفیل‌های ساختمانی اکسترود شده، ورق، تسمه، فویل، مفتول و میله در بازار وجود دارند. قابل ذکر است که برخی از آلیاژهای آلومینیوم قابلیت جوشکاری ندارند.

▣ چین، بزرگ‌ترین تولیدکننده آلومینیوم جهان

چین بزرگ‌ترین تولیدکننده فلز آلومینیوم در جهان شناخته می‌شود که بیش از نیمی از تولید جهانی این فلز را به خود اختصاص داده است. همچنین آمریکا بزرگ‌ترین واردکننده فلز آلومینیوم در جهان به حساب می‌آید. به نقل از سازمان مطالعات زمین‌شناسی آمریکا (USGS)، تولید جهانی آلومینیوم اولیه از ۶۸ میلیون و ۴۰۰ هزار تن در سال ۲۰۲۲، به ۷۰ میلیون تن در سال ۲۰۲۳ افزایش یافته است. همچنین ظرفیت تولید آلومینیوم در سال گذشته میلادی، به ۷۹ میلیون تن افزایش یافت؛ این درحالی است که ظرفیت تولید در سال ۲۰۲۲ به میزان ۷۸ میلیون و ۵۰۰ هزار تن به ثبت رسیده است. چین با تولید ۴۱ میلیون تن آلومینیوم در سال ۲۰۲۳، توانست همچنان پیشرو در تولید آلومینیوم جهان باقی بماند. این کشور در سال مذکور از حدود ۹۱ درصد ظرفیت تولید ۴۵ میلیون تنی خود استفاده کرده است.

میزان تولید چین در سال ۲۰۲۲ میلادی، ۴۰ میلیون و ۲۰۰ هزار تن و میزان ظرفیت تولید نیز ۴۴ میلیون و ۳۰۰ هزار تن اعلام شده بود. هند با تولید چهار میلیون و ۱۰۰ هزار تن و روسیه با سه میلیون و ۸۰۰ هزار تن آلومینیوم در سال ۲۰۲۳، در رتبه های دوم و سوم تولیدکنندگان این محصول در جهان قرار گرفتند؛ این درحالی است که میزان ظرفیت سالانه تولید آلومینیوم این کشورها در سال گذشته میلادی، به ترتیب حدود ۶ میلیون تن و چهار میلیون تن اعلام شده است.

از آلومینیوم به عنوان فلز قرن یاد می‌شود که مصرف آن به تنهایی از مجموع مصرف سایر فلزات غیرآهنی بیشتر است و پس از فولاد، بیشترین میزان تولید و مصرف در جهان را در اختیار دارد. به همین دلیل این محصول یکی از تجاری‌ترین فلزات نیز به شمار می‌رود؛ به طوری که سالانه بین ۲۰ تا ۳۰ میلیون تن از آن در سطح جهان تجارت می‌شود. روند تجارت شمش آلومینیوم در بازه زمانی ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۳ در نمودار یک قابل مشاهده است.

به طوری که تقریبا در ۱۰ سال منتهی به سال ۲۰۲۳ به جز دو استثنا، هر ساله تجارت این محصول روند افزایشی داشته است. در سال ۲۰۱۹ به دلیل کندی رشد اقتصاد جهانی، رکود در بخش خودروسازی و ساخت‌وساز و در نتیجه آن افت تقاضا در بازارهای جهانی آلومینیوم و افزایش موجودی انبارها، تجارت این محصول تا ۲۰ میلیون و ۳۳۶ هزار تن کاهش یافت. در نهایت بعد از طی دوره شوک بازار، تجارت شمش آلومینیوم به حالت سابق برگشته و روند افزایشی خود را ادامه داده است؛ به طوری که میزان تجارت شمش آلومینیوم در سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ از مرز ۲۷ میلیون تن نیز گذشته است اما این پایان روند افزایشی شمش آلومینیوم نبوده بلکه در سال ۲۰۲۳ تجارت این محصول با ثبت رکوردی جدید، به حدود ۲۹ میلیون و ۱۰۰ هزار تن رسیده است.

▣ تغییرات جهانی قیمت آلومینیوم

آلومینیوم به عنوان یک فلز پرکاربرد و پرمصرف از اهمیت بالایی برخوردار است و صنایع بسیار زیادی تحت‌الشعاع تغییر قیمت آن قرار می‌گیرند؛ از این رو تغییرات قیمت این محصول از اهمیت بالایی برخوردار است. در فاصله سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۶، به دلیل انتشار اخبار افزایش موجودی انبارها و همچنین کاهش موقعیت‌های خرید، این محصول با کاهش قیمت در بازارهای جهانی مواجه شد؛ ضمن اینکه با سقوط بهای نفت و تزریق یک جو تردید به بازارهای جهانی در کنار کاهش حجم تولیدات صنعتی چین و کاهش رشد اقتصادی این کشور، قیمت شمش آلومینیوم روند نزولی را تجربه کرد؛ به نحوی که میانگین قیمت بین سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۶ به میزان یک هزار و ۷۱۰ دلار بر تن رسید.

در سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۸ با افزایش میزان تولید، تصور بر آن بود که قیمت آلومینیوم مانند دو سال گذشته روند کاهشی را تجربه کند اما به دلیل رشد صنایع خودروسازی کشور چین که علاوه بر بزرگ‌ترین تولیدکننده، بزرگ‌ترین مصرف‌کننده این محصول نیز به شمار می‌رود، تقاضای این کشور برای آلومینیوم بیشتر شد و در نتیجه آن موجودی انبار آلومینیوم کاهش یافت که همین موضوع باعث افزایش قیمت آلومینیوم به میانگین دو هزار دلار بر تن در سال ۲۰۱۸ شد.در فاصله سال‌های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۰ به دلیل افزایش عرضه توسط چین و به دنبال آن نگرانی در خصوص اینکه این عرضه بیش از اندازه باعث پیشی گرفتن عرضه از تقاضا می‌شود، قیمت آلومینیوم کاهش یافت؛ به طوری که میانگین قیمت این محصول تا پایان سال ۲۰۱۸ به میزان یک هزار و ۷۹۲ دلار بر تن و تا پایان سال ۲۰۱۹ به مقدار یک هزار و ۷۰۲ دلار بر تن رسید.متوسط قیمت آلومینیوم از سال ۲۰۲۰ تا سال ۲۰۲۲، روند افزایشی قابل ملاحظه‌ای را تجربه کرده است؛ به طوری که متوسط قیمت در سال ۲۰۲۱ به حدود دو هزار و ۴۸۰ دلار بر تن رسید؛ همچنین قیمت این محصول در سال ۲۰۲۲ با رشد حدود ۹ درصدی، به دو هزار و ۷۰۳ دلار بر تن رسید.یکی از دلایل این رشد قیمت، جنگ اوکراین بود که باعث مشکلاتی در عرضه گاز به اروپا شد. با کاهش تولید در اروپا، نگرانی‌ها در خصوص کمبود آلومینیوم، باعث افزایش چشمگیر قیمت جهانی شمش آلومینیوم شد. در سال ۲۰۲۳، قیمت آلومینیوم به دو هزار و ۲۵۲ دلار بر تن رسید که از دلایل این کاهش قیمت می‌توان به افزایش تولید کشور چین اشاره کرد.

جنگ فولادی آمریکا با چین و روسیه در زمین آلمان

اگرچه آمریکا به دنبال محدود کردن دسترسی چین به بازار فولاد و آلومینیوم آلمان است، اما چین برای هشتمین سال متوالی، برترین شریک تجاری آلمان انتخاب شده. چین در حال گسترش بازارهای خود به اتحادیه اروپا است.

در هشتاد و ششمین گزارش از سلسله گزارش های «پایش تحولات تجارت جهانی» مجموعه ای از تحولات اخیر در دولایه جهانی و منطقه ای محیط ژئواکونومیک ایران ارائه شده و خلاصه ای از آخرین گزارش ها و انتشارات بین المللی در قالب بخش پژوهش ها و کتاب های تازه، ارائه شده است.

در حالی که چین در حال گسترش بازارهای خود به اتحادیه اروپا است و در سال ۲۰۲۳ برای هشتمین سال متوالی، عنوان برترین شریک تجاری آلمان را به خود اختصاص داده، آمریکا باز هم خواستار محدود کردن دسترسی چین به بازار فولاد و آلومینیوم این کشور شده است.روسیه نیز همچنان در حال مقابله با سیل فزاینده تحریم های آمریکا بوده و به تازگی از تجارت مس، نیکل و آلومینیوم با ایالات متحده و بریتانیا محروم شده است. اگرچه روسیه در پاسخ به این تحریم ها تلاش کرده تا سهم ارزهایی غیر از دلار را در سیستم تسویه خود افزایش دهد.در سطح منطقه نیز، آمریکا با تهدید به قطع تبادلات ارزی، شرکت های ترک را در تجارت با روسیه تحت فشار گذاشته است. ترکیه اما علی رغم عضویت در پیمان ناتو، خواهان حفظ و تعمیق روابط اقتصادی و سیاسی خود با روسیه است. این کشور اخیراً طی تفاهم نامه ای که با گرجستان و آذربایجان و با هدف تسهیل رویه های گمرکی در امتداد راه آهن باکو- تفلیس- قارص منعقد کرده، به دنبال فرصتی کلیدی در حفظ نقش خود به عنوان مرکز تجارت شرق به غرب و رکن اصلی در کریدور میانی است.عراق نیز در ساخت کریدور جاده ای اتصال بندر فاو به جاده توسعه، که منجر به تسهیل حمل و نقل کالا از این بندر به سایر نقاط عراق و کشورهای همسایه خواهد شد، پیشرفت قابل ملاحظه ای داشته است. این بندر در صورت تکمیل، نقش مهمی در کاهش وابستگی عراق به نفت و به واردات ۷۰ میلیارد دلاری اش در سال گذشته میلادی خواهد داشت.در سوی دیگر، عمان توانست با ارائه یک مدیریت مدرن و کارآمد، رکورد جدیدی در میزان ترانزیت کالا از طریق بنادر این کشور ثبت نماید. اگرچه همچنان پیش بینی ها از رشد اقتصادی این کشور در سال جاری و سال آینده رقمی جزئی و نشان دهنده این واقعیت است که عمان باید به سرمایه گذاری های خود در توسعه زیرساخت های این کشور ادامه دهد.در بخش پژوهش های تازه، آنکتاد طی بروزرسانی گزارش تجارت و توسعه خود، رشد اقتصادی کندتری را برای جهان در سال ۲۰۲۴ پیش بینی نموده است. بانک جهانی نیز در خلال چند گزارش جدید، ضمن بررسی شاخص های اقتصادی منطقه خاورمیانه و هشدار نسبت به زوال اقتصادی غزه، وضعیت اقتصادی اروپا و آسیای مرکزی را نیز تحلیل نموده و چشم انداز به روزشده ای هم در مورد اقتصاد جنوب آسیا ارائه کرده است. علاوه بر این، بانک جهانی در گزارشی مجزا به تحلیل و ارزیابی تأثیرات فناوری های دگرگون کننده بر بخش حمل ونقل و تحول این بخش نیز پرداخته است.

مرکز پژوهش های اتاق ایران در حرکتی منسجم و کارشناسی، تهیه و انتشار سلسله گزارش های «پایش تحولات تجارت جهانی» را با هدف بررسی رویدادهای کلیدی در محیط ژئواکونومیک ایران در دستور کار قرار داده است و در این گزارش ها مسائل مهم روز از منظر تأثیرگذاری بر دیپلماسی اقتصادی و موقعیت ژئواکونومیک ایران موردبحث و بررسی قرار می گیرند.

درآمد بزرگ‌ترین استخراج کننده طلا افزایش یافت

شرکت «Newmont Corporation» رکورد جدیدی در کسب میزان درآمد خود در سه ماه ابتدایی سال ۲۰۲۴ را به ثبت رساند و درآمد این شرکت از رقم پیش‌بینی شده از سوی تحلیلگران روزنامه وال استریت فراتر رفت. شرکت «Newmont Corporation» به عنوان بزرگ‌ترین استخراج‌کننده طلای جهان، دلیل افزایش میزان درآمد خود را رشد حجم تولید، افزایش قیمت طلا و کاهش هزینه‌های عملیاتی عنوان کرد.پس از انتشار خبر افزایش درآمد شرکت «Newmont Corporation»، ارزش جاری سهام این شرکت حدود ۱۱/۲ درصد افزایش یافت و به بالاترین سطح ۹ ماهه خود یعنی ۴۳/۰۷ دلار رسید. علاوه‌براین، اخیرا شرکت «Newmont Corporation» از تمایل خود به فروش برخی دارایی‌های تحت مدیریت خود در سراسر جهان پرده برداشت.در همین راستا، میزان تولید طلای شرکت مذکور از ۱/۳ میلیون اونس در سه ماهه ابتدایی سال ۲۰۲۳، به ۱/۷ میلیون اونس در مدت مشابه سال ۲۰۲۴ افزایش یافت. این شرکت پس از آنکه با سرمایه‌گذاری ۱۷ میلیارد دلاری در ماه نوامبر ۲۰۲۳ سهام شرکت استرالیایی «Newcrest» را خریداری کرد، از برنامه‌های خود مبنی بر واگذاری تعدادی از دارایی‌های غیراصلی و کاهش نیروی کار به منظور کاهش بدهی‌های خود خبر داد.تام پالمر، مدیرعامل شرکت «Newmont Corporation» پس از انتشار گزارش مالی این شرکت، بیان کرد: فرایند رسمی واگذاری هر یک از ۶ دارایی غیراصلی مجموعه آغاز شده و تعداد متقاضیان خرید سهام این دارایی‌ها بسیار بالا ارزیابی شده است.تحلیلگران بازارهای مالی در بانک ملی کانادا «National Bank of Canada» بر این باورند که با توجه به روند افزایش قیمت طلا، به نظر می‌رسد فروش دارایی‌های غیراصلی شرکت «Newmont Corporation» در زمان‌بندی مناسبی صورت می‌پذیرد و مبلغ دریافتی برای فروش آن‌ها به مراتب ارزشمند محسوب می‌شود.لازم به ذکر است قیمت طلا در بازه زمانی ماه‌های ژانویه تا مارس ۲۰۲۴، حدود ۸/۲ درصد افزایش یافت. از این رو شرکت «Newmont Corporation» در این بازه توانست طلای تولیدی خود را با قیمت دو هزار و ۹۰ دلار در هر اونس به فروش برساند که نسبت به قیمت یک هزار و ۹۰۶ دلار در هر اونس برای فروش طلای شرکت مذکور، یک افزایش نسبی را نشان می‌دهد. همچنین شرکت «Newmont Corporation» موفق شد در بازه زمانی ذکر شده، حدود چهار میلیارد و ۲۰ میلیون دلار از فروش طلا درآمد کسب کند که با رقم دو میلیارد و ۶۸۰ میلیون دلار درآمد ناشی از فروش حجم طلای این شرکت در بازه زمانی مشابه در سال ۲۰۲۳ قابل مقایسه است.شرکت مذکور در بیانیه‌ای جداگانه اعلام کرد که فعالیت خود در معدن «Cerro Negro» واقع در آرژانتین را به دلیل سانحه منجر به مرگ دو کارگر در روز ۹ آوریل ۲۰۲۴ به حالت تعلیق درآورده است. بر اساس داده‌های گروه بورس اوراق بهادار لندن، میزان درآمد خالص شرکت مذکور ۵۵ سنت به ازای هر سهم اعلام شد که در مقایسه با برآوردهای انجام شده مبنی بر ۳۶ سنت به ازای هر سهم برای شرکت «Newmont Corporation»، یک روند افزایشی را نشان می‌دهد.شرکت مذکور همچنین از کاهش هزینه‌های پیمانکاری و هزینه‌های استفاده از گازوئیل و سایر انرژی‌های مصرفی خبر داد. علاوه‌براین، هزینه حفظ و نگهداری خدمات طلای شرکت «Newmont Corporation» که یک معیار صنعتی برای برآورد هزینه‌های مرتبط با حجم کل تولید است، از یک هزار و ۳۷۶ دلار در سال ۲۰۲۳ به یک هزار و ۴۳۹ دلار در هر اونس افزایش یافت.

چرا قیمت مس داغ شد؟

قیمت مس سر به فلک کشید. رشد بهای هر تن مس در بازارهای جهانی تا سطح ۱۰هزار دلار، خبر بسیاری از رسانه‌های اقتصادی بود؛ خبری که به دلیل یک پیشنهاد وسوسه‌انگیز رخ داد.

طبق اعلام رویترز، گروه مشهور بی‌اچ‌پی استرالیا که بزرگ‌ترین معدن‌کار جهان است، با هدف افزایش توانمندی‌های معدنی خود پیشنهادی به ارزش ۳۹میلیارد دلار آمریکا را برای خرید شرکت آنگلوامریکن ارائه کرده است؛ پیشنهادی که البته فعلا از سوی غول معدنی شماره۶ جهان یعنی آنگلوامریکن رد شده است.

با این حال جنجال این خبر نوسان را مهمان بازار فلزات جهان کرده است. منابع خبری اعلام کرده‌اند با توجه به سلطه دو شرکت بی‌اچ‌پی و آنگلوامریکن بر بازار مس جهان، این اکتساب می‌تواند انحصار را در بازار مس شدت بخشیده و غولی تمام‌عیار را مالک بازار فلز سرخ کند.

ظاهرا آنگلوامریکن پیشنهاد خرید ۳۹میلیارد دلاری بی‌اچ‌پی را رد کرده و گفته که میلی به این ادغام ندارد.

با این همه منابع آگاه به رویترز گفته‌اند که بی‌اچ‌پی پس از تجدید نظر، در حال مذاکره برای ارائه پیشنهادی جدید به آنگلوامریکن در هفته‌های آینده است.

این منبع افزود: مذاکرات ادامه دارد و این گروه هنوز درباره اندازه و ساختار پیشنهاد جدید تصمیمی نگرفته است.

گروه بی‌اچ‌پی فعلا در مورد آنچه «شایعه و گمانه‌زنی» خوانده، اظهارنظری نکرده است.

در عین حال آنگلوامریکن بلافاصله به درخواست رویترز برای اظهارنظر پاسخ نداد.

براساس قوانین تصاحب بریتانیا، بی‌اچ‌پی تا ۲۲مه فرصت دارد تا با یک پیشنهاد رسمی برای آنگلوامریکن بازگردد.

انتظار می‌رود این شرکت پیشنهاد ۲۵.۰۸پوندی را به ازای هر سهم خود روی میز بگذارد تا بتواند معامله‌ای انجام دهد که بزرگ‌ترین معدن‌کار مس در جهان را ایجاد کند.برخی از سرمایه‌گذاران انگلیسی‌آمریکایی که به دلیل حساسیت موضوع خواستند نامشان فاش نشود، به رویترز گفتند که ارزش این شرکت حدود ۳۰پوند برای هر سهم است و آنگلوامریکن تا آن سطح مقاومت خواهد کرد.

واکنش‌ها به این خبر حاکی از آن است که بی‌اچ‌پی درصدد است با هدف تبدیل‌شدن به بازیگر اصلی صنعت مس جهان، سود هنگفتی را از محل تحولات اقتصادی ناشی از کربن‌زدایی و گذار انرژی به دست آورد. همین عامل نیز باعث شده تا انگیزه قدرتمندی برای غلبه بر کودلکو، غول شماره‌یک مس جهان و تبدیل شدن به صحنه‌گردان صنعت مس جهان داشته باشد.بررسی جزئیات پیشنهاد مالی بی‌اچ‌پی نشان می‌دهد بیشترین تمرکز این شرکت در ارائه پیشنهاد روی مس بوده است. در صورت تحقق این موضوع و پیوند بی‌اچ‌پی با انگلوامریکن، امکان ایجاد گروهی که حدود ۱۰درصد از تولید جهانی فلز مس را تشکیل می‌دهد پیش می‌آید؛ فلزی که به دلیل رسانایی و مقاومت در برابر خوردگی در همه‌چیز، از وسایل نقلیه الکتریکی و شبکه‌های برق گرفته تا ساخت‌وساز، استفاده می‌شود. داده‌های جدید نشان می‌دهد که در صورت موفقیت این ادغام، بزرگ‌ترین تصاحب تاریخ معدن‌کاری در جهان در سال ۲۰۲۴ شکل گرفته است. ضمن اینکه این خرید به یکی از ۱۰معامله بزرگ تاریخ اقتصادی جهان تاکنون تبدیل خواهد شد.

برمدار جهان

روزهای تیره و تار قراضه ژاپنی

پیشنهادات صادراتی برای قراضه ژاپنی H2 در این هفته شاهد کاهش بود که بازتابی از تعدیل قیمت اخیر توکیو استیل بود.

به عنوان تولیدکننده برجسته فولاد EAF در ژاپن، تصمیم توکیو استیل برای کاهش قیمت‌ها بر قیمت قراضه داخلی تأثیر گذاشته است.

علاوه بر این، کاهش ارزش ین در برابر دلار آمریکا، رکود در بازار را بدتر کرد.

بر اساس آخرین ارزیابی بیگ مینت، پیشنهادات صادراتی برای قراضه H2 ژاپن به ۵۱۴۰۰ ین در تن (۳۲۸ دلار در تن) فوب خلیج توکیو رسید که در مقابل ۵۱۸۰۰ ین در تن (۳۳۱ دلار در تن) ۴۰۰ ین در تن (۳ دلار در تن) کاهش یافت. در منطقه کانتو هم تولیدکنندگان فولاد کوره قوس الکتریکی قیمت خرید قراضه فولاد خود را ۱۰۰۰ ین در تن (۶ دلار در تن) کاهش دادند.

کارخانه Utsunomiya توکیو استیل، که در حال حاضر به حالت تعلیق درآمده است، شروع به کاهش ۱۰۰۰ ین در تن (۶ دلار در هر تن) در قیمت خرید از ۱۹ آوریل کرد.

دلیل اصلی کاهش قیمت این است که با محدود کردن مصرف روزانه از تجمع ذخایر در کارخانه جلوگیری شود.

در همین حال، قیمت ضایعات آهنی در ناگویا ثابت ماند و گریدهای H2 با قیمت ۳۶۰۰۰ ین ۳۷۰۰۰ / تن (۲۳۰۲۳۶ دلار در هر تن) معامله شدند.

به دلیل وجود تعداد محدودی از منابع بندری که در فعالیت‌های صادراتی شرکت می‌کردند، شرایط بازار آرام باقی ماند که دلیل آن وجود بیلت‌های ارزان‌تر چینی در آسیا بود.

علیرغم تولید بالای فولاد خام، به ویژه از طریق کوره های الکتریکی، تضاد قابل توجهی با تولید کند غیرخودرویی وجود داشت.

کارخانجات فولاد کره جنوبی در طول هفته در بحبوحه تقاضای ضعیف و موجودی های فراوان، موضع ضعیفی را برای خود حفظ کردند.

علاوه بر این، گزارش ها حاکی از آن بود که تعداد کمی از کارخانه ها میزان تولید خود را کاهش داده‌اند.

با حرکت رو به جلو، چشم انداز نزولی قیمت‌ها در کوتاه مدت وجود دارد که به فقدان سیگنال های بهبود در بازارهای ساخت و ساز نسبت داده می شود.

موجودی ضایعات آهنی در هشت کارخانه فولاد کره جنوبی شاهد افزایش جزئی ۱ درصدی به ۸۷۲۰۰۰ تن در این هفته در مقایسه با ۸۶۲۰۰۰ تن گزارش شده در هفته گذشته بود. با این وجود، سطح موجودی کمی کمتر از میانگین سالانه معمولی باقی ماند.

با وجود این، به دلیل وضعیت ضعیف بازار، کمبود محسوسی وجود ندارد. خریداران ویتنامی در سطح متوسطی به قراضه ژاپنی علاقه نشان داده بودند.

اگرچه قیمت آن در مقایسه با جایگزین های داخلی بالاتر بود. با این حال، گزارش‌ها حاکی از کمبود ضایعات داخلی بود که باعث شد خریداران با احتیاط عمل کنند و خریدهای بزرگ‌تر را با دقت بررسی کنند. اخیراً شنیده شده است که معامله حدود ۵۰۰۰ تن قراضه H2 با قیمت ۳۷۰ دلار در هر تن CFR ویتنام منعقد شده است.

پیشنهادات فعلی برای قراضه H2 از ژاپن به ۳۷۵ تا ۳۸۰ دلار در هر تن CFR اشاره شده بود، در حالی که خریداران پیشنهاداتی را در حدود ۳۶۵ ۳۷۵ دلار در تن ارسال کرده بودند.طبق گفته فعالان بازار، پیش‌بینی می‌شود که چند فولادساز بزرگ EAF در تایوان تولید خود را از ماه مه همزمان با شروع سهمیه‌بندی برق در فصل تابستان کاهش دهند.

این تاجر خاطرنشان کرد که پیش‌بینی می‌شود که این جیره‌بندی تقریباً شش ماه طول بکشد که منجر به کاهش تولید حداقل ۲۰ تا ۲۵ درصدی می‌شود که منجر به کاهش متناظر تقاضای قراضه می‌شود.به عنوان مثال، فنگ هسین استیل، بزرگترین تولیدکننده میلگرد تایوان که دفتر مرکزی آن در تایچونگ در مرکز تایوان قرار دارد، تصمیم گرفته است که به منظور نظارت بهتر بر تغییرات بازار، قیمت‌های فهرست میلگرد و قیمت‌های خرید قراضه محلی خود را برای معاملات بیش از ۲۲ ۲۶ آوریل کاهش دهد.

انتظار می رود پیشنهادات صادراتی ژاپن نوسانات عمده‌ای را نشان دهد، که عمدتاً ناشی از کاهش ارزش ین در برابر دلار آمریکا و کاهش تقاضا از سوی واردکنندگان کلیدی مانند کره جنوبی و تایوان است.

فولاد چین در تجارت جهانی پررنگ شد

بزرگترین موج صادرات فولاد چین از زمان اشباع جهانی در اواسط دهه ۲۰۱۰، تنش‌های تجاری در سراسر جهان را شعله ور می‌کند زیرا این فلز به طیف وسیع‌تری از مقاصد می‌رسد.

بزرگترین تولیدکننده جهان در سه ماهه اول حدود ۲۶ میلیون تن صادرات داشته است که ۲۸ درصد بیشتر از سال قبل بود زیرا بحران املاک باعث کاهش تقاضای داخلی شده است. آسیای شرقی همچنان بازار اصلی است اما محموله‌ها به هند، خاورمیانه و آمریکای لاتین در حال افزایش است.

صادرات فزاینده در حال تشدید اصطکاک تجاری در سراسر جهان است.

جو بایدن خواستار اعمال تعرفه‌های ۲۵ درصدی بر برخی محصولات فولادی چین شده است.

در حالی که ایالات‌متحده فولاد بسیار کمی از بزرگترین اقتصاد آسیا می‌گیرد، این بخشی از یک اقدام گسترده‌تر واشنگتن برای عقب‌نشینی در مقابل چیزی است که می‌گوید ظرفیت مازاد چین در صنایع از فلزات تا انرژی خورشیدی است.بر اساس گزارش، صادرات فولاد به برزیل در سه ماهه اول نسبت به سال قبل ۲۹ درصد افزایش یافت و صادرات فولاد به کلمبیا و شیلی به ترتیب ۴۶ و ۳۲ درصد افزایش یافت. هر سه کشور اقدامات تجاری را برای مقابله با این افزایش آغاز کرده‌اند یا در حال آماده سازی هستند.

چین از سال ۲۰۱۹ هر سال حدود یک میلیارد تن فولاد تولید می‌کند اما رکود سریع در فعالیت‌های ساختمانی در سال گذشته کارخانه‌ها را با مشکل مواجه کرده است.

بر اساس گزارش بلومبرگ، صادرات فولاد چین به مصر در سه ماهه اول ۹۵ درصد افزایش یافت، در حالی که صادرات فولاد به امارات‌متحده عربی ۸۱ درصد افزایش یافت. این کشور در حال حاضر سومین مقصد بزرگ فولاد چین پس از ویتنام و کره جنوبی است.

روزگار معدن
یکشنبه
۱۶ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۲۶ شوال ۱۴۴۵ • ۵ مه ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۲۹۶

یادداشت

عبور از چالش هوشمندسازی معادن در مناطق دوردست

مجتبی ابدالی
مدیر پروژه‌های یکپارچگی زیرساخت صنعتی فناپ زیرساخت

وقتی از هوشمندسازی معادن و معدنکاری دیجیتال صحبت می‌کنیم، موضوع استقرار سایت‌های معدنی در مناطق دوردست مطرح می‌شود که گاه حتی پوشش آن تن‌دهی تلفن همراه در آن مناطق با اختلال مواجه است؛ چه رسد به دسترسی به اینترنت پرسرعت و شبکه‌های اینترنت همراه 4G و 5G..در این شرایط پرسشی که بسیاری از کنشگران صنعت معدن مطرح می‌کنند این است که با توجه به مناطق وسیع معدنی که در بحث هوشمندسازی باید پوشش داده شوند، اگر امکان دسترسی آسان به برق و شبکه‌های فیبر نوری نباشد، چگونه فناوری‌های نظارت تصویری را می‌توانیم بدون هزینه‌های زیرساخت بالا استفاده کنیم؟با کمک راهکارها و تجهیزات محیطی حرارتی، تعداد هشدارهای کاذب به حداقل رسیده و نرخ تشخیص دقیق دوربین‌های جدید بالا رفته است. افزون بر این، از رادارها برای ارتباط با دوربین‌ها و تغییر هوشمندانه زاویه تصویر بهره گرفته می‌شود. همه این پردازش‌ها و درصورت لزوم تغییرات، بطور خودکار و در محل نصب دوربین انجام می‌شوند. همچنین دوربین‌های هوشمند در ارتباط تنگاتنگ با تجهیزات اینترنت اشیا قرار دارند تا هرگونه تغییری در محیط را تشخیص و نیاز به تغییر موقعیت و ثبت آن را به سرعت برطرف کنند.این فناوری‌ها نقش مؤثری در کاهش هزینه‌های مرتبط با نصب، نگهداری و مصرف انرژی دارند و البته در مقایسه با خطری که این دوربین‌ها از آن جلوگیری می‌کنند، سرمایه‌گذاری برای خرید و نصب و نگهداری از آنها بسیار ناچیز است. فناوری دیگر پهپادها هستند که امکان نظارت تصویری بر مناطق سخت‌گذر را فراهم می‌کنند. این تجهیزات را می‌توان از راه دور کنترل کرد، مناطق بسیار وسیعی را پوشش می‌دهند و مصرف انرژی بسیاری کمی دارند.وقتی کیفیت تصاویر بالا می‌رود و سخت‌افزارها داده‌های بیشتری را برای تجزیه و تحلیل جمع‌آوری می‌کنند، محاسبات پیچیده‌تر و مدیریت تحلیل‌ها دشوارتر می‌شوند. پردازش لبه‌ای (Edge Processing) به کاربران دوربین‌های هوشمند امکان می‌دهد تا بی‌نیاز از انتقال مداوم ویدئوها به اتاق کنترل یا مرکز عملیات راه‌دور، تجزیه و تحلیل ویدئویی را به صورت آنی و در لبه (در خود دوربین) انجام دهند، همچنین امکان بهره‌گیری از انواع نرم‌افزارهای تجزیه و تحلیل ویدئویی برای شناسایی خطرات ایمنی بالقوه، مانند عبور شخص یا وسیله نقلیه از ریل‌های موجود در سایت معدنی هم وجود دارد.پردازش لبه یکی از اصلی‌ترین محورهایی است که به شرکت‌ها انعطاف لازم برای واکنش سریع به چالش‌ها و پتانسیل‌های عملیاتی را می‌دهد. دوربین‌ها با قابلیت پردازش لبه نه تنها می‌توانند یک موقعیت پیچیده را در محل تجزیه و تحلیل کنند، بلکه الگوریتم خود را برای پاسخگویی به نیاز معدن و واکنش به چالش‌ها به‌روز می‌کنند. آنها نیاز به انتقال و وقفه در پردازش را به صفر می‌رسانند و داده‌های باارزش و حیاتی را در لحظه به سناریوهایی برای اجرا بدل می‌کنند. همچنین، پردازش لبه هزینه‌های مرتبط با ذخیره و مدیریت داده را نیز کاهش می‌دهد.به عنوان نمونه قرار دادن دوربین‌های هوشمند نظارتی با قابلیت پردازش لبه در مناطق پر رفت‌وآمد باعث می‌شود که نقاط داغ سایت‌ها از نظر ریسک با دقت بیشتر تحت نظر قرار بگیرند و واکنش سریع‌تری به حوادث نشان داده شود. با استفاده از نرم‌افزارهای طراحی و شبیه‌سازی، معادن می‌توانند از هر منطقه‌ای که نیاز است مدلی دیجیتال و داینامیک برداشت کنند. این مدل با داده‌ها و تحلیل دوربین‌های هوشمند تغذیه و به‌روز می‌شود و امکان نظارت هوشمند و دقیق بیشتری به معادن می‌دهد. نقطه اوج این شبیه‌سازی‌ها همزادهای دیجیتالی است که نمونه دیجیتالی سایت‌های معدنی‌اند.پردازش لبه را در زمینه استخراج مواد معدنی، می‌توانیم برای تشخیص رفت‌وآمد افراد و انتقال تجهیزات به مناطق ممنوعه و جلوگیری از خطرات متناظر بکار بگیریم. آنها پردازش را به بعد موکول نمی‌کنند و بنابراین آژیر خطر در همان لحظه که لازم است به صدا در می‌آید.نصب و نگهداری دوربین‌های نظارت تصویری و تحلیل داده‌های آنها پر هزینه است و به نیروی انسانی ماهر نیاز دارد. فضای ابری و خدمات پردازشی متناظر با آن می‌تواند راهکاری مناسب برای کاهش هزینه‌ها و در عین حال دسترسی به آخرین فناوری‌های روز در تحلیل داده باشد.ابزارهای ابری بر سلامت سیستم‌های تصویری نظارت دارند و هرگونه نیاز به مداخله را به موقع تشخیص می‌دهند. برای مثال، اگر گردوغبار معدنی باعث اختلال دید دوربین شود، پردازش تصاویر آن با نرم‌افزارهای خدمات‌دهنده ابری تشخیص و گزارش می‌شوند. بنابراین، هزینه‌های نگهداری و تعمیر تجهیزات نیز کاهش می‌یابد. به‌روزرسانی میان‌افزاری از دیگر خدمات ابری است که معادن می‌توانند از آن بهره ببرند و بدون نیاز به خرید گواهینامه و داشتن تخصص متناظر با آن، به فناوری جدید و قابلیت‌هایش دسترسی پیدا کنند.با افزایش داده‌ها، نیاز به پردازش کلان داده‌ها بیشتر و بیشتر می‌شود و این تنها فضای ابری است که می‌تواند حجم بالایی از فضا برای ذخیره و قدرت پردازش برای تحلیل را تأمین کند؛ زیرا هر سازمانی قصد و شاید توان آن را نداشته باشد که مراکز داده اختصاصی در سایت‌های خود ایجاد کند. با این حال، ترکیبی از سرورهای مستقر در سایت و خدمات ابری می‌تواند گزینه مناسب‌تری باشد.به ویژه، حملات سایبری و سو استفاده از شکاف‌های نرم‌افزاری باعث شده است که شرکت‌ها بیشتر به فضای ابری و سپر محافظتی آن روی بیاورند. فضاهای ابری شرکت‌های بزرگ از دانش روز دنیا برای به‌روزرسانی خدمات پشتیبانی خود بهره می‌گیرد و دیوارهای امنیتی بلندتر و غیرقابل نفوذی در برابر هکرها و خرابکاران ایجاد می‌کنند.در نهایت، خدمات ابری در قالب‌های زیر باعث بهبود عملکرد شرکت‌های معدنی می‌شوند:• مدل پرداخت به ازای میزان استفاده: خدمات ابری را معمولاً بر اساس میزان مصرف مشتریان از فضا و قدرت پردازش محصولات قیمت‌گذاری می‌کنند. بنابراین هزینه‌ای که شرکت‌ها صرف مدیریت داده خود می‌کنند دقیقاً همان مقدار مورد نیاز به ازای میزان دقیق داده‌ها است و هیچ هدررفتی در فضا، محاسبه، زمان و نیروی کار ایجاد نمی‌شود.

• کاهش هزینه‌های مرتبط با زیرساخت: خدمات ابری نیاز به سرورهای گران‌قیمت، خنک‌کننده‌ها، ذخیره‌سازی، فضای مورد نیاز برای تجهیزات، نیروی انسانی مورد نیاز برای نگهداری و ... را از بین می‌برند.

• دسترسی به فناوری‌های پیشرفته: با پیاده‌سازی ویژگی‌های جدید بر پلتفرم‌های ابری، شرکت‌ها به پرداخت هزینه اضافی بابت به‌روزرسانی‌ها و بهره‌گیری از فناوری‌های جدید نیاز ندارند.

• اطمینان بیشتر و دسترسی بهبود یافته: ارائه‌دهندگان خدمات ابری معمولاً سطوح بسیار بالایی از امنیت را فراهم می‌کنند؛ سطوحی که برای یک شرکت خاص و غیرمتخصص در امور فناوری و سایبری به تنهایی ممکن نیست.

استاندار کرمان:

به‌زودی مشکل کارگران زغال سنگ کرمان حل می‌شود

استاندار کرمان گفت: پیگیر حل مشکل کارگران زغال سنگ هستیم و به زودی حل خواهد شد و وضعیت زغال سنگ استان کرمان ارتقا خواهد یافت.

محمدمهدی فداکار پیش از ظهر امروز ۱۲ اردیبهشت‌ماه در آئین تجلیل از کارگران، گروه‌های کار و واحدهای نمونه استانی و ملی (جشنواره امتنان از کارگران) اظهار کرد: بخش عمده‌ای از کارگران استان کرمان در معدن کار می‌کنند و کار معدن بسیار سخت و طاقت فرساست.وی ارتقاء نقش استان در تولید ملی را افتخارآفرین دانست و بیان کرد: نقش کارگران در این دستاورد بسیار مهم است.استاندار کرمان با یادآوری پروژه‌هایی که در استان به بهره‌برداری رسیده، در ادامه بر لزوم آموزش و مهارت‌افزایی نیروی انسانی استان تاکید کرد و گفت: با آموزش و مهارت‌افزایی، دیگر نیازی به نیروی غیربومی نخواهیم داشت.وی بیان کرد: کاهش تعداد مقرری‌بگیران بیمه بیکاری در استان نشان می‌دهد که مردم به کار برگشته‌اند یا از تعطیلی واحدهای تولیدی جلوگیری شده است.فداکار تاکید کرد: برخی شرکت‌های تولیدی کالاهای مورد نیاز خود را از خارج استان یا خارج از کشور تامین می‌کنند و یکی از دلایل آن عدم آگاهی شرکت‌های بزرگ از ظرفیت‌های تولیدی استان است که واحدهای تولیدی داخل استان باید کالاهای خود را معرفی کنند و در سامانه‌ای که برای این مهم در نظر گرفته شده، ثبت نام کنند.

وی بیان کرد: پیگیر حل مشکل کارگران زغال سنگ هستیم و بزودی حل خواهد شد و وضعیت زغال سنگ استان کرمان ارتقا خواهد یافت و با حضور سرمایه‌گذار جدید هم مشکل فروش و هم مطالبات کارگران حل می‌شود.استاندار کرمان توصیه کرد: شرکت‌ها از ظرفیت قانون جهش تولید استفاده و محصولات دانش بنیان تولید کنند و با تولید این محصولات از معافیت مالیاتی بهره بگیرند.وی با اشاره به هزینه‌های بالای درمانی تصریح کرد: عمده نیاز بازنشستگان، درمان است و تامین اجتماعی در حوزه درمان اقدامات خوبی انجام داده، ضمن آنکه ظرفیت بسیار بالایی دارد.حسین شجاعی رئیس کانون بازنشستگان تامین اجتماعی استان کرمان نیز در این آئین گفت: ۱۳۰ هزار نفر در استان کرمان بازنشسته و مستمری بگیر هستند.وی با بیان این مطلب که ۱۶ کانون بازنشستگی کارگری در شهرستان‌های استان دایر است، تصریح کرد: ۶۵ تا ۷۰ درصد این کارگران، حداقل حقوق‌بگیر هستند و مهمترین و اصلی‌ترین دغدغه آنها در حوزه معیشت و درمان است.

شجاعی گفت: در بخش درمان بیمه‌شده‌ها و بازنشستگان باید از صفر تا ۱۰۰ آن را سازمان متقبل شود که این اتفاق نمی‌افتد و قانون باید الزام و اجرایی شود.

یک فعال صنعت مس عنوان کرد:

صادرات به شرط دستیابی به استانداردهای کیفی بالا

گروه خبر

یک تولیدکننده ورق و گرده مسی گفت: در حال حاضر صادرات مقوله‌ای است که بسیار مورد توجه قرار گرفته و اکثر کشورهای جهان به دنبال توسعه روابط تجاری خود هستند. در ایران نیز با توجه به تقاضای پایین ورق و گرده مسی، تولیدکنندگان باید به سمت صادرات محصولات حرکت کنند اما رقابت در بازارهای خارجی، مستلزم رعایت برخی از نکات کلیدی است. به عنوان مثال، برای اینکه محصولات داخلی در رقابت با نمونه‌های مشابه خارجی موفق شوند، باید از کیفیت بسیار بالایی برخوردار باشند؛ تحقق این امر در گرو به‌روزرسانی ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید است که در حال حاضر تحقق این امر به دلیل برخی از مشکلات امکان‌پذیر نیست.

بهمن امامی در گفت‌وگو با فلزات‌آنلاین با اشاره به عملکرد فروش این کارگاه در سال ۱۴۰۲، بیان کرد: متاسفانه در شرایط فعلی، بازار ورق مسی مطلوب نیست از این رو، تولیدکنندگان به جای بهبود شرایط تولید شاهد وخامت آن هستند. می‌توان دوران پسا کرونا را نقطه عطف بحران رکود این صنعت دانست که میزان فروش ورق و گرده مسی افت بسیاری پیدا کرد و بعد از آن در سال ۱۴۰۲ و ماه نخست سال جاری، این روند کاهشی به اوج خود رسید؛ به طوری که میزان فروش ماهانه مجموعه در سال‌های گذشته حدود ۱۵ تا ۲۰ تن بود اما در سال ۱۴۰۲ به دو تن در ماه تقلیل یافت و در فروردین ماه ۱۴۰۳ نیز فروش چشمگیری نداشتیم.

شایان ذکر است که تا قبل از همه‌گیری ویروس کرونا در کشور، میزان فروش محصولات و تقاضای مشتریان مطلوب بود اما در دوران همه‌گیری و تعطیلی‌های مکرر، میزان فروش مجموعه به نصف و در سال گذشته به عدد مذکور رسید. باید توجه داشت که قیمت، یکی از عوامل تاثیرگذار بر میزان فروش واحدهای تولیدی به شمار می‌آید زیرا نوسان آن سبب تغییر میزان تقاضای مصرف‌کنندگان می‌شود؛ در حال حاضر قیمت‌ها در بازارهای داخلی نوسان زیادی را تجربه می‌کنند و مشتریان با این شرایط، تمایلی به خرید محصولات ندارند. علاوه‌براین، اخذ مالیات بر ارزش افزوده توسط سازمان امور مالیاتی کشور و کاهش گردش مالی در بازار سبب شده است که میزان معاملات به طور چشمگیری کاهش یابد. لازم به ذکر است که تولیدکنندگان شمش مس به دلیل اینکه مواد اولیه صنایع پایین‌دستی را تولید می‌کنند، ممکن است با چالش خاصی در زمینه فروش مواجه نباشند اما محصولات ما که برای تولید ظروف مسی مورد استفاده قرار می‌گیرند، تقاضای زیادی نداشته و جزو مایحتاج ضروری مشتریان محسوب نمی‌شوند.

وی در رابطه با راه‌حل برون‌رفت واحدهای نورد از این شرایط، مطرح کرد: با توجه به پتانسیل بازارهای داخلی و تقاضای پایین مصرف‌کنندگان به دلیل قیمت بالای مس، یکی از اقداماتی که می‌تواند زمینه بهبود شرایط تولیدکنندگان ورق و گرده مسی را فراهم کند، صادرات محصولات است.

اگر فعالان این صنعت امکان صادرات و عرضه محصول در بازارهای خارجی را داشته باشند، عملکرد آن‌ها در زمینه فروش مناسب‌تر خواهد بود.

▣ یک راهکار موثر نیست!

این فعال صنعت مس در پاسخ به سوالی مبنی بر وضعیت تجارت با سایر کشورها، اظهار داشت: در جهت رونق صادرات کشور، چالش‌هایی که مانع از رشد و توسعه هرچه بیشتر واحدهای تولیدی در خصوص تجارت شده‌اند الزامی است که برطرف شوند. به عنوان مثال، مالیات بر ارزش افزوده یکی از موانعی است که اکنون باعث شده تا درآمد واحدهای تولیدی آن طور که باید در مسیر رشد حرکت نکند زیرا فروشندگان قراضه مسی راغب به صدور فاکتور رسمی و پرداخت مالیات نیستند؛ علاوه‌براین، باید برای جذب سرمایه‌گذاران و تجار خارجی، اقدامات بیشتری در زمینه بازاریابی بین‌المللی انجام شود. متاسفانه باید اذعان کنم که اکنون اکثر واحدهای تولیدی ورق و گرده مسی در شرف تعطیلی قرار دارند و ما هم برای حفظ سرمایه‌های انسانی و امراش معاش آن‌ها از طریق این مجموعه و جلوگیری از تحمیل خسارات مالی بیشتر، به مسیر خود ادامه می‌دهیم؛ البته امیدواریم که دولت و مسئولان، راهبردهایی در خصوص صادرات محصولات بیندیشند و شرایط تولیدکنندگان با حضور در بازارهای بین‌المللی بهبود یابد.

امامی در خصوص روند معکوس قیمت‌ها و تقاضای مشتریان در بازارهای داخلی توضیحات بیشتری ارائه داد و گفت: یکی از نکات جالبی که در در بازارهای داخلی شاهد آن هستیم، اقدامات مشتریان و تقاضای بالای آن‌ها برای خرید محصولات در زمان افزایش قیمت‌ها و رشد نرخ ارز است زیرا بر این باورند که با خرید محصولات، ارزش سرمایه‌های خود را حفظ می‌کنند. از سوی دیگر این روند با افت قیمت‌ها و بهای ارز، کاملا تغییر کرده و میزان فروش و معاملات صورت گرفته در بازار کاهشی می‌شود؛ کمااینکه اکنون به دلیل روند نزولی نرخ ارز، حدود یک هفته است که تقاضایی برای خرید محصولات وجود ندارد. در این شرایط برخی از تولیدکنندگان برای اینکه موفق به جذب مشتریان شوند، قیمت‌های پایینی را اعلام می‌کنند که همین مسئله، رقابت زیاد واحدهای تولیدی برای فروش محصولات و شکنندگی قیمت‌ها را به همراه دارد.

وی در پاسخ به این سوال که واحدهای تولیدی برای مدیریت و کاهش هزینه‌های خود چه اقداماتی را باید انجام دهند، ابراز کرد: با توجه به کیفیت شمش‌های موجود در بازار، نمی‌توانیم از آن‌ها برای تولید ورق مسی استفاده کنیم زیرا قابلیت نورد بالایی نداشته و در حین کار دچار شکستگی می‌شوند. به همین دلیل باید از قراضه باکیفیت و کاتد مس استفاده کرد که شرکت‌های بزرگ، کاتد را در اختیار واحدهای کوچک‌مقیاس قرار نمی‌دهند. همچنین واحدهای تولیدی که با نام اشخاص حقیقی به ثبت رسیده‌اند، امکان خرید از بورس کالای ایران را ندارند و باید تحت عنوان شرکت و یا تعاونی، مواد اولیه مورد نیاز خود را از این تالار صنعتی تامین کنند؛ ناگفته نماند که در این خصوص نیز به دنبال تشکیل تعاونی و خرید کاتد مس از بورس کالای ایران هستیم. از موارد دیگری که باعث کاهش هزینه‌ها می‌شوند می‌توان به افت ضایعات و دورریز ایجاد شده در حین فرایند تولید، افزایش بهره‌وری، کاهش مصرف انرژی و کاهش وابستگی به نیروی انسانی بیشتر اشاره کرد که تمام آن‌ها مستلزم به‌کارگیری ماشین‌آلات و تجهیزات جدید هستند. این در حالی است که اکنون تولیدکنندگان به دلیل شرایط دشوار واردات، امکان به‌روزرسانی خطوط تولید را ندارند و همین موضوع باعث می‌شود که با گذشت زمان و مستهلک‌تر شدن ماشین‌آلات، هزینه‌های واحدهای تولیدی رو به افزایش باشد.

این تولیدکننده ورق و گرده مسی در رابطه با سایر چالش‌هایی که در مسیر کاهش هزینه‌ها وجود دارد، ادامه داد: واردات فسفر نیز که برای اکسیژن‌زدایی از مذاب مورد استفاده قرار می‌گیرد، انجام نمی‌شود و تولیدکنندگان داخلی با ایجاد انحصار در بازار، قیمت‌های بالایی برای این محصول که در چند سال اخیر شاهد افت کیفیت آن هستیم، اعلام می‌کنند. شایان ذکر است که فسفر باید با اختلاف کمی از قیمت قراضه مسی به فروش برسد اما اکنون بهای آن دو برابر قراضه تعیین می‌شود؛ به طوری که قیمت قراضه و فسفر در سال گذشته به ترتیب حدود ۳۵۰ تا ۴۰۰ هزار تومان و یک میلیون و ۳۰۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم بود. اگرچه در سال جاری قیمت قراضه مسی و فسفر به ۵۲۰ هزار تومان و ۷۵۰ هزار تومان رسیده است اما همان طور که به آن اشاره شد، کیفیت فسفرهای داخلی کاهش یافته و این موضوع منجر به افزایش دو برابری مصرف آن نسبت به نمونه مشابه وارداتی در فرایند اکسیژن‌زدایی شده است.

▣ کیفیت، رمز توسعه تجارت خارجی

امامی با اشاره به شرایط تولیدکنندگان در کشورهای همسایه، اظهار داشت: تولیدکنندگان کشور ترکیه به دلیل به‌کارگیری ماشین‌آلات جدید در خطوط تولید، از شرایط مناسبی برخوردار هستند و محصولات باکیفیتی را در بازار صادراتی عرضه می‌کنند. این در حالی است که تولیدکنندگان ایرانی با فرسودگی ماشین‌آلات و تجهیزات و به تبع آن با کیفیت پایین محصولات مواجه هستند و فقط تعداد محدودی از شرکت‌ها که موفق به واردات و به‌روزرسانی خطوط تولید شده‌اند، در وضعیت مناسبی قرار دارند. باید توجه داشت که تولیدکنندگان داخلی از قابلیت‌های زیادی برخوردار هستند و امکان رفع نیاز مشتریان خارجی را دارند اما کیفیت مولفه مهم و تاثیرگذاری در مقوله صادرات به شمار می‌آید که باید به آن توجه ویژه‌ای داشت. زمانی که کیفیت محصولات داخلی در سطح بازارهای صادراتی نباشد، تولیدکنندگان ایرانی امکان رقابت با رقبای خارجی را نخواهند داشت اما در صورت ارتقای کیفی کالاها، به راحتی می‌توان با بازاریابی و شرکت در نمایشگاه‌های ملی و بین‌المللی زمینه صادرات را فراهم کرد. متاسفانه علی‌رغم اهمیت بالای به‌روزرسانی خطوط تولید و تاثیر آن بر کیفیت محصولات، واحدهای تولیدی کوچک‌مقیاس به دلیل کاهش توان مالی، امکان سرمایه‌گذاری و تزریق منابع مالی بیشتر را ندارند. از سوی دیگر فرایند واردات بسیار هزینه‌بر بوده و ارز دولتی به تولیدکنندگان اختصاص داده نمی‌شود که به همین دلیل واردات و یا اجرای طرح‌های توسعه‌ای برای آن‌ها، خارج از صرفه اقتصادی است.

وی در پایان خاطرنشان کرد: سال‌های گذشته این مجموعه در استان تبریز و خارج از محدوده شهری واقع شده بود اما بنا به دستور سازمان حفاظت محیط زیست استان، ناچار به انتقال مجموعه به استان زنجان شدیم. در حال حاضر در شهرک صنعتی ناجی فعالیت داریم اما این شهرک زیرساخت لازم برای تامین آب مورد نیاز تولیدکنندگان را ندارد و برخی از واحدها اقدام به حفر چاه کرده‌اند. در همین راستا اداره آب و فاضلاب استان به تولیدکنندگان اعلام کرده است که باید این چاه‌ها پر شوند، در حالی که به دلیل کیفیت خاک منطقه، چاه‌های حفر شده عمق و آب زیادی ندارند. تولیدکنندگان برای رفع این چالش، حاضرند تا هزینه حفر چاه توسط این نهاد دولتی را بپردازند اما اداره آب و فاضلاب این پیشنهاد را قبول نکرده و اعلام می‌کند که شهرک صنعتی باید به دنبال انجام این اقدامات باشد.

سنگ بزرگ پیش پای تولیدکنندگان نسوز

مدیرعامل شرکت فرآورده‌های نسوز آذرشید پارس گفت: در حالی که ما تمهیدات اولیه همچون خرید زمین، دیوارکشی و... جهت احداث کارخانه تولید آجر نسوز را در قالب طرح‌های توسعه‌ای اندیشیده‌ایم اما متاسفانه نقدینگی لازم جهت خرید دستگاه پرس را در اختیار نداریم و به همین علت هنوز موفق به تکمیل و راه‌اندازی خط تولید این محصول نشده‌ایم؛ این در حالی است که تا چند سال قبل، قیمت دستگاه پرس سه میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان بود اما امروز قیمت نمونه طرح چین همین دستگاه، به بیش از ۴۰ میلیارد تومان افزایش یافته است و دیگر توانایی خرید آن را نداریم.حسن تاجیک نوروزی بیان کرد: شرکت فرآورده‌های نسوز آذرشید پارس فعالیت خود را از سال ۱۳۹۳ با هدف تولید انواع نسوزهای منولیتیک (بی‌شکل) اعم از قلیایی، آلومینایی، آلومینا سیلیکاتی و سیلیکون کاربایدی به علاوه انواع کامپوزیت‌های نسوز در شهرک صنعتی مهریز استان یزد آغاز کرده است. در حال حاضر جرم‌های قلیایی پایه منیزیتی به منظور استفاده در کوره قوس الکتریکی در این مجموعه تولید می‌شود و شرکت‌های بزرگ فولادی همچون معدنی و صنعتی چادرملو، فولاد زرند ایرانیان، فولاد سیرجان ایرانیان، آهن و فولاد ارفع و فولاد آلیاژی ایران از جمله مشتریان ما طی سالیان اخیر بوده‌اند.

▣ ضرورت ارائه خدمات فنی و مهندسی در صنعت نسوز

وی با تاکید بر اینکه علاوه بر تولید محصولات باکیفیت بر پایه دانش و تجربه، ارائه خدمات فنی و مهندسی در صنعت نسوز نیز به یک ضرورت در سالیان اخیر تبدیل شده است، افزود: با توجه به پیشرفت تکنولوژی و تولید محصولات جدید، تنها نمی‌توان به مقوله کیفیت بسنده کرد و همزمان باید در مسیر ارائه خدمات نوین فنی و مهندسی گام برداشت. از این رو ما اقدام به ارائه این خدمات همچون کنترل کیفیت فرایند تعویض نسوز و تضمین نصب؛ تولید داده برای مدل‌سازی به روش تجزیه‌وتحلیل المان محدود؛ ارزیابی طراحی بهینه به روش اجزا محدود و ارزیابی مواد استفاده شده در قبل و تعیین مکانیزم فرسایش نسوز در مجموعه فرآورده‌های نسوز آذرشید پارس کرده‌ایم.مدیرعامل شرکت فرآورده‌های نسوز آذرشید پارس در ادامه به اهمیت آموزش نیروی انسانی در کارخانه‌های تولید نسوز اشاره کرد و گفت: یکی دیگر از فاکتورهای موثر در ارائه خدمات فنی و مهندسی، «آموزش شناخت و کاربرد انواع فرآورده‌های نسوز به کارکنان» است. بر همین اساس ما همواره نگاه ویژه‌ای به مقوله آموزش داشته‌ایم و به دنبال استخدام و به‌کارگیری نیروی انسانی متخصص و فارغ‌التحصیل رشته‌های مرتبط با صنعت نسوز همچون مهندسی مواد – سرامیک در مجموعه بوده‌ایم. لازم به ذکر است که استان یزد به نوعی مهد تولید انواع جرم‌های نسوز و سرامیکی در کشور محسوب می‌شود که بیش از چهار دهه از آغاز فعالیت بعضی تولیدکنندگان نسوز در سطح استان می‌گذرد. بر همین اساس می‌توان گفت که اکثر این واحدها با معضل کمبود نیروی انسانی متخصص مواجه نیستند و با توجه به تجربه به دست آمده و همچنین برگزاری دوره‌های مختلف آموزشی، جای خالی افراد بامهارت و آموزش دیده به ندرت در کارخانه‌های تولید نسوز استان یزد احساس می‌شود.تاجیک نوروزی در خصوص تامین مواد اولیه، اظهار داشت: بخش عمده ماده اولیه مورد نیاز تولید جرم‌های قلیایی پایه منیزیتی را اکسید منیزیم تشکیل می‌دهد. خوشبختانه این ماده معدنی به میزان کافی در داخل کشور تولید (کلسینه و زینتر) می‌شود و از این رو ما مشکل چندانی در زمینه تامین آن نداریم. از طرفی طی سالیان اخیر، احداث کارخانه‌های تولید شمش منیزیم نیز در دستور کار هلدینگ‌های بزرگ معدنی و صنعتی کشور قرار گرفته است و شاهد راه‌اندازی چند واحد تولید شمش منیزیم به عنوان یک محصول معدنی خاص و ویژه توسط تولیدکنندگان کشور بوده‌ایم که اتفاق خوبی در این حوزه محسوب می‌شود.وی در ارتباط با وضعیت کنونی صنعت نسوز کشور، اظهار داشت: در حال حاضر حدود ۹۸ درصد انواع نسوزها اعم از آجر و مواد ویژه نسوز در داخل کشور و توسط فعالان این صنعت تولید شده و تنها حدود ۲ درصد از نسوزهایی که تولید آن‌ها در واحدهای نسوز مقرون به صرفه نیست، به کشور وارد می‌شود. از جمله این نسوزها می‌توان به برخی قطعات ویژه که در صنعت فولاد کاربرد دارند، اشاره کرد. از طرفی، گاها شاهد واردات نسوزهای پایه منیزیتی که با کیفیت و قیمت بهتر نسبت به نمونه‌های مشابه چینی در داخل تولید می‌شوند نیز هستیم که ضرورت دارد استعلام‌های لازم جهت مقابله با واردات این محصولات، در راستای حمایت هرچه بیشتر از تولید داخل توسط بخش‌های مرتبط انجام شود.این فعال صنعت نسوز با بیان اینکه علی‌رغم حضور و فعالیت حدود ۳۰ ساله در صنعت نسوز کشور، هیچ حمایتی از سوی دولت و سازمان‌های دولتی طی این سال‌ها از ما نشده است، تصریح کرد: واقعیت امر این است که دولت باید حداقل توقعات یک فعال صنعتی که نیمی از عمر خود را وقف تولید و خدمت به جامعه و اقتصاد این کشور کرده، برآورده کند و تسهیلات سرمایه در گردش با هدف رونق تولید و اشتغال‌زایی را در اختیار این فرد قرار دهد اما متاسفانه نه تنها این اقدام طی چند سال اخیر انجام نشده است بلکه شاهد تعطیلی بسیاری از واحدهای تولیدی در شهرک‌های صنعتی به دلیل عدم تامین سرمایه در گردش مورد نیاز کارفرمایان بوده‌ایم.

▣ هنوز موفق به اجرای طرح توسعه نشده‌ایم

تاجیک نوروزی در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه محدودیت‌های تامین انرژی به چه میزان بر عملکرد تولیدکنندگان نسوز در کشور تاثیرگذار بوده است، گفت: در حال حاضر ما با توجه به کوره‌ای که در اختیار داریم، جوابگوی ۱۰۰ درصد نیاز مشتریان خود هستیم اما در صورت اجرای طرح‌های توسعه‌ای با هدف افزایش ظرفیت تولید، بدون‌شک نیازمند کوره‌های با ظرفیت بالاتر و به طبع آن تامین گاز بیشتر خواهیم بود. از این رو یکی از چالش‌هایی که ممکن است در مسیر توسعه با آن مواجه شویم، عدم تامین گاز کافی است که امیدواریم با همکاری واحدهای ذی‌ربط، مشکل چندانی در این زمینه گریبان‌گیر ما نشود در حال حاضر تمهیدات اولیه جهت احداث کارخانه تولید آجر نسوز را در قالب طرح توسعه‌ای اندیشیده‌ایم اما متاسفانه نقدینگی لازم جهت خرید دستگاه پرس «Firebrick Press Machine» آجر را در اختیار نداریم و به همین علت هنوز موفق به تکمیل و راه‌اندازی خط تولید این محصول نشده‌ایم.وی در همین راستا ادامه داد: در حدود چهار تا پنج سال گذشته، قیمت دستگاه پرس خارجی سه میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان بود؛ در حالی که اکنون قیمت نمونه طرح چین همین دستگاه، به بیش از ۴۰ میلیارد تومان افزایش یافته است و دیگر توانایی خرید آن را نداریم؛ یعنی اگر دولت در آن زمان تسهیلات لازم را در اختیار ما قرار می‌داد، دستگاه مدنظر خود را خریداری می‌کردیم و تا به امروز کارخانه تولید آجر نسوز را به بهره‌برداری رسانده بودیم اما متاسفانه این اقدام در زمان مقرر انجام نشد و علی‌رغم خرید زمین، دیواکشی و آماده کردن زیرساخت‌های مورد نیاز، هم‌اکنون احداث این کارخانه در وضعیتی نامشخص قرار دارد.مدیرعامل شرکت فرآورده‌های نسوز آذرشید پارس در پایان با اشاره به اینکه حدود ۴۰ روز از آغاز سال جدید می‌گذرد و در این مدت هنوز موفق به ثبت سفارش جدید نشده‌ایم، خاطرنشان کرد: میزان تولید و فروش انواع نسوزها در کشور، متاثر از صنایع مصرف‌کننده این محصولات به ویژه صنعت فولاد است؛ بنابراین مادامی که تولیدکنندگان فولاد با سه ماه قطعی برق و دو ماه قطعی گاز در طول سال مواجهند، بنابراین نمی‌توان چندان به توسعه و پیشرفت صنعت نسوز خوش‌بین بود و اظهارنظری در خصوص آینده تولید در این صنعت کرد.

روزگار معدن
یکشنبه
• ۱۶ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۲۶ شوال ۱۴۴۵ • ۵ مه ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۲۹۶

تحریم نفت روسیه؛ نعمت یا نقمت؟

گروهی از بیمه‌گران غربی گفته‌اند که طرح تنبیهی سقف قیمتی نفت روسیه غیرقابل اجرا شده و این تحریم در طول دو سال گذشته صرفا کشتی‌های بیشتری را به پیوستن به ناوگان غیررسمی کرملین، معروف به «ناوگان سایه» ترغیب کرده است. به عبارت ساده، یکی از شدیدترین توبیخ‌های کشورهای غربی که با هدف کاهش درآمد کرملین طراحی شده بود عملا شکست خورده است. G7 یا گروه هفت، سازمان بین‌المللی متشکل از هفت اقتصاد پیشرفته از جمله کانادا، فرانسه، آلمان، ایتالیا، ژاپن، بریتانیا و ایالات متحده، در سال ۲۰۲۲ بر آن شدند تا برای محدود کردن درآمد کرملین در بحبوحه جنگ در اوکراین و در عین حال کنترل نفت روسیه برای جلوگیری از افزایش قیمت انرژی، سقف قیمتی برای نفت روسیه را تصویب کنند.

این سقف به شرکت‌های حمل‌ونقل و بیمه‌های غربی اجازه می‌دهد تا زمانی که نفت روسیه زیر ۶۰ دلار در هر بشکه فروخته می‌شود، در معاملات نفت روسیه شرکت کنند.

گروه بین‌المللی P&I Clubsکه برای مالکان کشتی خدمات بیمه ارائه می‌کند در بیانیه‌ای اعلام کرد که سقف قیمت از زمان اجرا موفقیتی نداشته؛ زیرا روسیه به ناوگان داخلی خود روی آورده و نیاز خود را به ناوگان و بیمه‌گران غربی به حداقل رسانده است. در بیانیه این گروه آمده: «طرح سقف قیمت نفت روسیه عملا غیرقابل اجرا شده زیرا کشتی‌ها و خدمات بیمه‌ای زیادی وارد این تجارت موازی شده‌اند. ما تخمین می‌زنیم که حدود ۸۰۰ نفتکش در حال حاضر و در نتیجه معرفی سقف قیمت نفت، گروه بین‌المللی P&I Clubs را ترک کرده‌اند.»کرملین به تازگی اعلام کرده روسیه به دنبال راه‌هایی برای غلبه بر تحریم‌های اتحادیه اروپا بر فعالیت‌های گاز طبیعی مایع (LNG) خود است و هرگونه اقدام بر ضد LNG روسیه، برای صنعت اروپا نتیجه معکوس خواهد داشت. سه منبع اتحادیه اروپا گفته‌اند که انتظار می‌رود بسته تحریمی بعدی کمیسیون اروپا برای اولین بار محدودیت‌هایی را برای گاز طبیعی مایع روسیه پیشنهاد کند، از جمله ممنوعیت حمل‌ونقل در اتحادیه اروپا و اقداماتی برای پروژه‌های در حال تکمیل LNG.

دیمیتری پسکوف، سخنگوی کرملین گفت: «تلاش‌ها برای بیرون راندن روسیه از بازارهای انرژی و روی آوردن به بازارهای گران‌تر همچنان ادامه دارد.» به گفته وی، هرگونه محدودیت جدید اتحادیه اروپا به نفع ایالات متحده خواهد بود و به این معنی است که صنعت اروپا مجبور است هزینه بیشتری برای گاز خود بپردازد.» پسکوف گفت: البته در هر صورت ما به دنبال راه‌هایی برای غلبه بر این موانع، رقابت ناعادلانه و اقدامات غیرقانونی خواهیم بود.

علت بی‌رغبتی نیروگاه‌داران به بورس انرژی بررسی شد:

فقدان سازوکار و نبود ابزارهای مشتقه

مهدی کاوه‌ای

صنعت برق با وجود نقش بی‌بدیلی که در سایر صنایع و زندگی عموم مردم دارد، فاقد جاذبه‌های لازم برای سرمایه‌گذاری است چرا که نحوه عملکرد متولیان این صنعت و دستوری بودن قیمت‌ها راه را بر سودآوری و توسعه نیروگاه‌داران بسته است و به طور طبیعی سرمایه‌گذاران ترجیح می‌دهند به جای این صنعت که ناترازی اقتصادی آن اظهر من‌الشمس است، در صنایعی همچون نفت و پتروشیمی که ارزآوری بالایی دارند، حضور یابند؛ از سوی دیگر علاوه بر فقدان سرمایه‌گذاری پس از برنامه ششم توسعه در صنعت برق امروزه با نیروگاه‌هایی مواجه هستیم که به شدت دچار فرسودگی قطعات هستند چرا که دولت به عنوان کارفرمای اختصاصی آنها، حاضر به تسویه بدهی‌ها با همان قیمت تعیین‌شده توسط خودش نیست و با توجه به کسری بودجه ۴۰۰ هزار میلیاردی دولت در سال‌جاری، به نظر نمی‌رسد حتی با وجود انتشار اوراق خزانه بتواند جان تازه‌ای به کالبد نیروگاه‌ها ببخشد.اگرچه امروزه از دورانی که بخش خصوصی وارد عرصه ساخت نیروگاه شد، به عنوان دوران طلایی این صنعت یاد می‌کنند، اما برخی کارشناسان معتقدند در زمانی که ما بیشترین حجم سرمایه‌گذاری را در احداث نیروگاه‌ها شاهد بوده‌ایم، برخلاف تصور این میزان توسعه توسط بخش خصولتی اتفاق افتاده و هیچ گاه بخش خصوصی با توجه به هزینه‌های چندین هزار میلیاردی قادر به ساخت نیروگاه‌های بزرگ نبوده و با وضعیت کنونی اقتصاد و حاکمیت دولت، نیروگاه‌داری بخش خصوصی امکان‌پذیر نیست.در این میان اگرچه برخی راه‌اندازی بورس انرژی و همچنین شکل‌گیری نهاد تنظیم‌گر را از مهم‌ترین الزامات برای ریل‌گذاری این صنعت می‌دانند، اما در مقابل برخی از صاحب‌نظران صنعت برق نیز معتقدند به دلیل غیرشفاف بودن بورس و از طرفی فقدان سازوکارها و ابزارهای مشتقه، این مدل سود چندانی عاید خریدار و فروشنده به عنوان بازیگران اصلی نمی‌کند و به جای آن سود بالایی نصیب کارگزاران و سوداگران به عنوان نهاد واسط می‌کند و به همین خاطر دو طرف ترجیح می‌دهند در محیطی خارج از بورس و با امکان چانه‌زنی شرایط بهتری برای خودشان تعیین کنند؛ در مورد نهاد تنظیم‌گر هم اعتقاد بر این است که اگرچه مانیفست آن بر اساس یک تصمیم عقلایی جمعی تدوین شده است، اما نگاهی به وجود نهاد تنظیم‌گر در سایر صنایع مانند خودروسازی نشان می‌دهد که در نهایت باز هم همه تصمیمات و صدور دستورالعمل‌ها در ید دولت باقی می‌ماند و حتی این دیدگاه کارشناسی معتقد است در زمانی که ما بیشترین حجم سرمایه‌گذاری را در احداث نیروگاه‌ها شاهد بوده‌ایم، برخلاف تصور این میزان توسعه توسط بخش خصولتی اتفاق افتاده و هیچ گاه بخش خصوصی با توجه به هزینه‌های چندین هزار میلیاردی قادر به ساخت نیروگاه‌های بزرگ نبوده و با وضعیت کنونی اقتصاد، حاکمیت دولت و نبود کنسرسیومی متشکل از چندین بانک، این میزان سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی امکان‌پذیر نیست. در همین خصوص کارشناس ارشد صنعت برق معتقد است: احداث نیروگاه‌های بزرگ‌مقیاس و همچنین تجدیدپذیرهای بزرگ‌مقیاس بسیار سرمایه‌بر هستند و وابستگی بالایی به ارز دارند؛ بر این اساس حتی در اقتصادهای آزاد منابع تامین مالی این بخش از سرمایه بنگاه‌ها تامین نمی‌شود، بلکه ۷۰ تا ۹۰ درصد تاسیسات از طریق وام‌های کنسرسیومی و توسط چند بانک انجام می‌شود؛ بنابراین اینکه بنگاه‌های اقتصادی از سرمایه خودشان اقدام به احداث نیروگاه کنند در دنیا ناممکن است. نکته دوم اینکه برق در ایران کالایی دولتی و امنیتی است و برخلاف بسیاری از صنایع اختیار دخل و تصرف را به مالکان نمی‌دهد؛ بنابراین با توجه به سود اندک این صنعت، دیربازده بودن و موضوعات امنیتی انتظار اینکه سرمایه‌های آزاد به این سمت بروند، معقول نیست و جالب است بدانید که همان سرمایه‌گذاری‌هایی که از ابتدا در ایران به نام مدل‌های مشارکت عمومی و خصوصی انجام شد، در واقع شرکت‌های خصولتی بودند؛ بنابراین اینکه انتظار حل مساله را از بخش خصوصی داشته باشیم، بی‌نتیجه است.به گفته علیرضا اسدی بورس انرژی بازاری است که می‌خواهد حداکثر رقابت را ایجاد کند اما این اتفاق در اقتصادی امکان‌پذیر است که شفافیت و رقابتی‌تر بودن عامل برنده شدن است و در اقتصاد رانتی ما شفافیت موجب سود در بنگاه‌ها نخواهد شد؛ بنابراین بنگاه‌دار تشخیص می‌دهد که معاملات در بستری پنهان از دید عموم شکل بگیرد تا امکان قدرت چانه‌زنی در قیمت، نحوه پرداخت و .... برای دو طرف فراهم شود یا پیشنهادهایی بدهند که در معاملات دیگر قابل جبران باشد؛ در حالی که بورس انرژی تمامی امکانات خارج از میز را از بین برده است و در اقتصادی که توافقات خارج از میز جذاب‌تر است، دو طرف ترجیح نمی‌دهند در بستر بورس معاملات شکل بگیرد. نکته دیگر اینکه تجارب تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان کالا از بورس حاکی از آن است که در معاملات بورسی، این کارگزاران و سوداگران مالی هستند که به‌دلیل تبحر در معاملات بورسی، سود می‌برند؛ این در حالی است که بورس کالا در دنیا متشکل از ترکیبی از ابزارهای مالی - ابزارهای مشتقه مانند قراردادهای آتی - است که با ایجاد بده‌بستان بین پاداش و ریسک، منجر به تخصیص بهینه از طریق سازوکار بازار بورسی می‌شود.متن پیش رو ماحصل گفت‌وگو با علیرضا اسدی، کارشناس صنعت برق در مورد چالش‌هایی همچون قیمت‌گذاری دستوری، اقتصاد ناموزون این صنعت، راه‌اندازی بورس انرژی، شکل‌گیری نهاد رگولاتوری، عملکرد صندوق توسعه ارزی و ... است که در ادامه می‌آید.

◉ در سال‌های اخیر همواره اقتصاد ناموزون صنعت برق و همچنین قیمت‌گذاری دستوری نقل محافل صنعت برق بوده است. چرا این چالش‌ها با وجود اذعان بخش دولتی و خصوصی هیچ وقت حل نشد؟

نکته اول اینکه حل مسائل پیچیده و بدخیم اقتصادی و اجتماعی، نیازمند یک ظرفیت حکمرانی بالا در دولت است که در دو دهه گذشته و به‌ویژه در چند سال اخیر شاهد روند نزولی در آن بوده‌ایم؛ از سویی ریشه‌های مساله اقتصاد برق را باید در اقتصاد سیاسی برق جست‌وجو کنیم؛ بدین معنی که موضوع قیمت برق در اقتصادهای در حال توسعه نظیر برزیل، هند، ایران و ... جزئی از قراردادهای اجتماعی به شمار می‌روند و فاصله‌ای بین قیمت تمام‌شده و قیمت مصرف‌کننده وجود دارد که جبران آن به عنوان کالای همگانی جزو تعهدات این دولت‌ها بوده است. در واقع کشورهایی که در قرن بیستم دچار تحول نظام سیاسی شده‌اند، می‌توان گفت در نظام دولت –ملت این کشورها تامین ارزان کالاها یا خدمات زیرساختی مانند آموزش، درمان و امور زیرساختی برای طبقات فرودست جامعه به جزئی از قرارداد اجتماعی این کشورها تبدیل شده است و تامین ارزان و یارانه‌ای کالا و خدماتی مانند آب و برق، از ارکان مشروعیت دولت‌های آنها محسوب می‌شود.

◉ بعد از برنامه ششم توسعه عملا سرمایه‌گذاری در صنعت برق اتفاق نیفتاده است. اصلی‌ترین عامل این بی‌میلی را باید در کجا جست‌وجو کنیم؟

قبل از هر چیز باید ببینیم روند حاکم بر سرمایه‌گذاری و تامین مالی حوزه برق در دنیا و ایران چگونه است تا بتوانیم موضوع را تحلیل کنیم. احداث نیروگاه‌های بزرگ‌مقیاس حرارتی و همچنین تجدیدپذیرهای بزرگ‌مقیاس بسیار سرمایه‌بر هستند و وابستگی بالایی به ارز دارند؛ بر این اساس حتی در اقتصادهای آزاد منابع تامین مالی این بخش از محل سرمایه داخلی بنگاه‌های خصوصی تامین نمی‌شود بلکه ۷۰ تا ۹۰ درصد تامین مالی ساخت تاسیسات برقی از طریق وام‌های نه یک بانک بلکه کنسرسیومی از چند بانک انجام می‌شود؛ بنابراین اینکه بنگاه‌های اقتصادی از سرمایه خودشان اقدام به احداث نیروگاه کنند در دنیا هم ناممکن بوده است. نکته دوم اینکه برق در ایران کالایی دولتی و امنیتی است و برخلاف بسیاری از صنایع، اختیار دخل و تصرف را به مالکان نمی‌دهد؛ بنابراین با توجه به سود اندک این صنعت، دیربازده بودن و موضوعات امنیتی انتطار اینکه سرمایه‌های آزاد و سیال در بازارهای مالی به این سمت بروند، واقع‌بینانه نیست.همچنین بر اساس گزارشی که در سال ۲۰۲۳ توسط آژانس بین‌المللی انرژی منتشر شده است، روند سرمایه‌گذاری جهانی در صنعت برق از سال ۲۰۱۱ تا ۲۰۲۱ نشان می‌دهد که سهم بخش عمومی و دولتی از سرمایه‌گذاری در صنعت برق در همه اقتصادها افزایش یافته و در اقتصاد ایران هم که ۴۰ تا ۷۰ درصد اقتصاد در اختیار دولت و نهادهای تابعه است، طبیعی است که این مساله را باید دولت حل کند؛ بنابراین اینکه انتظار حل مساله از بخش خصوصی را داشته باشیم، بی‌نتیجه است و جالب است بدانید که همان سرمایه‌گذاری‌هایی که از ابتدا در ایران به نام مدل‌های مشارکت عمومی و خصوصی انجام شد، در واقع توسط شرکت‌های خصولتی (Dual Firms) انجام شده است، حتی در اقتصادهای نوظهور همچون برزیل که تولید برق به نیروگاه‌های برق‌آبی بزرگ‌مقیاس متکی است، بخش عمده تامین مالی توسط دولت انجام می‌شود. بر این اساس اگر بخواهیم مساله صنعت برق را حل کنیم هیچ راهی جز این نداریم که مانند گذشته که دولت با وجود درآمدهای اندک بعد از جنگ، احداث نیروگاه‌ها را به عنوان یک اولویت ملی دنبال کرد و ظرف دو دهه مساله را رفع کرد، در دهه ۱۴۰۰ هم دولت باید برای حل مساله ناترازی برق، احداث نیروگاه‌های بزرگ‌مقیاس را در دستور کار قرار دهد. البته در کنار آن، احداث نیروگاه‌های تولید پراکنده و کوچک‌مقیاس توسط بخش خصوصی امکان‌پذیر است. دلیل دیگری که سرمایه‌گذاری در صنعت برق اتفاق نمی‌افتد این است که بر اساس نظریه «انتظارات عقلایی» جامعه دارای یک هوشمندی است که دولت نمی‌تواند یک سیاست غلط را دو بار اجرا کند و انتظار داشته باشد جامعه مثل بار نخست عمل کند. امروزه بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران آنچه در گذشته در فضای تولید برق اتفاق افتاده است را دیده‌اند و بنابراین تجربه عدم‌ایفای تعهدات دولت و اجرای نیم‌بند سیاست‌ها را مبنای عمل قرار می‌دهند نه آنچه سیاستگذاران در اسناد اداری وعده می‌دهند.

◉ سال‌هاست وجود نهاد تنظیم‌گر به عنوان یک الزام در صنعت برق امری ضروری قلمداد می‌شود، اما با توجه به سهم بالای دولت در صنعت برق، حتی در دوره کنونی وقتی که این نهاد در حال شکل‌گیری بود، مانع تحقق آن شدند. چرا دولت تا این اندازه با شکل‌گیری این نهاد مخالف است؟

دو مساله در این خصوص وجود دارد که باید حل شود؛ نخست اینکه ساختارهای نهادی تحت‌تاثیر مسیر طی‌شده گذشته هستند، اصطلاحا وابستگی به مسیر دارند بنابراین آن چیزی که تا به امروز رخ داده با وجود بهینه نبودن از نظر اقتصادی، به‌دلیل توازن نیروهای اجتماعی و اقتصادی در یک نقطه تعادلی غیربهینه ادامه می‌یابد و به نوعی در یک عدم‌بهینگی پایدار گیر افتاده است؛ به این معنا که پیامدهای اجتماعی – اقتصادی تغییرات نهادی به نحوی بالاست که اصلاح این ساختار با نوشتن آیین‌نامه رخ نمی‌دهد؛ از طرفی پیش‌نویس آیین‌نامه‌ای که برای تغییر نهاد تنظیم‌گر بخشی برق تهیه شده بود، ماحصل تصمیم‌گری بر اساس قدرت چانه‌زنی گروه‌های ذی‌نفع و بدون پشتوانه نظری و مطالعه دقیق بوده است؛ این در حالی است که در صنعت برق ایران مسیر طی‌شده‌ای از دهه ۴۰ داریم که با وضعیت تعادلی نیروهای اقتصادی و سیاسی ایران عجین شده و از زمان تدوین قانون سازمان برق، نقش دولت همواره در حال پررنگ شدن بوده است و اگر بخواهیم تنظیم‌گری را تغییر دهیم باید موازنه نیروهای بازار صنعت برق تغییر کند؛ بنابراین تا زمانی که دولت دست بالا را در برابر بخش خصوصی دارد، تغییر اساسی در ساختار و ماهیت تنظیم بازار برق امکان‌پذیر نیست و حتی اگر منجر به شکل‌گیری نهاد تنظیم‌گر بخشی مانند آنچه در صنعت خودرو رخ داده است شود هم، بازهم مشاهده می‌کنید که در نهایت دولت تصمیم‌گیر است و آن نهاد فاقد اثربخشی است؛ بنابراین نه مطالعه لازم از طرف کسانی که خواهان ایجاد این نهاد تنظیم‌گر هستند، یعنی بخش خصوصی، اتفاق افتاده و نه توازن نیروها برای این تغییر فراهم شده است که نهاد تنظیم‌گر مستقل برقرار شود.

◉ شکل‌گیری بورس انرژی با وجود اقداماتی که صورت گرفته به نتایج مورد نظر منتهی نشده است و به همین خاطر حتی برخی نیروگاه‌داران هم انگیزه‌ای برای حضور در آن ندارند. چه ارزیابی از نقش وزارت نیرو دارید و چرا چنین بی‌انگیزگی به وجود آمده است؟

بورس انرژی بازاری است که می‌خواهد حداکثر رقابت را ایجاد کند اما این اتفاق در اقتصادی امکان‌پذیر است که شفافیت و رقابتی‌تر بودن عامل برنده شدن است، در اقتصاد رانتی ما، شفافیت موجب سود در بنگاه‌ها نخواهد شد؛ بنابراین بنگاه‌دار ترجیح می‌دهد که معاملات در بستری پنهان از دید عموم شکل بگیرد تا امکان قدرت چانه‌زنی در قیمت، نحوه پرداخت و ... برای دو طرف فراهم شود یا توافقاتی رد و بدل شود که منافع طرفین در معاملات مجاور، قابل جبران باشد؛ این در حالی است که بورس انرژی تمامی امکانات معامله خارج از میز را از بین می‌برد و در اقتصادی که توافقات خارج از میز جذاب‌تر است، دو طرف علاقه‌ای نخواهند داشت که در بستر بورس معاملات شکل بگیرد.نکته دیگر اینکه تجارب بخش‌های متعارف اقتصادی (مانند عرضه‌کنندگان برق) از بورس‌های کالا حاکی از آن است که در معاملات بورسی، کارگزاران و واسطه‌گران مالی به دلیل تبحر بیشتر بر فنون معاملات بورسی، سود بیشتری نسبت به تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان می‌برند؛ این در حالی است که بورس کالا در دنیا متشکل از ترکیبی از ابزارهای مالی است که با ایجاد بده بستان پاداش و ریسک منجر به بهینه شدن تخصیص منابع از طریق سازوکار بازار بورسی می‌شود، اصطلاحا ابزارهای مشتقه مانند قراردادهای آتی کمک می‌کنند ریسک بازار پوشش داده شود، اما به‌دلیل این خلأ و نقص در بازارهای بورس ایران، این سوداگران هستند که با تجارب بیشتر در معاملات سوداگرانه، منفعت بالاتری نصیب‌شان می‌شود؛ بنابراین بورس انرژی به فرض رخ دادن هم، اتفاق خوشایندی برای خریدار و فروشنده رقم نمی‌زند. بنابراین می‌توان گفت اجرای این سیاست برای محیط نهادی اقتصاد مالی ایران زودهنگام است چرا که بسترها و آمادگی لازم برای ورود به بورس انرژی وجود ندارد.

◉ با توجه به مطالبات ۱۵۰ هزار همت صنعت برق از دولت چه آینده‌ای را برای این صنعت ترسیم می‌کنید؟

زمانی که حجم بدهی‌ها سه برابر جریان مالی یک صنعت باشد، یعنی این صنعت از نظر مالی ورشکسته است و اثرات آن نه در جریان عملیاتی بلکه در توسعه خودش را نشان می‌دهد؛ اینکه چرا این بدهی‌ها پرداخت نمی‌شود به این دلیل است که افزایش این بدهی‌ها، فشار اجتماعی به دولت وارد نمی‌کند چراکه این بدهی متعلق به حداکثر ۱۰۰۰ بنگاه اقتصادی در صنعت برق می‌شود، که این گروه‌ها، توانایی بسیج اجتماعی برای فشار بر دولت را ندارند و دولت ترجیح می‌دهد بدهی‌هایی را تسویه کند که منجر به فشار اجتماعی می‌شوند؛ به فرض اگر دولت همین میزان بدهی را به ۱۵۰ هزار بنگاه بدهکار بود، فشار اجتماعی بیشتری متحمل می‌شد و در نتیجه برای پرداخت بدهی‌ها اقدامات موثرتری را به انجام می‌رساند.هرچند که دولت احکامی در قانون مانع‌زدایی و قانون بودجه پیش‌بینی می‌کند، که شرکت‌های صنعت برق به طور کامل ورشکست نشوند؛ در واقع دولت صرفا هزینه‌های عملیاتی آنها را پرداخت می‌کند، اما هزینه‌های استهلاک و توسعه را نمی‌پردازد. به زبان ساده‌تر اگر بنگاه صنعت برق را به مثابه یک تاکسی ناوگان حمل‌ونقل بدانیم، درآمدهای فعلی آنها، صرفا کفاف گذران روزگار راننده و خرید بنزین را می‌دهد و امکان نگهداشت و تعویض بهینه قطعات وجود ندارد، در نتیجه مشکلات این خودرو، روزبه‌روز بیشتر می‌شود تا کاملا از کار بیفتد. در نیروگاه‌ها هم با وضعیت کنونی و این میزان مطالبات، مساله نگهداری و استهلاک به تعویق می‌افتد که در نهایت مشکلات بزرگ‌تر و با هزینه بالاتر را به دنبال خواهد داشت.

◉ علاوه بر مطالبه صنعت برق از وزارت نیرو، برخی نهادها از جمله سازمان برنامه و بودجه و صندوق توسعه ملی نیز در توسعه صنعت برق تاثیرگذار هستند. تا چه میزان برای این دو نهاد نقش قائل هستید؟

سازمان برنامه و بودجه در تنظیم قواعد بین بخش خصوصی و دولت و همچنین تخصیص منابع نقش اساسی دارد که این موضوع مورد غفلت واقع شده و صرفا فشارها روی وزارت نیرو بوده است؛ نکته حائز اهمیت اینکه سازمان برنامه و بودجه در دهه ۴۰ در یک اقتصاد ۵۰ هزار همتی شکل گرفت اما اقتصاد کنونی بیش از ۱۰ برابر بزرگ شده ولیکن توان سازمانی این نهاد متناسب با رشد مذکور نبوده است؛ به عبارت دیگر در دهه ۴۰ کل پروژه‌های صنعت برق بسیار محدود بوده شاید حدود ۱۰ یا ۲۰ پروژه ملی، و سازمان برنامه این پروژه‌ها را که در ظرفیت وزارتخانه‌ها نبودند راهبری می‌کرد اما امروز تنها در وزارت نیرو بیش از ۱۰۰۰ پروژه وجود دارد و طبیعی است که سازمان برنامه نمی‌تواند با مکانیزم قبلی که برای مثلا تخصیص و مدیریت منابع ۱۰ پروژه طراحی شده بود، شرایط کنونی را مدیریت و راهبری بهینه کند. به عبارت دیگر با توجه به افزایش مقیاس به‌صورت تصاعدی، سازمان برنامه نیاز دارد که نحوه سازماندهی و تکنولوژی سازمانی خود را متناسب با افزایش پیچیدگی ناشی از افزایش مقیاس اقتصاد، بازآرایی کند. برای توضیح بیشتر درباره رابطه بین پیچیدگی ناشی از مقیاس و تکنولوژی سازمانی، این مثال را در نظر بگیرید: فرض کنید فردی صاحب یک رستوران کوچک است که در آن رستوران‌دار(آشپز)، با توجه به مهارت‌های فردی و با به‌کارگیری چند کارگر ساده و بدون هیچ نوع ساختار سازمانی و ابزار مدیریتی می‌توانست به تعداد محدودی مشتری، غذای باکیفیت ارائه کند. حالا تصور کنید این رستوران به یک مجموعه رستوران زنجیره‌ای تبدیل شود؛ به فراخور این تغییر و اشتغال صدها نفر در این رستوان زنجیره‌ای، رستوران‌دار نمی‌تواند با همان شیوه استاد-شاگردی مجموعه را اداره کند. با تغییر مقیاس از چند صد به چند هزار، لازم است که شیوه مدیریت تغییر کند تا کیفیت افت نکند. به همین ترتیب وقتی افزایش دامنه فعالیت‌های دولت به صورت تصاعدی افزایش پیدا کرده است، لازم است که روش‌های مداخله دولت و تکنولوژی سازمانی آن در تخصیص منابع تغییر کند. اما آنچه امروز شاهدیم این است که ادارات این سازمان با همان مدل سازمانی دهه ۴۰ و ۵۰ کار می‌کند آنچنان‌که برخی ادارات سازمان برنامه که منابع محدود را تخصیص می‌دهند حتی به درستی نمی‌دانند منابعی که تخصیص داده شده‌اند، در چه مختصات جغرافیایی قرار دارند و نه از روی کاغذ و گزارش‌های اداری، بلکه این پروژه‌ها واقعا چه وضعیتی دارند. به عبارتی پردازش اطلاعات و تصمیم‌گیری هوشمندانه و اثربخش با این ظرفیت اداری و این نوع تکنولوژی سازمانی امکان‌پذیر نیست؛ در نتیجه، تشخیص اولویت‌های کشور و تخصیص بهینه منابع به اولویت‌های اصلی (و به تبع عدم‌تخصیص به موضوعات بدون اولویت) که رسالت راه‌اندازی سازمان برنامه بوده، جای خود را به چانه‌زنی داده به نحوی که هر دستگاهی که بتواند فشار بیشتری در مسیر وارد کند، می‌تواند برای پروژه‌هایی که لزوما اولویت‌دار نیستند، اعتبار بگیرد و از آنجا که منابع هر روز محدودتر می‌شود، کارآیی این روش کمتر می‌شود.اگرچه در دولت دهم این عارضه شناسایی شد، اما متاسفانه به جای ارتقای تکنولوژی سازمانی، اقدامات صورت گرفته منجر به تضعیف این سازمان شد.در خصوص صندوق توسعه ملی به عنوان یک نهاد مالی، از ابتدای تاسیس قرار بود صرفا کارکرد یک صندوق مالی را داشته باشد تا درآمد منابع نفت هزینه امور جاری کشور نشود و در این صندوق نگهداری شود، اما امروزه به ناکارآمدی رسیده چرا که اولا ابعاد مالی و پیچیدگی‌های نظام بانکی کشور در مقایسه با دوره پیدایش نسل اول این نهاد، به شدت افزایش یافته است و از طرف دیگر با توجه به محدودیت درآمدهای نفتی دولت، منابع آن تنزل یافته است.بنابراین تخصیص‌ها بر اساس فشار و چانه‌زنی صورت می‌گیرد، زیرا این صندوق هم باید یک کیک کوچک را به جای چند ده پروژه بین صدها پروژه تقسیم کند. در نتیجه تصمیم‌گیرندگان به ناچار ترجیح می‌دهند حتی‌الامکان منابع را در پروژه‌های نفتی که ارزآور هستند و توانایی بازگشت منابع محدود را دارند، در اولویت پرداخت قرار دهند؛ در نتیجه تامین مالی پروژه‌های بخش برق و آب که از نظر اقتصاد ارزی توجیه کافی ندارند، از این مسیر دشوار انجام می‌شود. بنابراین با توجه به این ناکارآمدی، ناچاریم ساختار یک نهاد مالی توسعه‌ای برای پروژه‌های زیربنایی بزرگ‌مقیاس که محدود به صنعت برق نیست و شامل آزادراه‌ها، توسعه بنادر، توسعه میادین نفتی و ... می‌شود، فراهم کنیم و مانند سایر کشورها، لازم است که ساختار و سازماندهی این نوع نهادهای مالی، به یک بانک توسعه‌ای ارتقا یابد تا بتواند متناسب با ابعاد و پیچیدگی‌های بازارهای مالی و پولی داخلی و خارجی، تامین مالی پروژه‌های توسعه و زیرساختی را به عهده گیرد.

یادداشت

نگاهی ژئوپلیتیک به بازار نفت

دکتر حسن مرادی
کارشناس نفت و انرژی

در روزهای جاری وضعیت بسیار پرتلاطم و پیچیده‌ای در بازار نفت ایجاد شده است؛ از یک طرف عربستان سعودی و روسیه که اولی از بازیگران اصلی اوپک هست و بیشترین میزان تولید در سازمان را به خود اختصاص داده و دومی در جرگه کشورهای غیراوپک که همراه اوپک تصمیم می‌گیرد، تصمیم گرفتند که تا حدود ۳میلیون بشکه تولید را کاهش دهند و این تصمیم باعث شده که قیمت نفت تا حدودی بالا و به سمت یکصد دلار پیش برود.

البته عاملی که این موضوع را تشدید کرده درگیری‌های شدید خاورمیانه از یک طرف و مخاطرات امور کشتی‌ها از کانال سوئز و باب المندب از طرف دیگر است.

عامل سومی که به این وضع دامن زده این است که برخی کشتی‌های متعلق به آمریکا، انگلیس، فرانسه، آلمان و رژیم اشغالگر قدس در تنگه امید نیک آفریقا هم آرامش ندارند و باید با احتیاط عبور کنند بنابراین این مساله هم مزید بر علت شده و می‌تواند تشدیدکننده قیمت در بازار نفت باشد.

عامل دیگری که به این وضعیت دامن می‌زند و یک خوف و ترس و نگرانی در بازار جهانی انرژی ایجاد کرده حمله تلافی‌جویانه جمهوری اسلامی ایران به رژیم اشغالگر قدس است و اگر اسرائیل دست از پا خطا کند، امکان بالا گرفتن تنش در منطقه غرب آسیا جدی خواهد بود و اگر بازیگران دیگری مثل ایالات متحده در این بازی مشارکت کنند که البته بعید است و آمریکایی‌ها علنا دست داشتن در این موضوع را رد کردن و طالب بازدارندگی هستند، تنش جدی در بازار نفت به وجود خواهد آمد.

یکی از مسائلی که می‌تواند به این تنش دامن بزند تنگه هرمز است که جمهوری اسلامی ایران به راحتی می‌تواند تنگه هرمز را مثل باب المندب در مخاطره قرار دهد و مانع عبور کشتی‌ها شود.

بنابراین در حال حاضر تا آرام شدن اوضاع قیمت نفت می‌تواند روند صعودی خود را داشته باشد و قطعا اگر این اوضاع و به‌خصوص مناقشات غزه به یک سامانی برسد احتمال پایین آمدن قیمت وجود دارد.

ولی کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند که در شرایط موجود یعنی در شرایطی که معادلات موجود حاکم است، نفت به یکصد دلار نزدیک خواهد شد و اینکه آینده چه خواهد شد پاسخی است که معادلات جنگ و صلح تعیین‌کننده خواهد بود.

طبیعی است که تنش‌های سیاسی تاثیر بسزایی در قیمت کامودیتی‌ها یا به‌خصوص حامل‌های انرژی داشته باشد و البته کشورها دارای ظرفیت‌های مختلف هستند که آیا این تنش‌ها به آنها سرایت کرده یا خیر و حجم تولید آنها هم در این مساله دخیل است.

اینکه حجم تولید آنها برای صادرات تا چه اندازه از این مساله تاثیر بگیرد یک مساله هست و مساله بعدی نفت شل است که به تازگی خبر آن در جمهوری اسلامی ایران هم بود و منابعی در کشور شناسایی شده و ما هم شروع به اکتشاف و بهره‌برداری از آن که البته اکتشاف شده کرده‌ایم.

اگر ما بتوانیم با قیمت پایین‌تر از ایالات متحده این محصول را به بازار برسانیم این یک موفقیت است و از طرف دیگر اگر قیمت جهانی نفت بالا برود به‌خصوص بالای ۱۰۰ دلار ذخایر نفت هم قابل بهره‌برداری می‌شود یا به عبارت دیگر بهره‌برداری از آنها صرفه اقتصادی پیدا می‌کند. بنابراین همه اینها بستگی به آینده دارد و اینکه وضعیت سیاسی آینده چه خواهد شد، آن چیزی که مسلم است این است که با توجه به ۶یا۷ ماه باقی مانده به انتخابات ایالات متحده، تلاش تیم بایدن برای باقی ماندن بر قدرت آنها را حریص کرده که شرایط را پایدار کنند تا بتوانند بر ترامپ پیروز شوند، بنابراین یک دیدگاهی که وجود دارد این است که آمریکایی‌ها قصد ندارند وضعیت موجود را دچار تلاطم کنند و سعی می‌کنند به اسرائیل این مساله را دیکته کنند که نباید وضعیت بحرانی که وجود دارد بیش از این پیش برود تا شرایط را بر آنها سخت‌تر کند.

موج انرژی

تولید نفت اوپک آب رفت

نتایج نظرسنجی رویترز نشان داد تولید نفت اوپک در آوریل، به ۲۶.۴۹ میلیون بشکه در روز رسید که ۱۱۴ هزار بشکه در روز کمتر از سطح تولید این گروه در مارس بود. آمار بازبینی شده رویترز برای تولید اوپک در مارس، نشان می‌دهد تولید این گروه در آوریل، به میزان ۹۹ هزار بشکه در روز کاهش داشته است.

این نظرسنجی بر مبنای آمار کشتیرانی و اطلاعات منابع صنعتی است. طبق آمار منابع ثانویه، تولید کشورهای عراق، نیجریه، ونزوئلا، امارات عربی متحده و لیبی در مارس کاهش یافت و نیجریه بزرگترین کاهش را مشاهده کرد در حالی که عربستان سعودی و ایران، بزرگترین افزایش تولید را داشتند. گزارش بازار نفت ماهانه رسمی اوپک که آمار آوریل را اعلام می‌کند، ۱۴ مه منتشر می‌شود.

گروه اوپک پلاس که شامل اعضای اوپک و متحدانشان نظیر روسیه است، کاهش تولید جدیدی را از ابتدای سال ۲۰۲۴ آغاز کرده‌اند تا ریسک مازاد عرضه جهانی نفت را خنثی کنند و در مارس با تمدید این کاهش تولید تا پایان ژوئن، موافقت کردند.

عراق و قزاقستان، پیش از این متعهد شدند سهمیه تولید خود را به طور کامل رعایت کنند و مازاد تولید ماه‌های گذشته را جبران کنند. جزئیات برنامه این کشورها، روز جاری اعلام می‌شود.

بر اساس گزارش اویل پرایس، نشست بعدی گروه نظارتی مشترک وزیران اوپک پلاس در اول ژوئن برگزار خواهد شد. عربستان سعودی پیش از این تصمیم برای تمدید کاهش تولید تا پایان ژوئن را یک اقدام احتیاطی برای حمایت از ثبات و توازن بازارهای نفت خوانده بود.

روزگار معدن

یکشنبه
۱۶اردیبهشت ۱۴۰۳
۲۶ شوال ۱۴۴۵
۵ مه ۲۰۲۴
سال هفتم
شماره ۱۲۹۷

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول: مهدی نجفی
سردبیر: شهریار خادمی

آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن:۸۲۱۹۰(داخلی-۲۲۷-۱۵۶)
نمابر:۸۲۱۹۰(داخلی-۱۰۴)

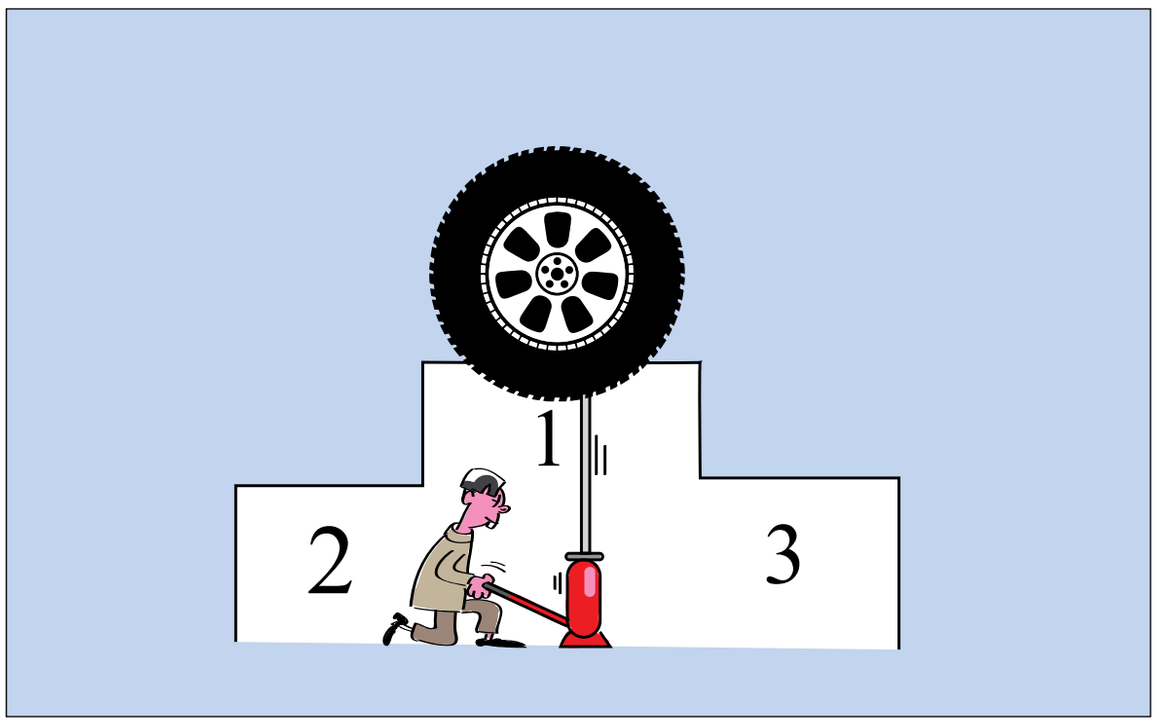
تلفن‌سازمان‌آگهی‌ها:۸۸۷۲۲۷۳۲-۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶
امورمشترکین:۸۸۱۰۵۳۰۶
توزیع‌وسازمان‌شهرستان‌ها:۸۸۷۲۴۲۱۱
چاپخانه:شاخه‌سبز

E-mail:info@madandaily.com ● https://t.me/rozegarmadan ● www.twitter.com/Madandaily ● www.instagram.com/Madandaily www.rouzegaremadan.ir

عرضه ۳۸۰ هزار تن مقاطع فولادی در بورس کالا

تالارهای بورس کالای ایران در روز چهارشنبه ۱۲ اردیبهشت ماه میزبان عرضه ۶۱۳ هزار و ۳۲۱ تن انواع کالا و محصول بودند. بیشترین عرضه در تالار صنعتی و متعلق به فولادی ها بود ، زیرا۳۸۰ هزار تن مقاطع فولادی را روی تابلو بردند.تالار محصولات صنعتی و معدنی میزبان عرضه ۲۵۹ هزار و ۹۱۹ تن میلگرد، ۴۷ هزار تن ورق سرد خودرو، ۳۹ هزار و ۵۱ تن تیرآهن، ۲۲ هزار و ۱۰۰ تن ورق گرم و ۱۲ هزار تن ورق سرد لوازم خانگی بود.تالار پتروشیمی و فرآورده های نفتی عرضه ۴۶ هزار و ۶۹۵ تن مواد پلیمری و شیمیایی را تجربه کرد.تالار صادراتی شاهد عرضه ۸۰ هزار تن آهن اسفنجی بریکت، ۵۰ هزار تن کنسانتره سنگ آهن، ۴۴ هزار و ۱۰۰ تن قیر، ۴ هزار تن مس کاتد و ۳۰۰ تن الکیل بنزن خطی بود. در تالار حراج باز نیز ۳ هزار و ۸۰ تن دی اتیل هگزانول، ۸۰۰ تن ارتوزایلن، ۷۶۸ تن استایرن منومر، ۵۵۰ تن منومر وینیل استات و ۵۰۰ تن تولوئن دی ایزو سیانات روی تابلو رفت.بازار فرعی میزبان عرضه ۲ هزار تن تسمه فولادی، ۵۰۰ تن قیر آند آلومینیوم، ۱۰۰ تن سبد پروفیل فولادی، ۶۰ تن بیلت برنجی، ۵۰ تن لوله فلزی درجه دو و ۳۰ تن فرومنگنز پر کربن بود.

کارتن

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

نجات بورس از بندهای بودجه

گروه بورس: در لایحه بودجه امسال شاهد افزایش قابل توجه سهم درآمدهای مالیاتی از کل منابع عمومی هستیم؛ به گونه‌ای که سهم این اقلام از ۳۶ درصد در قانون بودجه ۱۴۰۲ به ۵۰ درصد رسیده است. این نسبت بالاترین نسبتی است که از سال ۱۳۹۰ وجود داشته؛ افزایش سهم درآمدهای مالیاتی به درون زا شدن درآمدهای دولت و عدم وابستگی به منابع صادراتی کمک کند و اثر تورمی کمتری برجای بگذارد. یکی از بندهایی که توجه بازار سرمایه را به خود جلب کرده است «بند س تبصره ۶» است که به قوانین مالیاتی مربوط می‌شود.

در این بند گفته شده است که مجموع معافیت‌ها، نرخ صفر مالیات، کاهش نرخ مالیاتی و سایر مشوق‌های مالیاتی اشخاص حقوقی و حقیقی از محل مجموع درآمدهای حاصل شده برای عملکرد سال ۱۴۰۳ کلیه مودیان به استثنای معافیت‌های دارای سقف زمانی مشخص و موارد مندرج در ماده (۱۳۹) قانون مالیات‌های مستقیم و قانون جهش تولید دانش بنیان برای اشخاص حقوقی تا ۵ هزار میلیارد ریال و اشخاص حقیقی تا ۵۰۰ میلیارد ریال قابل اعمال است.

با توجه به بند مذکور، معافیت شرکت‌ها از جمله معافیت بند ۱۴۳ و ۱۴۳ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم که مربوط به شرکت‌های پذیرفته شده در بورس داخلی و خارجی و همچنین شرکت‌هایی که در بورس کالا محصولات را به فروش می‌رسانند و تبصره ۷ ماده ۱۰۵ که مربوط به رشد سودآوری شرکت‌ها می‌شود، با سقف ۵۰۰ میلیارد تومان قابل اعمال است و تنها معافیت بند ۱۳۲ با توجه به آنکه سقف زمانی مشخصی دارد در این بند حذف نشده است؛ بدین معنا که شرکت‌هایی که در مناطق شهری، مناطق محروم و مناطق آزاد قرار دارند به ترتیب تا ۵، ۱۰ و ۲۰ سال از زمان شروع بهره‌برداری مشمول معافیت هستند. بنابراین بند «س» تبصره ۶ قانون بودجه با مالیات مضاعفی که دریافت می‌کند ابتدا خود شرکت‌ها و به ترتیب سهامداران آن از سهامداران عدالت و صندوق‌های بازنشستگی گرفته تا صندوق‌های سرمایه‌گذاری را تحت تاثیر منفی قرار داده و باعث تشدید ناترازی می‌شود. به زبان بسیار ساده این بدان معناست که سقف ۵۰۰ میلیارد تومانی به عنوان سقف معافیت مالیاتی شرکت‌های بورسی و صندوق‌های سرمایه‌گذاری در نظر گرفته شده است با همه تلاش‌ها و اعتراضات برای جلوگیری از اجرایی شدن این بند، سرانجام یک فوریت طرح اصلاح بند س تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۳ در مجلس به تصویب رسید.

▣ اصلاح بند س بودجه

مجید عشقی، رییس سازمان بورس درباره موضوع اصلاح بند س تبصره ۶ قانون بودجه گفت: این موضوع در مجلس شورای اسلامی مطرح شده است. او ادامه داد: مهم‌ترین جنبه این بند بودجه سال ۱۴۰۳ این است که این بند کاملا برخلاف شعار امسال مبنی بر مشارکت مردم در جهش تولید می‌باشد. چرا که ما با این بند می‌گوییم که‌ای مردم اگر کسی بخواهد

به تنهایی سرمایه‌گذاری کند و یک شرکت کوچک تشکیل شود تمام معافیت‌های مالیاتی را دارد، ولی اگر مشارکت مردم خیلی زیاد شود و یک شرکت بزرگ تشکیل دهند و سود خوبی داشته باشد و یک فعالیت اقتصادی بسیار بزرگی داشته باشند ما معافیت‌های مالیاتی را حذف خواهیم کرد و معافیت‌های مالیاتی کم می‌شود و هر چقدر این شرکت بزرگ‌تر باشد میزان حذف معافیت‌های مالیاتی کمتر می‌شود. عشقی اظهار داشت: این بند س با توجه به اینکه سال گذشته هم تصویب شده است و با توجه به بررسی‌هایی که کردیم، ملاحظات جدی و ملاحظاتی که در قوانین مادر مثل قانون بازار اوراق بهادار، مالیات‌های مستقیم، توسعه ابزارها و نهادها دیده شده بود برای تشویق برخی از فعالیت‌های اقتصادی در این بند دیده نشده بود؛ و امیدواریم با رویکردی که کمیسیون اقتصادی و نمایندگان محترم مجلس دارند این بند حتما اصلاح شود.

نامه کانون نهادهای سرمایه‌گذاری به رییس مجلس

کانون نهادهای سرمایه‌گذاری ایران در نامه‌ای دیگر به رییس کمیسیون اقتصادی ایران به نکات آماری حائز اهمیتی اشاره و اعلام شده که در ابتدای سال ۱۴۰۳ ارزش دارایی صندوق‌های سرمایه‌گذاری ۹.۱۷۰ هزار میلیارد ریال معادل ۱۱ درصد نقدینگی کل کشور است که از این میزان ۲.۸۱۴ هزار میلیارد ریال مربوط به صندوق اوراق بهادار با درآمد ثابت، ۴.۴۱۳ هزار میلیارد ریال برای سهام، حق تقدم و اختیار معامله و ۱.۹۴۳ هزار میلیارد ریال متعلق به گواهی سپرده و سپرده‌های بانکی است. همچنین اکنون حدود ۹ میلیون نفر سرمایه‌گذار در انواع صندوق‌ها، سرمایه‌گذاری کرده‌اند که از نظر تعدادی ۹۹.۹ درصد از کل سرمایه‌گذاران، سرمایه‌گذار حقیقی هستند که به لحاظ ارزشی ۷۹ درصد از ارزش واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌های سرمایه‌گذاری را در اختیار دارند.

در این نامه طبق آمار ارایه شده از سوی این کانون، بیش از ۸۰ درصد از اوراق بهادار با درآمد ثابت بلندمدتی که بخش خصوصی برای تامین مالی خود منتشر می‌کند و همچنین ۳۰ درصد از اوراق بهادار منتشر شده توسط دولت از طریق صندوق‌های سرمایه‌گذاری خریداری شده که این امر نشان‌دهنده نقش مهم و تاثیرگذار در تامین مالی اقتصاد کشور است. با توجه به چنین مساله‌ای اگر مقرر باشد به استناد بند س تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۳ کل کشور صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشمول مالیات شوند، شاهد مشکلاتی از قبیل کاهش شدید بازدهی صندوق‌های سرمایه‌گذاری و خروج منابع از این صندوق‌ها، توقف روند رشد سرمایه‌گذاری غیرمستقیم، ایجاد مشکل جدی برای تامین مالی بنگاه‌ها و دولت، ایجاد فشار فروش سهام در بازار به دلیل ابطال واحدهای سرمایه‌گذاری و در نهایت نارضایتی عمومی خواهیم بود.

احمد جانجان، کارشناس اقتصادی نوشت: « در رابطه با بند «س» تبصره ۶ قانون بودجه در گام اول نمایندگانی که آن را پیشنهاد کردند، خودشان اصلا اطلاعی از بازار سهام و معافیت‌های مالیاتی نداشتند. نکته دوم هم این است که متاسفانه از این دست سیاست‌گذاری‌ها در کشور ما به جای اینکه از نهادهای مربوطه شروع شود، از نهادهای غیرمربوطه شروع می‌شود. به نوعی که برنامه تلویزیونی مثل برنامه ثریا سال گذشته برخی اطلاعات به‌شدت غلط نسبت به شرکت‌ها منتشر می‌کند، اطلاعاتی که ایرادات آن هم در فضای مجازی مطرح شده است. سپس به شرکت‌ها حمله می‌کنند و نام آن را هم کاهش معافیت‌های مالیاتی می‌گذارند تا شرکت‌ها مالیات‌های بیشتری دهند. بنابراین اتفاقی که در حال حاضر افتاده این است که اگر قرار باشد سقف ۵۰۰ میلیارد تومان اعمال شود، مبلغی حدود ۳۳ هزار میلیارد تومان حتی بیشتر و نزدیک به ۶ هزار میلیارد تومان از سود حدود ۱۷ تا ۲۰ شرکت کاهش پیدا می‌کند. بخش عمده این شرکت‌ها یا جزو سهم‌های سهام عدالت یا اینکه جزو دارایی‌های صندوق‌های بازنشستگی هستند. در اینجا سوالی که مطرح می‌شود این است که اگر از این شرکت‌ها ۳۳ هزار میلیارد تومان مالیات بگیریم چه اتفاقی می‌افتد؟ درواقع ۳۳ هزار میلیارد تومان از مالیات حقوق صاحبان سهام کاهش پیدا می‌کند و در نتیجه سود کمتری تقسیم می‌کنند. نزدیک به ۱۰ میلیون نفر دارندگان دارای صندوق‌های سهامی و نزدیک به ۶۰ میلیون نفر سهامدار سهام عدالت هستند که نزدیک به ۸۵۰ میلیارد تومان از دارایی این صندوق‌ها را دارند. زمانی که ۳۳ هزار میلیارد تومان مالیات از این شرکت‌ها کسر شود، ابتدا صندوق‌های بازنشستگی که سود مجامع را می‌گیرند تا با آن حقوق بازنشستگان را پرداخت کنند با یک کمبود منابع به‌شدت جدی مواجه می‌شوند. برای مثال نزدیک به ۲۰ هزار میلیارد تومان که این مبلغ را باید دولت پرداخت کند یعنی بانک مرکزی پول چاپ می‌کند و با ضریب فزاینده ۸ و ۹ اثر نقدینگی خود را روی بازار در اقتصاد گذاشته و تورم ایجاد می‌کند. بر این اساس کاملا مشخص است اتفاق بعدی این است که دولت سیگنال می‌دهد به اینکه سرمایه‌گذاران سمت صندوق‌ها و سرمایه‌گذاری مستقیم نروند و اگر خودشان قصد سرمایه‌گذاری دارند طلا و دلار بخرند.

آن ۸۵۰ هزار میلیارد تومانی که مورد تحدید واقع شده هم اینگونه است که اگر قرار باشد بخشی از ۱۰ درصد نقدینگی آن مثلا ۴ درصد آنها به این نتیجه برسند، حالا که دولت سرمایه‌گذاران را اذیت و از بازار دور می‌کند پس به سمت خرید دلار و طلا برویم. لازم به یادآوری است در جهش ارزی سال ۱۳۹۷ فقط حدود ۴ درصد نقدینگی سمت بازار ارز آمد و باعث چند برابر شدن نرخ ارز شد. از طرف دیگر صندوق‌ها نزدیک به ۴۰ درصد از دارایی‌های خود را به شکل اوراق قرضه دولتی نگهداری می‌کنند یعنی صندوقی که از دولت اوراق قرضه خریداری می‌کند از این پس از آن بازده‌ای که کسب می‌کند، مالیات گرفته می‌شود در حالی که اولین شاخصه اوراق قرضه دولتی معاف از مالیات بودن آنهاست. عارضه بعدی این است که هیچکس در مناطق کوچک سرمایه‌گذاری نمی‌کند چون دیگر معافیت مالیاتی ندارند و همه از مناطق محروم به سمت تهران و مراکز بزرگ سرازیر می‌شوند. زمانی که معافیت نیست عملا یعنی هیچ مشوقی برای سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذار در مناطق محروم وجود ندارد. بنابراین هر سرمایه‌گذاری در اطراف تهران و نزدیک به بازار مصرف خود سرمایه‌گذاری خواهد کرد. در نتیجه این موضوع هم اشتغال در آن منطقه ایجاد می‌شود که دچار یک سیل خروج جمعیت از مناطق به سمت مراکز شهر استان‌ها به ویژه کلان شهرها می‌شویم.» با توجه به این موضوع هم اشتغال در مناطق محروم دچار خدشه جدی می‌شود و سیل مهاجرتی هم به شهرها در حالی زیاد می‌شود که ما به دنبال تمرکز زدایی هستیم. بر این اساس امر کاملا واضح این است که متمرکز بودن دوباره آغاز می‌شود. همه اینها عواقب تصمیم‌های نابخردانه، کوته فکرانه و عدم مشورت با اهالی صنعت اقتصاد و علوم مالی است. هر کسی که از این دست تصمیمات می‌گیرد، عمدتا خلع صلاح از دانش مالی و اقتصادی است که متاسفانه یک برنامه تلویزیونی می‌تواند برای ما سیاست‌گذاری کند و همچنین یک نماینده مجلس می‌تواند باعث ایجاد مشکل شود و عملا رفتاری انجام دهد که بر خلاف برنامه توسعه هفتم است.

عبور از دژاووی بورسی

بازدهی منفی بورس به سومین روز متوالی رسید. شواهد امر نشان می‌دهد بخش بزرگی از ترس معامله‌گران از یادآوری خاطرات ناخوشایند در اردیبهشت۱۴۰۲ نشأت می‌گیرد که کاهش شاخص کل بورس را در جهت مخالف با ارزندگی قیمت رقم زده است. «دژاوو» یا «آشناپنداری» به معنای تجربه احساس یادآوری عجیبی از خاطراتی است که آن را قبلا تجربه کرده‌اید. درست همین احساس در میان بورس‌بازان به سرعت در حال شیوع است؛ به‌طوری‌که وضعیت مذکور سبب تحلیل‌های نادرست در بازار شده است. بنابراین هر روز فضای تحلیلی بازار ضعیف‌تر می‌شود و در این فضای غیرتحلیلی، فعالان بازار از واقعیت‌های ارزندگی قیمت سهام غافل شده‌اند. اگرچه برخی فرضیات فعالان بازار به‌طور مشخص به تکرار دخالت سیاستگذار در بورس بازمی‌گردد، اما «ارزندگی بورس» در مقایسه با بازارهای تورم‌زا وزنه سنگینی است که حتی به تنهایی می‌تواند از خروج نقدینگی ممانعت به عمل آورد. گفت‌وگوی کارشناسان نشان می‌دهد کاهش شاخص سهام در پنج سکانس قابل بررسی است.

بورس تهران روز گذشته ضمن تداوم روند نزولی شاخص سهام، تا حدودی بازدهی هفته نخست اردیبهشت را تخلیه کرد؛ همچنین شاخص مرز روانی ۲,۳میلیون واحد را ازدست‌رفته دیده و از ابتدای هفته با کاهش ارتفاع ۱,۵۴ درصدی مواجه شده است. در بازار دیروز معامله‌گران در حالی فعالیت خود را شروع کردند که بهای دلار و طلا در مسیر افزایشی حرکت کردند و معامله‌گران این بازارها روز هیجانی را پشت سر گذاشتند. بورس با چنین کارنامه‌ای در هفته دوم اردیبهشت عملا از رقابت با رقبای خود بازمانده است. تغییر مسیر بورس از روند صعودی به یکی از بحث‌برانگیزترین موضوعات بازار مبدل شده است. کارشناسان بورسی مهم‌ترین عامل سرعت گرفتن خروج پول حقیقی از تالار شیشه‌ای را «یادآوری خاطرات تلخ اردیبهشت ۱۴۰۲» می‌دانند. در چنین فضایی یک عامل منفی می‌تواند بهانه اصلاح قیمت‌ها و حجم معاملات باشد. این موضوع سبب شده هر خبری بتواند بر اندام نحیف سهامداران بی‌تجربه لرزه بیفکند.برای سومین روز متوالی، خالص تغییر مالکیت سهام به نام معامله‌گران حقوقی بازار ثبت شد. یکی از نکات مهم در معاملات روزهای قبل این است که نمادهای کوچک‌تر و صنایع کوچک‌تر بورسی با کاهش قیمت بیشتری مواجه شدند. بررسی کلیت بازار نشان می‌دهد در حال حاضر خبری از تقاضای معامله‌گران خرد برای خرید سهام دیده نمی‌شود. بازار سهام از ابتدای اردیبهشت تاکنون دو نیمه متفاوت را پشت‌سر گذاشته است. بورس اردیبهشت را توفانی آغاز کرد و با کسب بازدهی ۴,۳۵درصدی وارد دومین هفته اردیبهشت شد. با توجه به اینکه در هفته قبل بازار متاثر از چند خبر بازدهی مثبت را ثبت کرده بود، هم‌زمان با فروکش کردن تب اخبار مذکور و عبور از سطح ۲,۳ میلیون واحد، مجددا به روال سابق بازگشت. اخباری که توانسته بود بورس را سبزپوش کند در گام اول به آرام گرفتن تنش‌های سیاسی کشور و بعد از آن به پیشروی دلار نیمایی مرتبط بودند.

▣ بار روانی دو خبر مالیاتی

بررسی معاملات روز گذشته نشان می‌دهد اکثر نمادهای بزرگ و کوچک بازار با افت تقاضا مواجه شدند. در همین حال افزایش قیمت ارز و طلا موجب شده است عطش تقاضا در میان سهامداران خرد رنگ ببازد. دسته‌ای از کارشناسان بازار سرمایه، عقب‌گرد بورس در هفته جاری را به طور مستقیم مرتبط با مقاومت بانک مرکزی برای افزایش قیمت دلار نیما می‌دانند؛ البته این موضوع مورد اقبال همه تحلیلگران نیست. در ابتدای هفته خبری در مورد اصلاح بند س تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۳ جهت تسهیل فعالیت‌های اقتصادی در بازار منتشر شد، اما به دلیل اینکه سرنوشت این خبر همچنان با ابهام مواجه است بازار واکنش مثبتی به این مهم نشان نداد. با توجه به اینکه تصمیمات قطعی درمورد معافیت مالیاتی می‌توانست نقطه آغازی برای رشد قیمت سهام باشد، اما ابهامات کنونی سردرگمی بورس‌بازان را به دنبال داشته است.

از سوی دیگر سهامداران تعلل دلار نیما برای استارت صعودی از سوی بانک مرکزی را مطابق با انتظارات بازار ارزیابی نمی‌کنند و معتقدند جهش نرخ دلار آزاد در نهایت باید منجر به رشد دلار نیما شود. این در حالی است که برخی از کارشناسان همچنان با تاکید بر ارزندگی سهم، معتقدند جاماندگی بورس به‌زودی جبران خواهد شد. اما کماکان نمی‌توان تحلیل دقیقی از وضعیت بازار ارائه کرد. این امر به وضعیت متغیرهای اثرگذار بر بورس بستگی دارد. بااین‌حال می‌توان گفت نگرانی برخی افراد بیشتر از لحاظ ذهنی است. آنچه حالا موجب نگرانی اهالی بازار سهام شده است، عمدتا به رفتار دسته‌جمعی سرمایه‌گذاران خرد در مقابل شرایط کنونی بورس بازمی‌گردد.

دنیای رمز ارز

بورس نیازمند کمک

فردین آقابزرگی
کارشناس بازارسرمایه

قانون بودجه ۱۴۰۳ در آخرین روزهای سال گذشته در بند س تبصره ۶ چالش جدیدی را به بازار سرمایه و شرکت‌های بورسی و فرابورسی تحمیل کرد. در این بند اعلام‌شده مجموع معافیت‌ها، نرخ صفر مالیاتی، کاهش نرخ مالیاتی و سایر مشوق‌های مالیاتی اشخاص حقیقی و حقوقی از محل مجموع درآمدهای حاصل‌شده برای عملکرد سال جاری کلیه مودیان به استثنای معافیت‌های دارای سقف زمانی مشخص و موارد مندرج در ماده (۱۳۹) قانون مالیات‌های مستقیم و قانون جهش تولید دانش‌بنیان برای اشخاص حقوقی تا ۵ هزار میلیارد ریال و اشخاص حقیقی تا ۵۰۰ میلیارد ریال قابل‌اعمال است؛ به‌این‌ترتیب شرکت‌های بزرگ بورسی و همچنین صندوق‌های سرمایه‌گذاری موظف به پرداخت مالیات خواهند بود.

مهم‌ترین اخبار مالیاتی که این روزها به‌گوش می‌رسد، اصلاح نظام مالیاتی است. دریافت مالیات بر عایدی سرمایه به ارتقای سطح شفافیت در نظام مالی و مالیاتی منتهی می‌شود و از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در همین حال انتظار داریم با دریافت مالیات عایدی بر سرمایه، شاهد کاهش سفته‌بازی و سوداگری در بازارهای طلا، دلار، مسکن و.... باشیم. نگاه کلی تصمیم‌گیران و سیاست‌گذاران به بازار سرمایه در روند تصویب مقررات و بخشنامه‌ها مشخص می‌شود و تاثیر بسزایی بر عملکرد بورس خواهد داشت.

تصویب مقررات مالیاتی مورد بحث حکایت از نگاه مثبت مجلسی‌ها و دولتمردان به بازار سرمایه است؛ بنابراین هرچند قانون مورد بحث ایراداتی داشته باشد، در نهایت به‌نفع بورس خواهد بود. سرانجام آثار مثبت طرح‌های مورد بحث در میان‌مدت و بلندمدت روشن می‌شود. اگر تایم فریم بلندمدت را بررسی کنیم می‌بینیم بازار سرمایه طی حدود ۲۷ سال گذشته بالغ بر ۴۶۰۰ برابر رشد کرده است؛ در حالی که قیمت سکه در این مدت ۲۷۰۰ برابر و دلار ۱۹۰۰ برابر شده است. همچنین از زمانی که شاخص بورس در اواخر دهه ۹۰ به دلیل افزایش بیش از اندازه به عدد ۱۰۰ برگردانده شد طی سیزده سال ۲۱۰۰ برابر شده است. سال گذشته وقوع مسائلی همچون تغییر خوراک پتروشیمی‌ها، افزایش نرخ بهره، قیمت‌گذاری دستوری در شرکت‌های گروه پالایشی و خارج کردن برخی کالاها مثل خودرو از بورس کالا منافع ذی‌نفعان بازار سرمایه را تحت تاثیر قرار داد. از این جهت لازم بود دامنه نوسان در بورس محدود شود اما این تصمیم اتخاذ نشد و اعتماد عمومی به بازار سرمایه بیش از پیش کاهش پیدا کرد و به نظر می‌رسد امسال شرایط تغییر کند.

برمدار اقتصاد

جبهه متفاوت حقیقی‌ها

تشدید ریزش قیمت سهام برای روزهای متوالی سبب شده تا چرایی از دست رفتن کانال مهم ۲.۳میلیون واحد در صدر اخبار اهالی بازار سرمایه قرار بگیرد. از آنجا که بورس درهفته دوم اردیبهشت روندی متفاوت را نسبت به هفته قبل در پیش گرفته است، این سوال مطرح می‌شود که چه عواملی سبب شد تا در هفته مذکور خروج پول را مشاهده کنیم؟ اظهارات کارشناسان حاکی از این است که کاهش شاخص سهام در جهت مخالف با روند افزایشی بازارهای رقیب به عدم ثبات دلار در نرخ‌های کنونی بازمی‌گردد که وزن بسیاری به بورس داده است.

نماگر بورس تهران پس از افت شدید روز یکشنبه باز هم نتوانست به مدار صعودی بازگردد و با کاهش ۰,۱۶درصدی در کانال ۲میلیون و ۲۸۱هزار واحدی متوقف شد. اصلاح قیمت سهام در روزهای معاملاتی گذشته، روند غیرقابل پیش‌بینی بازارهای موازی و رسیدن به مرزهای حمایتی از مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر عقب‌نشینی بازار بود. در این میان آتش‌بس احتمالی میان فعالان بورسی و سیاستگذاران درمورد ریسک مالیاتی که در هفته‌های گذشته سبب تنش در بازار شده بود، نیز می‌تواند در روزهای آینده تردیدها را در نظر معامله‌گران کاهش دهد و رشد عمومی تقاضا برای سهام را به دنبال داشته باشد.

البته این سناریو منوط به تحقق برخی عوامل است که نقش مهمی در روند بازار سهام ایفا می‌کنند. داده‌های آماری نشان می‌دهد از ابتدای هفته شاهد تغییر مالکیت سهام بورسی هستیم؛ به‌طوری که هم‌زمان با افت شاخص سهام از هفته دوم اردیبهشت، خالص تغییر مالکیت سهام نیز به سمت معامله‌گران حقوقی بازار چرخیده است. در سه روز معاملاتی گذشته مبلغی به میزان ۲۱۴میلیارد تومان پول حقیقی از بازار خارج شده است؛ این در حالی است که در مدت مشابه هفته قبل بازار ۱۰۸۷میلیارد تومان ورود پول حقیقی را ثبت کرده است. طی معاملات هفته قبل، روند صعودی شاخص سهام با شیب ملایم ادامه پیدا کرد، اما از روز شنبه بازار مجددا در لاک دفاعی فرورفت و شاهد خروج پول سهامداران خرد و حقیقی بود. این وضعیت نشان می‌دهد معامله‌گران حقیقی بازار را با دقت فراوانی رصد می‌کنند. در بازار دیروز شاخص کل هموزن در بورس و فرابورس کاهشی بودند و بازار بر محور اخبار گوناگون حرکت کرد. بر اساس اظهارات کارشناسان بازار سرمایه، مهم‌ترین اتفاقی که می‌تواند به رفع موانع ورود پول به تالار شیشه‌ای بینجامد، بازگشت بازارهای رقیب به وضعیتی باثبات است. در طرف مقابل، اگر سرمایه‌گذار به این نتیجه برسد که تدابیر سیاستگذار به رفع ابهامات سهامی می‌انجامد، می‌تواند ضمن گسترش تقاضا از سوی معامله‌گران مردد، منجر به تقویت بورس شود.

▣ آنچه در بورس می‌گذرد

در عین حال پیش‌بینی می‌شود جلسه آتی فدرال رزرو در رابطه با کاهش نرخ بهره در سرنوشت بازارهای جهانی بسیار اثرگذار باشد. در همین رابطه دو رویکرد متفاوت وجود دارد. با توجه به تورم بالای آمریکا باید دید فدرال رزرو بیشتر به سمت کنترل تورم حرکت تمایل نشان می‌دهد یا رشد تولید ناخالص. اما اکثر پیش‌بینی‌ها سناریوی عدم کاهش نرخ بهره را تایید می‌کنند. بر این اساس اگر نرخ بهره کاهش نیابد، رشد قیمت کامودیتی‌های جهانی عملا منتفی خواهد بود. همه این عوامل در رشد تقاضا برای سهام و بهبود قیمت‌ها موثر است. حمید میرمعینی، کارشناس بازار سرمایه، ضمن اشاره به مهم‌ترین دلایل عقبگرد روزهای اخیر بورس، اظهار کرد: در بازار دیروز معامله‌گران در حالی فعالیت خود را شروع کردند که بهای دلار آزاد و طلا مجددا افزایشی شدند؛ این در حالی است که طی روزهای قبل از آن، بازارهای موازی تحت‌فشار قرار گرفته بودند. با کمرنگ شدن انتظارات تورمی، طی هفته‌های پایانی فروردین‌ماه، بورس متاثر از این موضوع در مسیر نزولی قرار گرفت. از سوی دیگر خبر مالیاتی روزهای گذشته نقش مهمی در تردیدهای بورسی ایفا کرد. این دو موضوع از عوامل اصلی ریزش و افت معاملات روزهای اخیر بورس بوده است. علاوه بر این موضوع، بازار سهام از یک بلاتکلیفی بزرگ اقتصادی رنج می‌برد؛ علاوه بر آن، بورس تهران فاقد محرک قوی برای رشد است. شرایط مذکور باعث شده بورس نتواند عملکرد درخورتوجهی را نشان دهد. این در حالی است که بازار سهام در وضعیت ارزنده‌ای به سر می‌برد. به گفته این کارشناس، بازار در نقطه ارزنده‌ای قرار دارد اما جرقه اولیه که بتواند بورس را وارد فاز صعودی کند، هنوز زده نشده است. این موضوع به طور مستقیم به نبود محرک جدی در بازار مرتبط می‌شود. در مقطع کنونی اگر دولت بتواند سبب یک جرقه شود، بازار به‌سرعت تغییر مسیر خواهد داد. برخی مباحث، از جمله حذف قیمت‌گذاری دستوری که در سال‌های گذشته مانع ورود پول شده است، با تغییر ریل سیاستگذاری‌ها سرنوشت بورس را تغییر خواهد داد. اعمال تغییرات در برخی سیاستگذاری‌ها در دو حوزه نرخ بهره و قیمت دلار نیما از محرک‌های جدی برای حرکت بورس محسوب می‌شود. مباحث مرتبط با خودروسازان نیز از مسائلی است که ورود پول به بازار را تسهیل می‌بخشد. اما بازار در حال حاضر در بی‌خبری مطلق به سر می‌برد و شاهد عدم تقاضای سهامی هستیم.

▣ بار روانی دلار آزاد

در روزهای گذشته سهامداران یک پرسش مهم را مطرح کرده‌اند: چرا بورس همزمان با نوسانات افزایشی دلار آزاد، نتوانست به سمت ارتفاعات بالاتر حرکت کند؟ میرمعینی در پاسخ به ابهام روزهای اخیر سهامداران گفت: روند افزایشی نرخ دلار آزاد در صورتی می‌تواند سبب شکل‌گیری انتظارات تورمی در بازار سهام شود که رشد قیمت دلار با ریسک همراه بوده باشد. دلار در بازار آزاد هم‌زمان با پیشروی تنش‌های منطقه‌ای، وارد سطوح بی‌سابقه شد. درواقع ریسک جنگ اگرچه رشد دلار را رقم زد، اما برای بازار سهام یک «ابرریسک» به شمار می‌رود. به این ترتیب می‌توان پاسخ این سوال را به مباحث منطقه‌ای و ریسک‌های سیاسی مرتبط دانست. او در توضیح این مساله گفت: علاوه بر توضیحات فوق، اگر افزایش قیمت دلار آزاد منجر به رشد دلار نیمایی نشود، خبری از رونق بورس نخواهد بود. اگر دلار آزاد افزایش یابد و در نهایت تثبیت شود، و در ادامه بتواند جهش دلار نیما را به دنبال داشته باشد، در این شرایط بورس با تغییر مسیر روبه‌رو خواهد شد. هرچقدر دلار آزاد صعود کند اما تدابیر جدی در خصوص افزایش قیمت دلار نیمایی اندیشیده نشود، بازار سهام طبیعتا مورد توجه سرمایه‌گذاران قرار نخواهد گرفت و سودآوری شرکت‌ها تغییرات مثبتی را ثبت نمی‌کند.

اما در این میان بازار از یک ریسک دیگر نیز در هراس است. اگر وضعیت سیاست خارجی کشور دوباره با چالش مواجه شود، این ریسک علاوه بر اینکه منجر به رشد قیمت دلار آزاد خواهد شد، حتی می‌تواند سقوط شاخص کل بورس را نیز رقم بزند.یکی از موضوعات مهم این است که سهامداران فرازوفرود دلار آزاد را به سرنوشت بورس گره نزنند. در واقع هیچ‌گاه ارتباطی منطقی و عملی میان این دو مولفه (رشد دلار آزاد و رشد بورس) دیده نشده است. هرچند رشد نرخ دلار می‌تواند رشد سودآوری شرکت‌های صادراتی بازار سهام و در نتیجه رشد شاخص سهام را به دنبال داشته باشد، اما عکس این روند هیچ توجیهی نخواهد داشت. بنابراین ترس از ریزش بیشتر دلار آزاد نباید سبب بورس‌هراسی سرمایه‌گذاران شود. از طرف دیگر، همراه با سیاست‌های ضدتورمی در جهت کنترل هیجانات دلار، نقدینگی به سمت بازار سهام کوچ می‌کند. بنابراین با این معیار نمی‌توان این فرضیه را پذیرفت. به همین دلیل وضعیت سیاست خارجی کشور و اثرات آن بر بازارها از نکات کلیدی و تعیین‌کننده است. به هر روی بازار سهام پرمخاطره دنبال می‌شود و طی معاملات روز دوشنبه روند نزولی شاخص سهام با شیب ملایمی ادامه پیدا کرد. روند معاملات بورس تهران در اردیبهشت‌ماه را می‌توان به دو نیمه متفاوت تقسیم کرد.